

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเข้าสังคม
ของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ

อุไรรัตน์ ไหมอ่อน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยทักษิณ

2549

ISBN 974-451-783-2

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยทักษิณ

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเข้า
สังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ

ชื่อ - ชื่อสกุลผู้ทำวิทยานิพนธ์ : อุไรรัตน์ ไหมอ่อน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....ประธานที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. อมลวรรณ วีระธรรมโม)

.....กรรมการที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. วิวัฒน์ ชัดติยะมาน)

มหาวิทยาลัยทักษิณอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

(รองศาสตราจารย์ประดิษฐ์ มีสุข)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำเร็จการศึกษา เมื่อวันที่.....เดือน กันยายน พ.ศ. 2549

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาพฤติกรรมทางเข้าสังคม
ของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ

บทคัดย่อ
ของ
อุไรรัตน์ ไหมอ่อน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยทักษิณ

2549

ISBN 974-451-783-2

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเข้าสังคม ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น ด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม ด้านการช่วยเหลือ และด้านการยอมรับผู้อื่น ของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กออทิสติกระดับปฐมวัย อายุ 3 – 5 ปี จำนวน 2 คน ที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนอนุบาลเรวดีพัทลุง ซึ่งได้มาโดยวิธีแบบเจาะจง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นระยะเวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 10 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก และแบบบันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และจากการบันทึกวีดิทัศน์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที ผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการสังเกตพฤติกรรมเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติพบว่า เด็กมีพัฒนาการการเข้าสังคมดีขึ้น เด็กสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ มีปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น มีทักษะในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนมากขึ้น รู้จักการรอคอย การช่วยเหลือ และยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อน และเป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในห้องเรียน

2. ผลจากการบันทึกพฤติกรรมเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่าพัฒนาการทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง โดยลักษณะทั่วไปเด็กมีพฤติกรรมการเข้าสังคมดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในห้องเรียน เด็กแสดงออกพฤติกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ พูดคุยกับผู้อื่น ลดพฤติกรรมความก้าวร้าว ความก้าวร้าว การทะเลาะวิวาท เด็กรู้จักปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น แสดงความเป็นเพื่อน และเคารพกฎกติกาของกลุ่มเพื่อน

3. ผลจากการบันทึกวีดิทัศน์พฤติกรรมเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ พบว่าพัฒนาการทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการทางสังคมดีขึ้น เริ่มรู้จักคบเพื่อน และเล่นกับเพื่อนได้ การเล่นกับเพื่อนบางครั้งจะมีการแยกเพศกันบ้างในระยะแรก ๆ เด็กเริ่มปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตนเองได้ เช่น ยอมรับฟังเพื่อน ๆ ให้ความช่วยเหลือเพื่อนได้ เด็กเริ่มมีจินตนาการในการเล่น

สามารถเล่นเลียนแบบชีวิตจริง เช่น เล่นขายของ เล่นหมอบกับคนไข้ เล่นครูกับนักเรียน เป็นต้น สามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้

4. เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน มีพฤติกรรมการเข้าสังคมสูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**THE STUDY OF LEARNING MANAGMENT BY USE TO LEARNING TOGETHER
TECHNIQUE FOR SOCIAL BEHAVIOR DEVELOPMENT IN AUTISTIC EARLY
CHILDHOOD CHILDREN THAT STUDY WITH NORMAL CHILDREN**

AN ABSTRACT

BY

URAIRAT MAION

Presented in partial fulfillment of the requirements

For the Master of Education degree in Curriculum and Instruction

At Thaksin University

2006

ISBN 974 – 451 – 783 – 2

Abstract

The purpose of this study is to compare social behavior ; emotional control, interaction, group activity, service minded and desire for social approval in autistic early childhood children that study with normal children by using learning together technique. The samples of this study were 2 pre-school children aged 3- 6 years who learned together with the second years pre-school children in the 1 semester of 2006 academic year at Rewadee Phattalung Kindergarten School. They are purposive sampling. The researcher has experimented according to the learning together techniques plan. It took 4 weeks, 10 times a week, totally 40 times. The research was designed by using One Group Pretest- Posttest Design. The data was analyzed by using quantitative data and qualitative data, statistically analyzed by mean standard deviation and t- test for Dependent Sample. The finding of the study were as follows ;

The result of the autistic social behavior observation find that the study of learning management by using learning together technique to have social behavioral development emotional control, interaction, group activity, service minded and desire for social approval in autistic early childhood children that study with normal children.

The result of the autistic social behavior find that to write down the study of learning management by using learning together technique to have social behavioral development negativism, aggression, to dispute decreasingly children have cooperation, empathy, desire for social approval, empathy and generosity in authentic early childhood children that study with normal children.

The result of the autistic social behavior find that Video the study of learning management by using to learning together technique to have social behavioral development socializing children playing with friend but the playing sex antagonism. Children have imagination established pretend play as doctor and sick person teacher and student .

The social behavior to autistic early childhood children that study with normal children by using together learning technique is higher than before using learning technique significant.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้จาก อาจารย์ ดร.อมลวรรณ วีระธรรมโม ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.วิวัฒน์ ชัดดียะมาน กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และตลอดจนตรวจแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตา และให้กำลังใจมาโดยตลอด จึงทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และมวลประสบการณ์ต่าง ๆ อันทรงคุณค่า ให้ความช่วยเหลือ ให้ข้อคิด ข้อปฏิบัติ และให้กำลังใจผู้วิจัยมาตลอด ในขณะที่ผู้วิจัยกำลังศึกษา และดำเนินการทำวิจัยจนสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ณัญญา ลือภิญญา ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดพังกึ่ง และอาจารย์เดือนวดี เสนชู อาจารย์โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้คำแนะนำที่ดียิ่งในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและนักเรียนโรงเรียนอนุบาลเรวดีพัทลุง อำเภอเมืองจังหวัดพัทลุง ที่กรุณาให้ความร่วมมือ ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกคุณบิดา มารดา พี่น้องและญาติ ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยทุกด้าน จนผู้วิจัยสามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ มาได้ด้วยดี ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูง

คุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่พระคุณของบิดา มารดา บรูพาจารย์ ตลอดผู้มีพระคุณทุกท่าน

อุไรรัตน์ ไหมอ่อน

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	1
	ความสำคัญของการวิจัย.....	5
	สมมติฐานของการวิจัย.....	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย.....	10
	แนวคิดเกี่ยวกับเด็กพิเศษ.....	23
	การเรียนรู้ระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ.....	45
	แนวคิดการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน.....	55
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	61
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	65
3	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	66
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	66
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
	การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	67
	การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
	สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	72
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	107
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	107
สมมติฐานของการวิจัย.....	107
วิธีดำเนินการวิจัย.....	107
สรุปผลการวิจัย.....	109
อภิปรายผล.....	109
ข้อเสนอแนะ.....	114
บรรณานุกรม.....	116
ภาคผนวก	122
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	163

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แบบแผนการทดลอง.....	70
2	คะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการควบคุมอารมณ์ของกลุ่มทดลองก่อน การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน.....	76
3	คะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่นของกลุ่มทดลอง ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน.....	78
4	คะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการทำกิจกรรมกลุ่มของกลุ่มทดลองก่อน การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน.....	82
5	คะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการช่วยเหลือของกลุ่มทดลองก่อน การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน.....	80
6	คะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการยอมรับผู้อื่นของกลุ่มทดลองก่อน การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน.....	82
7	คะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการควบคุมอารมณ์ของกลุ่มทดลองหลัง การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน.....	84
8	คะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่นของกลุ่ม ทดลองหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน.....	92
9	คะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการทำกิจกรรมกลุ่มของกลุ่มทดลองหลัง การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน.....	94
10	คะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการช่วยเหลือผู้อื่นของกลุ่มทดลองหลัง การจัดการจัดการเรียนรู้อาศัยเทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน.....	96
11	คะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการยอมรับผู้อื่นของกลุ่มทดลองหลัง การจัดการจัดการเรียนรู้อาศัยเทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน.....	98
12	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมกรเข้าสังคม ด้านการควบคุมอารมณ์ก่อนและหลังการทดลองการจัดการเรียน รู้อาศัยเทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน.....	103

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้าน การปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่นก่อนและหลังการทดลองการจัดการ เรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน..... 103
14	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้าน การทำกิจกรรมกลุ่มก่อนและหลังการทดลองการจัดการ เรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน..... 104
15	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้าน การช่วยเหลือก่อนและหลังการทดลองการจัดการ เรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน..... 104
16	ค่าเฉลี่ยและความค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้าน การยอมรับผู้อื่นก่อนและหลังการทดลองการจัดการ เรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน..... 105
17	เปรียบเทียบพฤติกรรมกรเข้าสังคมทั้ง 5 ด้านก่อนและหลังการกรจัดเรียน กันโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วม..... 106

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	65
---	---------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ระบุว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยรัฐต้องสงเคราะห์ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถพึ่งตนเองได้” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 19) นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ บุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล ด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิ และโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2546 : 16) จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และนโยบายกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงดำเนินงานพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาเพื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงเกิดการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเรียนร่วม ในโรงเรียนประถมศึกษาครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2538 โดยอย่างน้อยกลุ่มโรงเรียนละ 1 โรงเรียน และพัฒนาเพิ่มขึ้นตามลำดับ มีการจัดโรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนแกนนำการศึกษาพิเศษ โรงเรียนศูนย์กลางทางวิชาการเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ และโรงเรียนเรียนร่วมทั่วไป มีการอบรมพัฒนาครูการศึกษาพิเศษ และครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในทุกปีการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักในการจัดการศึกษาว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้เป็นปกติ (พูนสุข กิจมณี. 2542 : 2)

การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในยุคนี้ ๆ จะเป็นการส่งเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนพิเศษที่จัดตั้งขึ้นสำหรับเด็กเหล่านี้โดยเฉพาะ เช่น โรงเรียนสอนคนหูหนวก โรงเรียนสอนคนตาบอด

เป็นต้น ในประเทศทางตะวันตกที่มีระบบการศึกษาเจริญก้าวหน้ามากแล้วนั้น พิจารณาเห็นว่าโรงเรียนพิเศษที่จัดตั้งขึ้นสำหรับเด็กเฉพาะกลุ่มพิการนั้นไม่เหมาะสมหลายประการ ผิดหลักการที่จัดแยกเด็กออกเป็น “ชนส่วนน้อย” ของสังคม และขัดแย้งกับสิทธิพื้นฐานของเด็ก และของผู้ปกครอง ที่เด็กควรมีสิทธิเลือกว่าจะเรียนร่วมในโรงเรียนปกติหรือเรียนในโรงเรียนพิเศษ จึงมีแนวโน้มที่จะให้เด็กพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนปกติมากขึ้น รัฐบาลของหลายประเทศจึงกำหนดมาตรการให้โรงเรียนจัดการเรียนร่วม ดังนั้นในช่วง 20 ปี ที่ผ่านมา เด็กที่มีความต้องการพิเศษจึงเข้าเรียนในโรงเรียนปกติมากขึ้น เด็กที่อยู่ในโรงเรียนพิเศษอยู่แล้วที่พอจะเรียนร่วมได้ก็ย้ายออกมาเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ จนทำให้เด็กในโรงเรียนพิเศษลดลงมาก (ผดุง อารยะวิญญู, 2541 : 3)

การเรียนร่วม เป็นการจัดการศึกษาพิเศษ (Special Education) รูปแบบหนึ่งที่ทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งเป็นเด็กที่มีความต้องการการศึกษา และต้องการความช่วยเหลือที่แตกต่างกันไป จากเด็กปกติ เนื่องจากสาเหตุบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และอารมณ์ ความด้วยโอกาสต่าง ๆ รวมถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเรียนรู้ในสังคมปกติในรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น ให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติ ปัจจุบันการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในประเทศต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะจัดรูปแบบของการเรียนร่วม ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่สอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การศึกษาและวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ที่เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้เด็กทุกคนรวมทั้งเด็กพิการ เด็กด้วยโอกาสอื่น ๆ เข้าสู่ระบบการศึกษาปกติ โดยอาจจัดบริการตามความเหมาะสมกับสภาพความบกพร่อง การที่ให้เด็กพิการหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติ จะช่วยให้เด็กมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้บุคคลเหล่านี้ สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขเมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ (วนิดา รัตนมงคล, 2544 : 39)

ประเทศไทยมีการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กปฐมวัยมาตั้งแต่ พ.ศ. 2485 ในรูปแบบโรงเรียนเฉพาะ และในรูปแบบของการจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในปี พ.ศ. 2500 โดยกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ดำเนินงาน การปฏิบัติงานอยู่ในวงจำกัดมาก เด็กที่รับบริการการศึกษาภาคบังคับจึงมีจำนวนน้อย ไม่ทั่วถึง แม้เมื่อรัฐบาลเริ่มมีนโยบายที่จะจัดการศึกษาให้ครอบคลุมถึงเด็กพิการ หรือภายหลังเรียกว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ต่อมาโดยหลักปรัชญาการศึกษาคนพิเศษ จะเน้นถึงการช่วยเหลือเด็กให้เร็วที่สุดในระยะแรกเริ่ม และการเรียนร่วมก็มีได้หมายถึง การให้เด็กเข้าไปอยู่ในโรงเรียน หรือชั้นเรียนปกติเพียงอย่างเดียว หากแต่ยังหมายรวมถึงการให้โอกาสแก่เด็กพิการ หรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้อยู่ร่วมในสังคมปกติ

ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และชุมชน การจัดการเรียนร่วมในปฐมวัยนั้น เป็นงานต่อเนื่องจากการที่เด็กได้รับคัดแยก วินิจฉัย และได้รับการบำบัดรักษาจากแพทย์แล้ว การศึกษาเน้นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยฟื้นฟูสมรรถภาพของเด็ก และส่งเสริมสมรรถภาพของเด็กให้พัฒนาไปตามศักยภาพ (ศรียา นิยมธรรม, 2545 : 243)

เด็กออทิสติก เป็นเด็กที่มีความบกพร่องอีกกลุ่มหนึ่งที่ถูกระบุไว้ใน พ.ศ. 2537) ออกตามความพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 จัดไว้ในความพิการประเภทที่ 4 คือกลุ่มความพิการด้านจิตใจ หรือพฤติกรรมจากสถิติของประชากร จำนวน 10,000 คน จะพบบุคคลออทิสติก 4-5 คน และยังพบว่าในเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 10,000 คนจะพบเด็กออทิสติกถึง 21 คน และยังมีบุคคลที่มีอาการใกล้เคียงกับออทิสซึม คือ กลุ่มอาการแอสเปอร์เจอร์ (Asperger's syndrome) มีความชุกถึง 36 คน ใน 10,000 คน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543 : 3) เด็กออทิสติกหมายถึง เด็กที่อยู่ในโลกของตัวเอง เด็กกลุ่มนี้มีอาการผิดปกติทางพัฒนาการในด้านสังคม ภาษา และการสื่อสาร อารมณ์ พฤติกรรม ความสนใจในกิจกรรม และการกระทำซ้ำ ๆ ประสาทสัมผัส การเล่น และการจินตนาการ เป็นผลมาจากความผิดปกติทางโครงสร้าง หน้าที่การทำงานของสมอง และระบบประสาทส่วนกลางบางส่วน และความผิดปกติของสารสื่อประสาทบางตัว ซึ่งความผิดปกตินี้จะปรากฏให้เห็นได้ในระยะ 3 ขวบแรกของชีวิตเด็ก พบได้ในเด็กทั่วโลก ไม่จำกัดพื้นฐานทางสังคม และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว พบในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิงในอัตราส่วน 4 ต่อ 1 อัตราการเกิด เด็กออทิสติกแต่ละคนจะมีพฤติกรรมต่างจากเด็กปกติ เด็กแต่ละคนจะมีความรุนแรงไม่เท่ากัน บางคนอาจต้องใช้ความช่วยเหลือในการปรับพฤติกรรม บางคนไม่ต้องใช้ยา แต่ต้องมีการกระตุ้น และปรับพฤติกรรมเป็นราย ๆ ไป และไม่สามารถให้หายขาดได้ แต่สามารถพัฒนาศักยภาพให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (จินตรินต์ พุกจินดา, 2545 : 10)

เด็กออทิสติกส่วนใหญ่ยังไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนในโรงเรียนหรือเพื่อนในวัยเดียวกัน เพราะเด็กเหล่านี้จะมีพฤติกรรมบกพร่องในการสร้างสัมพันธ์ทางสังคม ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ สูญเสียด้านสื่อความหมาย ทั้งภาษาพูด และภาษาท่าทาง ขาดจินตนาการ มีการกระทำ และความสนใจซ้ำ ๆ แต่เด็กจะมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อดี สามารถ นั่ง คลาน ยืน เดิน ได้เหมือนกับเด็กปกติ (อลิสตา วัชรสินธุ, 2546 : 52) เนื่องจากลักษณะของเด็กออทิสติก มักจะขาดทักษะในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน เด็กควรได้รับการส่งเสริมให้รู้จักปฏิบัติตนให้เข้ากับคนอื่น ๆ ในสังคม พฤติกรรมการเข้าสังคม เป็นพฤติกรรมด้านบวก ที่ส่งเสริมต่อการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคม การที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน จะช่วยให้เด็กเป็นที่ยอมรับของเพื่อน เมื่อเป็นเช่นนี้เด็กจะเกิดความรู้สึกอบอุ่น มีความมั่นใจ และทำกิจกรรมการเรียนรู้กับเพื่อนได้อย่างมีความสุข ถึงแม้ว่าออทิสติกจะยังไม่สามารถรักษาให้หายเป็นปกติได้ในปัจจุบัน แต่ด้วยความร่วมมือร่วมใจกัน

ระหว่างครู แพทย์ พ่อแม่ และเพื่อนในวัยเดียวกัน ในการประเมินความบกพร่องร่วมกันแก้ไข พฤติกรรมที่เป็นปัญหา และส่งเสริมพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ด้วยความรัก ความเอาใจใส่ จะส่งผล ให้เด็กออทิสติกสามารถเรียนรู้การปฏิบัติตัวในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการรักษา เด็กออทิสติกทำได้ดี ยิ่งถ้าได้รับการศึกษาก่อนอายุ 5 ปี

ปัจจุบันได้มีการจัดการศึกษาเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในระดับปฐมวัย โดยการจัดการศึกษาภายใต้ปรัชญาการเรียนร่วม คือ ให้เด็กพิเศษได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติ จะช่วยให้เด็ก มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะทำให้บุคคลเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตร่วมกัน ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเปิดโอกาสให้เด็กพิเศษได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เหมือนกับเด็กปกติ โดยทั่วไป (ศรียา นิยมธรรม, 2541 : 39) และมีนักวิชาการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติว่า การศึกษาของประเทศจะต้องให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ ตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กพึงมี ไม่ว่าเด็กคนนั้นจะเป็นเด็กที่มีความบกพร่องด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านสังคม ฯลฯ เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาที่ สอดคล้องกับระดับ และประเภทของความต้องการของแต่ละบุคคล โดยได้รับการติดตาม ฟื้นฟู บำบัด และเรียนรู้จากกระบวนการเรียนร่วมที่เหมาะสม การจัดการเรียนร่วมให้แก่เด็กที่มีความ ต้องการพิเศษกับเด็กปกติมีการคำนึงถึงความสามารถของเด็ก และเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีการเรียนรู้ ร่วมกัน และดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติ ซึ่งการจัดการเรียนรู้อาจมีหลายรูปแบบ ข้อดีข้อเสียต่างกัน มีการจัดกิจกรรมที่เป็นจุดเด่น คือเน้นการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการดำรงชีวิต

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการเรียนรู้แบบกลุ่มเล็ก ๆ ฝึกให้เด็กมีทักษะในการแก้ปัญหาด้วยกระบวนการกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความแตกต่างกัน เช่นนักเรียนที่มีความสามารถสูง ปานกลาง และอ่อน รวมกลุ่มกันทำงานตามที่ตกลง ทุกคนภายใน กลุ่มต้องมีความรับผิดชอบเพื่อให้งานสำเร็จ (สุคนธ์ สิ้นธนานนท์, 2543 : 38) การจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือมีหลายเทคนิคที่ใช้ในการจัดกิจกรรมสำหรับผู้เรียน สำหรับผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together) เป็นสิ่งที่เหมาะสมสำหรับการจัดการเรียน ร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ จะทำให้เด็กปกติได้ช่วยเหลือเด็กพิเศษ มีการทำงานเป็นกลุ่ม และมีความ รับผิดชอบในการทำงาน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จะทำให้เด็กพิเศษรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีความสำคัญ และเป็นที่ยอมรับของเพื่อนในห้องเรียน หากครูนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน มาบูรณาการเข้ากับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ จัดให้แก่เด็ก จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาของเด็กได้เป็นอย่างดี

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กออทิสติก ควรเน้นทักษะทางด้านสังคม ควรจัดกิจกรรมที่เหมาะสมที่让孩子ได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้

เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน น่าจะเป็นแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าสังคมให้แก่เด็กออทิสติกได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ทำกิจกรรมเด็กได้รู้จักปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน เด็กปกติได้ช่วยเหลือเด็กออทิสติกเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งจะเป็นการช่วยให้เด็กออทิสติกได้เห็นความสำคัญของตนเองและเป็นที่ยอมรับของเพื่อนจากภายในกลุ่ม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน จะมีผลต่อพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกในระดับปฐมวัยที่ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติหรือไม่เพียงใด ผลที่ได้ในศึกษาคั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กออทิสติกต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ที่ส่งผลในการพัฒนาพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก ระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ได้นำการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ไปใช้สำหรับการพัฒนาพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย เพื่อให้เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยมีความสามารถในการเข้าสังคมใกล้เคียงกับเด็กปกติ

สมมติฐานในการวิจัย

เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน มีพฤติกรรมการเข้าสังคมหลังการจัดการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร

ประชากรเป็นเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 3-6 ปี ที่ได้รับการตรวจและวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นออทิสติกที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง จำนวน 8 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติว่าเป็นเด็กปฐมวัยที่ได้รับการตรวจ และวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นเด็กออทิสติก ที่ได้รับการเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนอนุบาลเรวดี อำเภอเมืองจังหวัดพัทลุง จำนวน 2 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ 5 ด้าน ประกอบด้วย

1. การควบคุมอารมณ์
2. การปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น
3. การทำกิจกรรมกลุ่ม
4. การช่วยเหลือ
5. การยอมรับผู้อื่น

3. ระยะเวลาและเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

3.1 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ระหว่างภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 10 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง

3.2 เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ หน่วยดอกไม้ หน่วยต้นไม้ หน่วยน้ำ และหน่วยหนังสือ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการทำงานกลุ่มแบบความสามารถ ประกอบด้วย นักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และเด็กออทิสติก 1 คน โดยจัดเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คน นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำกิจกรรมโดยมีการแบ่งหน้าที่กันทำ โดยแต่ละคนจะได้มีโอกาสได้ทำหน้าที่ ที่ได้รับมอบเป็นจำนวนเท่า ๆ กัน มี

การทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนบุคคล และส่วนรวม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. พฤติกรรมการเข้าสังคม หมายถึง การแสดงถึงความสามารถทางสังคมของเด็กออทิสติก ที่แสดงออกแล้วเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยกำหนดพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคมดังต่อไปนี้ คือ

2.1 การควบคุมอารมณ์ หมายถึง การที่เด็กออทิสติกสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ เช่น ไม่กรี๊ดร้องเอาแต่ใจตนเอง ไม่ก้าวร้าว ชอบทำร้ายตนเอง และเพื่อน โดยประเมินจากการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมจากครู พร้อมกับบันทึกภาพวิดีโอ

2.2 การปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น หมายถึง การที่เด็กออทิสติกสามารถปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับเพื่อนภายในกลุ่มได้ เช่น สามารถติดต่อกับเพื่อนได้ สบตาผู้อื่นเวลาพูด โดยประเมินจากการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมจากครู พร้อมกับบันทึกภาพวิดีโอ

2.3 การทำกิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การที่เด็กออทิสติกได้มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม โดยประเมินจากการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมจากครูพร้อมกับบันทึกภาพวิดีโอ

2.4 การช่วยเหลือ หมายถึง การที่เด็กออทิสติกแสดงออกถึงการช่วยเหลือเพื่อน เช่น การหยิบของให้เพื่อน รู้จักการแบ่งปัน โดยประเมินจากการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมจากครู พร้อมกับบันทึกภาพวิดีโอ

2.5 การยอมรับผู้อื่น หมายถึง การที่เด็กออทิสติกแสดงออกถึงการยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อนภายในกลุ่ม และเป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในกลุ่มโดยประเมินจากการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมจากครูพร้อมกับบันทึกภาพวิดีโอ

3. เด็กออทิสติกระดับปฐมวัย หมายถึง เด็กอายุ 3-6 ปี ที่กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 มีพัฒนาการทางด้านสังคมล่าช้ากว่าเด็กปกติ และมีปัญหาในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นแต่ไม่มีความพิการซ้ำซ้อน ของโรงเรียนอนุบาลเรวดี อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร

4. การจัดการเรียนร่วม หมายถึง โครงการจัดการศึกษาพิเศษที่มีเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยเรียนร่วมกับเด็กปกติของโรงเรียนอนุบาลเรวดี อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร

ข้อตกลงเบื้องต้น

เด็กออทิสติกที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้รับการตรวจ และวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นเด็กออทิสติกที่มีอาการไม่รุนแรง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้เสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย
 - 1.1 ความหมายพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย
 - 1.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย
 - 1.3 ลักษณะพัฒนาการทางสังคม
 - 1.4 รูปแบบพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย
 - 1.5 แนวทางส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย
2. แนวคิดเกี่ยวกับเด็กพิเศษ
 - 2.1 ความหมายของเด็กพิเศษ
 - 2.2 ประเภทของเด็กพิเศษ
 - 2.3 ความหมายของออทิสติก
 - 2.4 สาเหตุของการเกิดออทิสติก
 - 2.5 ข้อบ่งชี้ในการสังเกตพฤติกรรมเด็กว่ามีอาการเป็นออทิสติก
 - 2.6 ลักษณะอาการของเด็กออทิสติก
 - 2.7 พฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก
 - 2.8 การช่วยเหลือเด็กออทิสติก
 - 2.9 วิธีสอนเด็กออทิสติก
3. การเรียนรู้ร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ
 - 3.1 ความเป็นมาของการเรียนรู้ร่วม
 - 3.2 ความหมายของการเรียนรู้ร่วม
 - 3.3 ความสำคัญของการเรียนรู้ร่วม
 - 3.4 รูปแบบของการเรียนรู้ร่วม
 - 3.5 ประโยชน์ของการเรียนรู้ร่วม
4. แนวคิดการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน
 - 4.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน
 - 4.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

- 4.3 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน
- 4.4 ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน
- 4.5 บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน
- 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัย

1.1 ความหมายพัฒนาการทางสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 16) ได้ให้ความหมายของพัฒนาการด้านสังคมไว้ว่า เป็นการสร้างบุคลิกภาพตลอดจนการสร้างความมั่นใจ ความศรัทธาทั้งต่อตนเองและผู้เกี่ยวข้อง คุณลักษณะประจำตัวของบุคคลที่พึงประสงค์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เมื่อต้องอยู่ร่วมกัน เล่นร่วมกัน และทำงานร่วมกันของเด็ก

นภเนตร ชรรมบรร (2545 : 97) ให้ความหมาย พัฒนาการทางสังคม หมายถึง การเรียนรู้ทักษะในการปฏิสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อน รวมตลอดถึงความสามารถในการตอบสนองทางสังคมต่าง ๆ เช่น มารยาทในการอยู่ร่วมกัน การเลือกใช้คำพูดที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2547 : 101) ให้ความหมาย พัฒนาการทางสังคม หมายถึง พัฒนาการเรียนรู้จากความรู้สึกผูกพันใกล้ชิดภายในครอบครัวที่ต้องการพึ่งพาผู้อื่น ไปสู่การพึ่งพาตนเอง และการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น เด็กระดับปฐมวัยมีความสามารถตามวัยที่จะช่วยเหลือตนเองได้

จากความหมายของพัฒนาการทางสังคม สรุปได้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเข้าใจในสถานการณ์ อารมณ์ และความรู้สึกของผู้อื่น และความสามารถในการปรับตัวที่พึงประสงค์เมื่อต้องอยู่ร่วมกัน ซึ่งการที่เด็กจะมีพฤติกรรมเหนือคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ การเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่อยู่รอบตัวเด็กเป็นสำคัญ

1.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม

1.2.1 ทฤษฎีพัฒนาการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคล (A Social Interpersonal Theory of Development) ซัลลิแวน (Sullivan, 1951 ; อ้างอิงใน Dinkmeyer and Dreikurs, 1963 : 150-151) ได้กำหนดขั้นของพัฒนาการจากพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ประสบการณ์ส่วนตัวของแต่ละบุคคล และการเรียนรู้ที่เกิดจากการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจะนำไปสู่ความมั่นคง

และความปลอดภัย ซัลลิเวน แบ่งขั้นการพัฒนาการออกเป็น 6 ขั้น คือวัยทารก วัยเด็ก วัยก่อนวัยรุ่น วัยรุ่นตอนต้น และวัยรุ่นตอนปลาย ในที่นี้จะกล่าวถึงเพียง 2 ระยะที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ดังนี้

1) วัยเด็กเล็ก (Childhood) อายุ 2-4 ปี เป็นระยะที่เด็กพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว และทักษะทางภาษา ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้อย่างอิสระ และกว้างขวางมากขึ้น เด็กจะเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมที่เขามีส่วนร่วมอยู่ เมื่อเด็กมีวุฒิภาวะพอที่จะใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร เขาก็จะเรียนรู้วิธีการที่จะปฏิบัติกับบุคคลอื่น เพื่อที่จะทำให้ตนเองรู้สึกมั่นคงปลอดภัย เด็กเริ่มรู้ถึงสิ่งที่ทำให้เขารู้สึกกังวล และสามารถจัดการความวิตกกังวลนั้นได้

2) วัยเข้าโรงเรียน (Juvenile Era) อายุ 4-11 ปี ระยะนี้เด็กเริ่มรู้จักตนเอง และสิ่งต่าง ๆ แตกต่างไปจากคนอื่น เริ่มมีเอกลักษณ์ของตนเอง โดยเฉพาะเมื่อเข้าโรงเรียน เด็กจะแวดล้อมด้วยกลุ่มเพื่อน และมีความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่อื่น ๆ นอกเหนือจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง เด็กได้ลองสำรวจ วิเคราะห์ตนเอง การแข่งขัน ชิงดี และการประนีประนอม เริ่มปรากฏให้เห็นทำให้เด็กรู้จักสถานะความเป็นตัวตนของเขาจากความสัมพันธ์ที่เขามีส่วนร่วมอยู่

1.2.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของฮาวิกเฮอร์สท (Havighurst Theory of Development) (พรรณี ช. เจนจิต, 2528 : 77-78) ฮาวิกเฮอร์สท (Havighurst) ได้รับอิทธิพลแนวความคิดจาก อีริกสัน (Erikson) เกี่ยวกับลักษณะของพัฒนาการในแต่ละช่วงอายุของบุคคล โดยอธิบายว่าในแต่ละช่วงวัยของชีวิตนั้นมีงานประจำวัย ซึ่งเป็นงานที่เด็กแต่ละคนควรทำได้ในช่วงนั้น ๆ ซึ่งถ้าบุคคลใดไม่ประสบความสำเร็จในงานนั้นจะมีผลในการปรับตัว ซึ่ง ฮาวิกเฮอร์สท ได้เสนองานตามขั้นตอนพัฒนาการทางสังคมในเด็กปฐมวัย คือ

1) เด็กสามารถมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความจริงทางสังคม และทางกายภาพ ซึ่งหมายถึง การที่เด็กมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว เช่น พ่อ แม่ โรงเรียน ครู และสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กเกี่ยวข้องด้วย

2) เด็กสามารถที่จะเรียนรู้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับพี่น้อง และบุคคลอื่น

3) เด็กสามารถที่จะเรียนรู้ เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ถูก กับสิ่งที่ผิด และเริ่มมีพัฒนาการทางจริยธรรม

1.2.3 ทฤษฎีพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หรือ FIRO (Fundamental Interpersonal Relation Orientation) (กาญจนา ไชยพันธ์, 2549 : 28-29) ได้กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีนี้จะพิจารณาพฤติกรรมระหว่างสมาชิกที่พยายามปรับตัวเข้าหากัน โดยเชื่อว่าทุกคนจะมีลักษณะเฉพาะในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นมี 3 ลักษณะ คือ

1) ความต้องการมีส่วนร่วมหรือการเชื่อมโยงกับผู้อื่น ได้แก่ ความต้องการจะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยการแสดงพฤติกรรมการสนใจต่อผู้อื่น แสดงความเป็นมิตรหรือต้องการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับนับถือ และความมีเกียรติ เป็นต้น

2) ความต้องการในการควบคุม หมายถึง กระบวนการที่บุคคลตัดสินใจเพื่อที่จะให้มีอิทธิพล มีอำนาจ หรือความต้องการที่จะควบคุมผู้อื่น ซึ่งจะแสดงออกมาในลักษณะคือการควบคุมผู้อื่น

3) ความต้องการเป็นที่รักใคร่ของผู้อื่น หมายถึง ความรู้สึก และอารมณ์ส่วนตัวที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลสองคน เช่น ความรัก ความเป็นมิตร การช่วยเหลือเกื้อกูล การสร้างความผูกพันทางอารมณ์ เพื่อให้เกิดความใกล้ชิดสนิทสนมต่อกัน

การที่บุคคลมีความสัมพันธ์กันจะแสดงพฤติกรรม และความต้องการเฉพาะตน ซึ่งพัฒนาขึ้นจากการได้รับการสนองความต้องการในวัยเด็ก ความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มอาจเป็นลักษณะที่เข้ากันได้ หรือเข้ากันไม่ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคคลที่สัมพันธ์กัน และลักษณะในการแสดงความสัมพันธ์กันเป็นสำคัญ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีลักษณะเข้ากันได้ และเข้ากันไม่ได้ มี 3 แบบ คือ

1) การพยายามปรับตัวเข้าหากันโดยแสดงความรู้สึกที่ต้องการ โดยบุคคลจะพยายามแสดงความรู้สึกที่ต้องการของตน ซึ่งมีอยู่ 3 ประการดังกล่าวแล้ว และถ้าบุคคลมีความต้องการที่คล้ายกัน ก็จะมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

2) การพยายามปรับตัวเข้าหากันโดยแสดงความรู้สึกที่ต้องการ จะมีฝ่ายหนึ่งเป็นผู้แสดงความต้องการของตน โดยพยายามริเริ่มกิจกรรมของกลุ่ม ถ้าผู้อื่นซึ่งเป็นผู้รับ ไม่ต้องการที่จะร่วมกิจกรรมนั้น ปฏิสัมพันธ์นั้นจะเป็นลักษณะที่สมาชิกเข้ากันไม่ได้

3) การปรับตัวด้วยการแลกเปลี่ยนความต้องการเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ตนปรารถนา โดยการแสดงความต้องการเกี่ยวกับพฤติกรรมให้อีกคนหนึ่งทราบ และถ้าความพอใจของสมาชิกไม่ตรงกัน หรือบุคคลไม่สามารถแสดงความต้องการเกี่ยวกับพฤติกรรมให้อีกคนหนึ่งทราบ คนทั้งคู่ก็จะเข้ากันไม่ได้

1.3 ลักษณะพัฒนาการทางสังคม

พัฒนาการทางสังคมของเด็กปฐมวัยมีลักษณะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง เมื่อเด็กได้พบปะบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บุคคลในครอบครัว และเริ่มแยกจากพ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดู เด็กจะต้องปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น และเริ่มเรียนรู้บทบาทต่าง ๆ ของตน ซึ่งทำให้เด็กเริ่มให้ความสำคัญ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น พัฒนาการทางสังคมของเด็กมีกระบวนการขั้นตอนตามลำดับอายุเด็ก ไม่ว่าจะเด็ก

จะอยู่ในวัฒนธรรมหรือสังคมใดก็ตาม ที่แตกต่างกันคือเนื้อหาของสังคมนั้น ๆ เช่น การกินอยู่ การแต่งตัว ศาสนา เป็นต้น (สุชา จันทน์เอม. 2541 : 44)

นภเนตร ธรรมบวร (2545 : 98) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางสังคมของเด็กว่ามีขั้นตอนการพัฒนา ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 เด็กเริ่มมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

แรกเกิด - 3 เดือน เด็กมองเห็นหน้าคนในระยะห่างประมาณ 9 นิ้ว อายุ 2 สัปดาห์ขึ้นไป เด็กจะจ้องมองหน้าแม่ หรือผู้ให้นม อายุระหว่าง 4 - 6 สัปดาห์ เด็กจะเริ่มยิ้ม และแสดงความรักพอใจ

3 เดือน เด็กเริ่มจำหน้าแม่ผู้ให้นมได้ และจะจำกลิ่นแม่ได้ดี เวลาผู้ใหญ่พูดคุยด้วยจะส่งเสียง และชอบที่จะส่งเสียงคุยกับผู้ใหญ่

6 เดือน รู้จักวิธีที่จะให้ผู้ใหญ่สนใจ เช่น ทำเสียงโอะ ส่งเสียง ยืม

ขั้นที่ 2 เด็กเรียนรู้ว่าตนเป็นสมาชิกในสังคม

9 เดือน เด็กเริ่มจำบุคคลที่คุ้นเคยซึ่งมักเป็นบุคคลในครอบครัว และกลัวคนแปลกหน้าที่ไม่รู้จักมาก่อน เริ่มเล่นเกมง่าย ๆ ได้ เช่น จ๊ะเอ๋ ตบแผละ

ขั้นที่ 3 เด็กเรียนรู้ที่จะร่วมมือกับผู้อื่น

12 เดือน เด็กเข้าใจคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งง่าย ๆ ได้ ชอบเล่นเกมกับผู้ใหญ่ สนใจสิ่งรอบตัว และจะหยิบของใส่ปาก

15 เดือน ชอบเลียนแบบผู้ใหญ่ และชอบช่วยเหลือผู้ใหญ่ทำงาน เริ่มแสดงอาการโกรธหรือร้องไห้ เริ่มมีความรู้สึกแข่งขันเมื่อเล่นกับพี่ ๆ ที่โตกว่า

2 ปี ชอบเล่นใกล้กับเด็กคนอื่นแต่ไม่เล่นด้วย เริ่มหวงของ แสดงความเห็นอกเห็นใจ เด็กที่ร้องไห้หรือเจ็บปวด รับประทานอาหารด้วยตนเอง สนใจกิจกรรมของผู้ใหญ่ และชอบเลียนแบบ

3 ปี เริ่มเล่นกับเด็กคนอื่น และยอมแบ่งของเล่นกับเพื่อน สามารถคอยให้ถึงคราวของตน แสดงความรักใคร่ของน้อง ๆ ที่เล็กกว่า สามารถช่วยเหลือทำงานบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้

4 ปี ชอบเล่นกับเด็กคนอื่น แต่พฤติกรรมไม่คงที่ บางครั้งก็เล่นร่วมมือกันดี บางครั้งก็ก้าวร้าวรังแกเพื่อน แสดงกิริยาโกรธเมื่อถูกขัดใจ สนใจกิจกรรมผู้ใหญ่ และอยากจะทำด้วย

5 - 6 ปี เล่นร่วมกับเพื่อนได้ดี เข้าใจกฎเกณฑ์ และกติกาของการเล่นเข้าใจ ซ้ายขวา เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ สนใจที่จะรู้จักอายุ ชื่อของผู้ใหญ่ และเด็กอื่น รู้จักรส หวาน เปรี้ยว เค็ม ขม สนใจสิ่งที่เกิดขึ้นในบ้านและชุมชน สามารถทำงานบ้านง่าย ๆ ได้ ด้วยความตั้งใจ ตั้งใจ เริ่มแสดงปฏิกิริยาอาการขัดขืน ไม่พอใจ เช่น ถ้าถูกให้ทำสิ่งที่ไม่พอใจ ก็แกล้งทำช้า ๆ

พัฒนาการทางสังคมของเด็กนั้น จะมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีแบบแผนตามลำดับ ขึ้นอยู่กับอายุ และประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ในแต่ละช่วงอายุ ซึ่ง فروยด์ (Freud) ได้เน้นว่า ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในระยะแรกมีความสำคัญต่อเด็ก เพราะจะมีผลต่อพัฒนาการบุคลิกภาพเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ พัฒนาการทางสังคมของเด็กเป็นไปตามขั้นตอน ดัง ทฤษฎีต่อไปนี้ ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของ อีริกสัน (Erikson, 1986 ; อ้างอิงใน ทรธษา นิล วิเชียร, 2535 : 33-36) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันได้เน้นว่า การเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม และ ประสบการณ์ที่ได้รับมีผลต่อ พัฒนาการทางสังคมของมนุษย์ และพัฒนาการที่เกิดขึ้นจะดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสำเร็จในแต่ละช่วงอายุ ถ้าการพัฒนาเป็นไปด้วยดี บุคคลจะมีบุคลิกภาพที่ดี พร้อมทั้ง จะพัฒนาขั้นต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีริกสัน ได้กำหนดขั้นพัฒนาการทางสังคมออกเป็น 8 ขั้น โดยใช้อายุเป็นเกณฑ์เพื่อให้ครอบคลุมพัฒนาการตลอดช่วงอายุ แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงเพียง 3 ระยะที่ เกี่ยวข้องกับพัฒนาการช่วงปฐมวัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นความไว้วางใจ - ความไม่ไว้วางใจ (Trust V.S. Mistrust) อายุของเด็ก ในขั้นนี้จะอยู่ระหว่างแรกเกิดถึง 1 ปี เด็กจะพัฒนาเกี่ยวกับความรู้สึกเชื่อมั่น ถ้าเด็กได้รับสิ่งจำเป็น และต้องการ โดยเฉพาะในเรื่องอาหาร และการได้รับความรักความสนใจจากมารดา ความพึงพอใจ ที่เด็กได้รับในระยะนี้จะทำให้เด็กพัฒนาด้านร่างกายอย่างรวดเร็ว การจับของเล่น การเดิน รวมทั้ง การฟัง และการพูดของเด็ก เด็กจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ในทางตรงกันข้าม ถ้าเด็กไม่ได้รับความพอใจ และความสำเร็จในขั้นนี้เด็กจะพัฒนาความรู้สึกไม่เชื่อมั่น ขาดความไว้วางใจและติดตัว ไปจนโต

ขั้นที่ 2 ขั้นความเป็นตัวของตัวเอง - ความไม่มั่นใจในตนเอง (Autonomy V.S. Doubt) อายุของเด็กในขั้นนี้อยู่ระหว่าง 1 ½ - 3 ขวบ กล้ามเนื้อของเด็กจะพัฒนาแข็งแรงขึ้น เป็นผลให้เด็ก ทดลองใช้กล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เด็กจะเริ่มแสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวของตัวเอง และ มีความรู้สึกว่าคุณมีความสามารถ แต่ก็ยังยอมรับความช่วยเหลือของผู้ใหญ่ในเรื่องที่สำคัญ ๆ ใน ระยะนี้ถ้าเด็กถูกห้ามปรามอยู่ตลอดเวลา ไม่สามารถทำสิ่งต่างๆได้ตามความพอใจ เด็กจะมีความรู้สึกอาย และกลัวในการทำสิ่งต่าง ๆ ต่อหน้าผู้อื่น

ขั้นที่ 3 ขั้นความริเริ่ม - ความรู้สึกผิด (Initiative V.S. Guilt) อายุของเด็กใน ขั้นนี้จะอยู่ระหว่าง 3-6 ขวบ เด็กจะพยายามเสาะหา หรือค้นคว้าเพื่อให้ทราบขอบเขตของ ความสามารถของตัวเอง เด็กที่ได้รับการสนับสนุนให้ใช้ความสามารถของตนเอง จะพัฒนา ความริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งแสดงออกโดยการอยากรู้อยากเห็น ชอบทดลอง มีจินตนาการสูง ชอบ เล่นสมมติ เลียนแบบ และในช่วงระหว่างอายุ 4-5 ปี จะเป็นช่วงที่เด็กมีพลังอย่างมาก และพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว รู้จักให้ความร่วมมือ และวางแผนร่วมกับผู้อื่นสามารถพัฒนา

เกี่ยวกับการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในระยะนี้ หากเด็กเกิดความกลัวเด็กจะชอบพึ่งพาผู้ใหญ่ ทำให้ความคิดจินตนาการและพัฒนาการทางสังคมถูกจำกัดลงไปด้วย

ตามทฤษฎีของอีริกสันเด็กจะพัฒนาได้ดีตามขั้นพัฒนาการทางสังคมหรือไม่ ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็ก เด็กวัย 5-6 ปี ซึ่งเป็นวัยที่กำลังสนใจสิ่งแวดล้อม อยากรู้ อยากเห็น และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว การส่งเสริมโดยเปิดโอกาสให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเองในการกระทำสิ่งต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมตามขั้นตอนพัฒนาการ

1.4 รูปแบบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

1.4.1 การควบคุมอารมณ์

ทวิพร ณ นคร (2542 : 7-8) กล่าวว่าไว้ว่า เด็กปฐมวัยจะแสดงออกทางอารมณ์อย่างเปิดเผยและมักจะเกิดขึ้นบ่อย ๆ ทั้งอารมณ์พอใจ ลักษณะพัฒนาการทางอารมณ์โดยสรุป ได้แก่

1) อารมณ์รัก เด็กในวัยนี้จะรักหรือชอบคนที่ตามใจ ยอมให้ทำสิ่งที่ตนเองต้องการ ชอบคนที่ทำให้สนุกสนานเป็นเพื่อนเล่นด้วย โดยเฉพาะคนที่ให้ของขวัญ หรือของเล่นแก่ตน เด็กแสดงอารมณ์รักด้วยการกอด และจูบ นอกจากนี้เด็กจะรักและภูมิใจพ่อแม่ของตน

2) อารมณ์ที่เกิดความอยากรู้อยากเห็น เด็กในวัยนี้ชอบซักถาม เพราะเริ่มรู้จักใช้เหตุผล จึงอยากรู้อยากเห็น หากพ่อแม่หรือครูไม่สนใจ เด็กจะรู้สึกว่าคุณแม่ไม่พอใจ จะค่อย ๆ หยดนิสัยอยากรู้อยากเห็นนั้น และกลายเป็นเด็กที่มีพฤติกรรมนิ่งเฉยในที่สุด

3) อารมณ์โกรธ เด็กอาจแสดงอารมณ์โกรธโดยการร้องกรี๊ด ตะทึง ทูตตี ต่อสู้ เมื่ออายุเพิ่มขึ้นจะแสดงด้วยคำพูดแทนการแสดงออกด้วยกำลังกาย ลักษณะที่แสดงให้เห็นอีกอย่างหนึ่งของเด็กวัยนี้ คือ ถ้าโกรธหรือไม่พอใจจะแยกตัวออกจากเพื่อน การแสดงออกทางอารมณ์โกรธของเด็กอาจจะสรุปได้ 3 ลักษณะ คือ

3.1 แสดงอารมณ์โกรธออกมาอย่างไม่มีจุดมุ่งหมาย เช่น การร้องกรี๊ด ดิ้นไปดิ้นมา กลั้มนลมหายใจ

3.2 แสดงอาการต่อต้านด้วยคำพูด และท่าทาง

3.3 แสดงอารมณ์โกรธแก่คนอื่น เช่น กัด ข่วน หยิก เป็นต้น

4) อารมณ์อวดดี เป็นอารมณ์ที่เกิดมากพอกับอารมณ์โกรธ เด็กจะแสดงอารมณ์ด้วยความดีใจ เช่น อยากอาบน้ำเอง รับประทานอาหารเอง ใส่รองเท้าเอง เป็นต้น ถ้าถูกกักขังกับเด็ก จะแสดงพฤติกรรมนิ่งเฉย ไม่ได้ตอบทำเป็นไม่ได้ยินคำขอร้องจากพ่อแม่หรือครู หรือไม่เอาใจใส่แสรัง ทำให้ช้า

5) อารมณ์อิจฉาริษยา เด็กในปฐมวัยจะมีอารมณ์อิจฉาริษยา ซึ่งมักจะเริ่มจากพ่อแม่ โยอาจจะเป็นเนื่องจากพ่อแม่ให้ความสนใจบุคคลอื่นมากกว่าตน โดยเฉพาะพ่อแม่ให้ความสนใจกับน้องคนใหม่หรือคนข้างเคียง การแสดงอารมณ์อิจฉาริษยานี้จะเห็นได้จากการที่เด็กดิ้นอื้อ รังแกน้องแย่งของเล่นจากน้อง เมื่อเด็กไปโรงเรียนใหม่ๆ จะรักครูประจำชั้น และติดครูประจำชั้นมากกว่าครูอื่น ๆ เด็กจะมีอารมณ์อิจฉาริษยา ถ้าครูที่ตนให้ความสนใจเด็กคนอื่นมากกว่าตน

6) อารมณ์กลัว เด็กแสดงอารมณ์กลัวด้วยการร้องไห้ หนีห่างหรือตัวสั่น ซึ่งเนื่องมาจากการที่เคยได้รับความเจ็บปวดเมื่อยังเล็ก เช่น เด็กเคยถูกไฟลวก เคยถูกทำโทษ หรือได้รับความตกใจสุดขีด ความกลัวของเด็กอาจมีสาเหตุมาจาก

6.1 สัตว์ เช่น สุนัข เสือ

6.2 สถานการณ์ที่น่ากลัว เช่น การลงโทษ ฯลฯ

6.3 ธรรมชาติบางอย่าง เช่น ความหนาว ความร้อน ไฟแลบ ไฟผ่า

6.4 กลัวสิ่งทีนอกเหนือธรรมชาติ เช่น กลัวผี ยักษ์ ฯลฯ

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2546 : 158) กล่าวว่า ใจว่า อารมณ์เป็นพลังชนิดหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นภายในตนแล้ว โดยธรรมชาติจะต้องมีการแสดงออก ไม่ว่าจะ เป็นอารมณ์ทางบวก หรือ ทางลบก็ตาม ตามปกติคนแสดงอารมณ์ออกมาโดยผ่านกระบวนการทางกาย กระบวนการทางจิต หรือ กระบวนการทางพฤติกรรมที่สังเกตได้ และไม่ได้ การแสดงออกทางอารมณ์ทั้งโดยเจตนา และไม่เจตนา เป็นกลไกที่ซับซ้อน

ศักดิ์ บวร (2539 : 32-34) กล่าวว่า ใจว่า อารมณ์มีบทบาทหลายประการต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เช่น ทำให้ปรับตัวเมื่อมีชีวิตรอด บันทวนความปกติสุขของชีวิต เป็นสิ่งเร้าและจูงใจ และสื่อสารเชิงสังคม ดังต่อไปนี้

1) อารมณ์ทำให้ปรับตัวเมื่อมีชีวิตรอด อารมณ์มีบทบาทอย่างสำคัญที่ทำให้เราปรับตัวเพื่อเอาชีวิตรอด เช่น เมื่อเราร้องไห้ ทำให้เราและผู้อื่นได้รับรู้ว่าเรา เจ็บ ปวด ไม่สบาย อึดอัด รำคาญ ฯลฯ อารมณ์โกรธ และกลัวทำให้เรารู้จักหลบหลีกให้พ้นจากสถานการณ์ที่ทำให้เกิดสถานการณ์อันตรายได้

2) บันทวนความปกติสุขของชีวิต การศึกษาวิจัยในศาสตร์ต่าง ๆ ขอมรับว่า อารมณ์ที่รุนแรง และเกิดขึ้นต่อเนื่องเป็นเวลานาน บันทวนความปกติสุขของชีวิตทั้งทางกายและจิตระดับสติปัญญาด้อยลง และกระทบกระเทือนความสัมพันธ์เชิงสังคม เช่น อารมณ์ก้าวร้าว และโกรธแค้นรุนแรง ทำลาย และทำร้ายผู้อื่นได้ อารมณ์หมกหมุ่นกับตัวเองมากเกินไป

3) อารมณ์ สิ่งเร้าและแรงจูงใจ เป็นที่ยอมรับกันว่าระหว่างอารมณ์ และแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์กัน เช่น เมื่อวิภาคารู้สึกผิดหวัง เธอจะยิ่งทำงานหนักมากขึ้นเพื่อให้ออกมาประสบความสำเร็จ ที่วางไว้ ในขณะที่สมรก็อาจรู้สึกอ่อนล้า และเลิกทำงานชิ้นนั้น

4) อารมณ์สื่อสารเชิงสังคม การแสดงอารมณ์ออกทางสีหน้า เป็นสิ่งบ่งชี้การสื่อสารเชิงสังคม ทำให้เรา และเพื่อนที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงอารมณ์ที่แท้จริงของเรา และของเขากว่าที่แท้จริง เพราะการแสดงออกทางสีหน้าสื่อสารความเป็นจริงยิ่งกว่าคำพูด

1.4.2 การปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น

เยาเวพา เดชะคุปต์ (2542 : 45) กล่าวว่า การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพในสังคม เมื่อเด็กอยู่ร่วมกับเพื่อน และผู้ใหญ่ทั้งที่บ้านและโรงเรียน จากการเล่น และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เด็กจะพัฒนาการรู้จักบทบาทของสังคมในการอยู่ร่วมกันในสังคม รู้จักค่านิยมของสังคม และของกลุ่ม รู้จักที่จะยอมรับบรรทัดฐาน และการปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ด้วยดี เด็ก ๆ ที่มีปัญหาในการเข้ากับคนอื่นมักขาดทักษะในการพูดสื่อสาร ทั้งนี้เพราะรู้จักแค่เพียงความต้องการของตนเองที่มีต่อคนอื่น ไม่สามารถเข้าใจความต้องการของคนอื่นที่มีต่อตนเอง เดวิด เกอฟเรมอนต์ (David Guevremont. 1985 ; อ้างอิงใน อุสา สุทธิสาคร. 2544 : 68) นักจิตวิทยา ด้านเด็กตั้งข้อสังเกตว่า เด็กที่ขาดทักษะในการสื่อสารจะถูกปฏิเสธจากกลุ่มเพื่อน ทำให้เขามีแนวโน้มเล่นกับเพื่อนแบบก้าวร้าว และยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาการปรับตัวในสังคมต่อไป

1.4.3 การทำกิจกรรมกลุ่ม

การจัดกิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลอย่างน้อย 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันทำกิจกรรม ซึ่งในการจัดกิจกรรมกลุ่ม ควรมีขนาดเล็กพอที่เด็กจะสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือความคิดกับเด็กอื่น ๆ กิจกรรมในกลุ่มสามารถฝึกการรอคอย การอดทน เด็กจะมีโอกาสพัฒนาทักษะที่สำคัญบางประการเช่น การฟัง การพูด การแก้ปัญหา การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การเป็นผู้นำและผู้ตาม การทำตามกฎเกณฑ์ การทำตามข้อตกลงที่กลุ่มเลือก เด็กจะมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบร่วมกัน (ทวีพร ณ นคร. 2542 : 52)

1.4.4 การช่วยเหลือ

ฉัญฐาพร พงษ์สิน (2539 : 17) กล่าวว่า พฤติกรรมการช่วยเหลือเพื่อนของเด็กปฐมวัย นับว่าเป็นพฤติกรรมเข้าสังคมที่จะช่วยให้บุคคลสามารถสร้างความผูกพันทางสังคม การช่วยเหลือเป็นพฤติกรรมที่สำคัญต่อการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม พฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กจะเปลี่ยนแปลงไปตามวัย และ บี (Bee. 1985 : 396-41) กล่าวว่า พฤติกรรมการช่วยเหลือเพื่อนของเด็กปฐมวัย เป็นการแสดงปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในเชิงบวก เช่น เด็กจะเสนอให้ความช่วยเหลือเด็กที่อ่อนแอกว่า หรือเด็กที่กำลังร้องไห้ เด็กจะทำตามคำขอร้อง หรือการแนะนำของเพื่อนมากกว่าคนที่ไม่ใช่เพื่อน

เด็กบางคนจะแสดงพฤติกรรมความช่วยเหลือมากกว่าเด็กคนอื่นนั้น เป็นเพราะผลมาจากการที่เด็กได้ประสบการณ์ ในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว และบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งเพื่อน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การช่วยเหลือเป็นการพยายามที่จะช่วยบรรเทาความต้องการของผู้อื่น ซึ่งออกมาด้วยการใช้คำพูด หรือแสดงท่าทาง เช่น ช่วยเพื่อนทำงาน ช่วยกันเก็บของเล่น ฯลฯ

1.4.5 การยอมรับผู้อื่น

เยาเวพา เดชะคุปต์ (2542 : 45) กล่าวว่า การอยู่ร่วมกันในสังคมคุณสมบัตินี้ เด็กควรมี คือการยอมรับผู้อื่น การยอมรับผู้อื่นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคม การที่เด็กจะยอมรับผู้อื่นได้มากเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความรู้สึกที่เด็กมีต่อตนเอง และสัมพันธ์สภาพในครอบครัวระหว่าง พ่อ แม่ ลูก ควรเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ มั่นคง อบอุ่น โดยเฉพาะภายใน 6 ปี แรกของชีวิต พ่อแม่ควรให้ความรัก ความเอาใจใส่ เลี้ยงดูลูกด้วยความเข้าใจและยอมรับ มีความเที่ยงธรรมสม่ำเสมอ และมีพอดิไม่มากและน้อยจนเกินไป ในระยะแรก ๆ เด็กจะยึดตนเองเป็นสำคัญถ้าเด็กได้เรียนรู้การอยู่ในสังคมภายนอก และการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนจะทำให้เด็กรู้จักการยอมรับเพื่อน โดยแสดงความรักและให้คำชมเชย ในกระบวนการกลุ่มสิ่งสำคัญในการเข้ากลุ่ม คือ การยอมรับผู้อื่น การยอมรับความคิดเห็น การเห็นคุณค่าของสมาชิก การยอมรับผู้อื่นถือเป็นสื่อสำคัญในการสื่อสารและก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (กาญจนา ไชยพันธ์. 2549 : 46)

เฮิร์ลอค (Hurlock. 1978 : 239) ได้กล่าวว่า รูปแบบที่สำคัญที่สุดของพฤติกรรมทางสังคมในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นนั้น เริ่มพัฒนาตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งจำแนกได้ 2 รูปแบบ คือ

1) รูปแบบพฤติกรรมที่เข้าสังคม (Social Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่เมื่อเด็กทำไปแล้ว สร้างความพอใจ เป็นที่นิยมชมชอบต่อตนเอง และผู้อื่น ประกอบด้วยพฤติกรรม ดังนี้

1.1 การร่วมมือ ได้แก่ การที่เด็กเรียนรู้ที่จะเล่นหรือทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยเด็กยังมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นมากเพียงใด เด็กก็จะเรียนรู้ที่ให้ความร่วมมือที่จะทำกิจกรรมมากขึ้นไปด้วย

1.2 การยอมรับจากสังคม จะกระตุ้นให้เด็กมีพฤติกรรมที่สังคมคาดหวัง

1.3 ความเป็นเพื่อน เด็กจะแสดงออกในความเป็นเพื่อน ด้วยการเล่น การพูดคุย และการแสดงความรักใคร่ต่อผู้อื่น

1.4 ความเห็นอกเห็นใจ เด็กจะแสดงความเห็นอกเห็นใจได้ต่อเมื่อเด็กประสบกับเหตุการณ์ เช่น ได้รับความทุกข์ ก็จะเข้าไปช่วยเหลือหรือปลอบโยนการพึ่งพาอาศัยผู้อื่นให้ช่วยเหลือเอาใจใส่ดูแล ซึ่งเด็กจะมีความพึงพอใจ ส่วนที่เด็กเป็นตัวของตัวเองก็จะไม่ค่อยพึ่งผู้อื่น

1.5 ความไม่เห็นแก่ตัว ได้แก่ การที่เด็กแสดงความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ต่อเพื่อน และให้ความช่วยเหลือเพื่อน เด็กที่เคยฝึกให้แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่นจะเข้าใจคนอื่น ไม่หวงของ และให้ความช่วยเหลือผู้อื่น

1.6 การเลียนแบบ ได้แก่ การที่เด็กเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลอื่นที่เขาเห็นว่าอาจจะเรียนแบบในขณะที่เล่นเป็นกลุ่มได้

1.7 การแข่งขัน อาจเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้เด็กมีความสามารถ ในการอยู่ร่วมกันในสังคม หรือถ้าเป็นสาเหตุให้เกิดการทะเลาะวิวาท ใช้อวด จะทำให้เด็กลดความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคม

2) รูปแบบพฤติกรรมที่ไม่เข้าสังคม (Unsocial Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่เมื่อเด็กทำไปแล้วสร้างความเดือดร้อน และความไม่พอใจให้แก่ตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย พฤติกรรม ดังนี้

2.1 ความก้าวร้าว เป็นปฏิกิริยาตอบสนองต่อความไม่สมหวัง เด็กจะแสดงความก้าวร้าวออกมาเป็นคำพูดมากกว่าการใช้กำลังต่อสู้กัน ชอบเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่น

2.2 การทะเลาะวิวาท เกิดขึ้นเพราะเด็กยังขาดประสบการณ์ในการเล่นกับเพื่อน มักแย่งของเล่น ร้องไห้ ทูบตี เมื่อโตขึ้นจะปรับตัวในสังคมดีขึ้น

2.3 การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กมีแนวโน้มที่จะคิดและพูดเกี่ยวกับเรื่องของตนเอง

2.4 การใช้อำนาจเหนือคนอื่น โดยชอบทำตัวเป็นนาย พูดข่มขู่ผู้อื่น

2.5 การล้อเลียนและข่มขู่ โดยชอบรังแก ล้อเลียนให้ผู้อื่นโมโห อับอาย

2.6 พฤติกรรมปฏิเสธ เด็กจะแสดงคำพูด อารมณ์ และท่าทางวาจาในการปฏิเสธไม่ให้ความช่วยเหลือ หรือยอมรับความช่วยเหลือจากผู้อื่น

2.7 อคติ เป็นความผิดปกติของเด็กที่แสดงออกมา เมื่อรู้สึกว่าตนเองด้อยกว่า

2.8 การแบ่งแย่งเพศตรงข้าม เด็กชายจะหลีกเลี่ยงเข้ากลุ่ม หรือเล่นร่วมกับเด็กหญิง

อุบลรัตน์ เฟื่องสถิตย์ (2529 : 231-235) ได้จำแนกรูปแบบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยออกเป็น 2 ประเภท คือพฤติกรรมชอบสังคม (Prosocial behavior) และพฤติกรรมต่อต้านสังคม (Anti-social behavior) ดังนี้

1) พฤติกรรมชอบสังคม (Prosocial behavior) ได้แก่ พฤติกรรมทางสังคมในทางบวกที่ส่งเสริมให้ความร่วมมือ หรือเอื้อเฟื้อต่อการทำกิจกรรมต่างๆที่สังคมจัดขึ้น หรือสังคม

ได้รับอยู่เมื่อเด็กทำพฤติกรรมเหล่านี้ไปแล้ว จะสร้างความพอใจเป็นที่นิยมชมชอบแก่บุคคลอื่น และตนเอง ประกอบด้วยพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การเลียนแบบพฤติกรรม (Imitation) เด็กจะเลียนแบบเจตคติและพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลที่เขานับถือ และอยากจะเป็นเช่นนั้นบ้าง

1.2 การแข่งขันกัน (Rivalry) ความต้องการที่จะเด่น หรือดีกว่าเด็กอื่นๆ จะปรากฏให้เห็นเมื่ออายุประมาณ 4 ปี โดยจะเริ่มให้เห็นจากการต้องการเด่นหรือดีกว่าในการเล่นเมื่อเด็กอยู่ในบ้านก่อนแล้ว จึงขยายออกมานอกบ้าน

1.3 ความร่วมมือ (Cooperation) เมื่อปลายอายุ 3 ปี การเล่นชนิดที่ต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่มเริ่มพัฒนา และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เด็กมีโอกาสได้ฝึกฝนทักษะในการเข้าสังคมจากการเล่นเป็นกลุ่ม

1.4 ความเห็นอกเห็นใจ (Sympathy) เนื่องจากความเห็นอกเห็นใจนี้ต้องการความเข้าใจในความรู้สึกของคนอื่น ความเห็นอกเห็นใจจึงมีโอกาสเกิดขึ้นได้เป็นครั้งคราว เมื่อเด็กอายุ 3 ปี และหากเด็กได้เล่นกับเด็กอื่นมากเท่าใด โอกาสที่เด็กจะรู้สึกเห็นอกเห็นใจก็จะค่อย ๆ เกิดขึ้น

1.5 ความเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น (Empathy) เด็กจะต้องมีความสามารถที่จะสมมติตนเองเมื่ออยู่ในเหตุการณ์นั้น ความรู้สึกนี้จะต้องอาศัยจินตนาการความเข้าใจความรู้สึกนี้เด็กวัยก่อนเรียนน้อยคนที่จะรู้สึก

1.6 การยอมรับจากสังคม (Desire for Social Approval) เด็กก่อนวัยเรียนต้องการการยอมรับจากเพื่อนที่ใกล้ชิดมากกว่าจากผู้ใหญ่ เด็กวัยนี้พบว่าคนชน และพฤติกรรมที่ก่อกวน จะไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน

1.7 การแบ่งปัน (Generosity) เด็กวัยก่อนเรียนจะทราบได้จากประสบการณ์ว่าการที่จะได้รับการยอมรับจากสังคมก็คือ การแบ่งปันสิ่งของที่ตนมีอยู่โดยเฉพาะของเล่นให้แก่เพื่อน ซึ่งในการแบ่งปันนี้จะค่อยๆ มาแทนที่ความเห็นแก่ตัวหรือเห็นแก่ตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็ก

1.8 พฤติกรรมการอยู่ใกล้ชิดกัน (Attachment) เด็กจะได้รับประสบการณ์จากวัยทารก และวัยเด็กว่าความพึงพอใจนั้นมาจากความอบอุ่น และความใกล้ชิดที่แต่ละคนให้ซึ่งกันและกัน ความใกล้ชิดกันดังกล่าวจะขยายจากบ้านมายังโรงเรียน ครู เพื่อน และสิ่งของอื่นที่เด็กพอใจ

2) พฤติกรรมต่อต้านสังคม (Anti-social Behavior) ได้แก่ พฤติกรรมที่แสดงออกว่าต่อต้าน ก้าวร้าว ทำลาย หรือคัดค้าน ซึ่งเป็นพฤติกรรมในทางลบที่ทำไปแล้วสร้างความเดือดร้อนและความไม่พอใจให้แก่ตนเองและผู้อื่น พฤติกรรมด้านสังคมนี้มีความสำคัญในการที่จะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ และปรับพฤติกรรมตนเอง เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคมประกอบด้วยพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ความตึงต้านคำสั่งของผู้ใหญ่ (Negativism) ความตึงต้านนี้จะเกิดสูงสุดในเด็กอายุ 3-4 ปี แล้วจึงลดลง การแสดงออกของเด็กจะออกมาในรูปแบบของการต่อปากต่อคำ หรือแกล้งทำเป็น "ไม่ได้ยิน" หรือไม่เข้าใจคำสั่งหรือของผู้ใหญ่

2.2 ความก้าวร้าว (Aggression) จะเกิดมากในเด็กวัย 2-4 ปี แล้วจึงลดลงเช่นกัน การแสดงออกจะออกมาในรูปแบบของการให้คนแกล้งคนอื่น หรือใส่ร้ายคนอื่น

2.3 ชอบออกคำสั่งหรือทำตัวเป็นนาย (Ascendance) จะเริ่มราวอายุ 3 ปี และจะเพิ่มตามโอกาสที่เข้าสังคมเด็กหญิงจะชอบทำตัวเช่นนี้มากกว่าเด็กชาย

2.4 ความเห็นแก่ตัว (Selfishness) เด็กที่อยู่ในบ้านปกติกจะเป็นคนที่เห็นแก่ตัว และถือตนเองเป็นใหญ่อยู่เสมอ เมื่อเด็กเข้าเรียนความเห็นแก่ตัวจะค่อยๆ น้อยลงแต่ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จะยังไม่เกิดขึ้น

2.5 การคิดแต่ประโยชน์ตนเองเป็นใหญ่ (Egocentrism) ซึ่งก็คล้าย ๆ กับความเห็นแก่ตัว การคิดถึงตนเองจะค่อย ๆ แทนที่โดยความสนใจในเรื่องราวของบุคคลคนอื่น การเปลี่ยนแปลงจะช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับกร ที่เด็กได้ใกล้ชิดกับบุคคลอื่นมากน้อยเพียงใด และขึ้นอยู่กับ การที่เด็กต้องการที่จะให้ตนเองเป็นที่ยอมรับจากคนอื่นมากน้อยเพียงใด ถ้าต้องการจะให้คนอื่นยอมรับตนเองมากการคิดถึงแต่ตนเองจะลดลง

2.6 พฤติกรรมที่ชอบทำลาย (Quarreling) การระบายอารมณ์โกรธของเด็กก็คือการทำลาย ข้าวของที่ขวางหน้า ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นของเขาหรือของคนอื่น ความโกรธมีมากเท่าใด พฤติกรรมที่ชอบทำลายจะมีมากขึ้น

2.7 ความไม่ชอบเพื่อนที่เป็นเพศตรงข้าม (Sex Antagonism) เด็กก่อนวัยเรียนจะเล่นด้วยกันทั้ง 2 เพศ จนถึงอายุ 4 ปี หลังจากนั้นจะเล่นเฉพาะในเพื่อนที่เป็นเพศเดียวกัน โดยเฉพาะเด็กชายหากยังคงเล่นอยู่กับเด็กหญิงอยู่จะโดนล้อ เด็กชายบางคนจะแสดงออกโดยการเป็นปรปักษ์อย่างรุนแรงต่อเด็กหญิง เช่น ชอบล้อ ชอบแกล้ง

รูปแบบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย บางพฤติกรรมมีรากฐานมาจากพฤติกรรมในวัยทารก และบางพฤติกรรมก็เริ่มขึ้นในระยะปฐมวัยซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ใหม่ ๆ เช่น จากการศึกษาที่มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน หรือบุคคลอื่นที่มีใช้สมาชิกในครอบครัว และรวมไปถึงสิ่งที่เด็กได้เห็นมาจากภาพยนตร์ การแสดง หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ

สรุปว่าได้ พฤติกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นกับเด็กทั้งพฤติกรรมที่เข้าสังคมและพฤติกรรมที่ต่อต้านสังคมนี้ ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ต่อสิ่งแวดล้อมทั้งที่บ้าน และในโรงเรียน การเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทักษะหรือลักษณะที่ดีโดยการให้ได้พบเห็นแบบอย่างที่ดี และจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยให้กับเด็ก จะทำให้เด็กสามารถเรียนรู้และปรับพฤติกรรมของตนเองให้เป็นที่ยอมรับ

ของสังคมต่อไป พฤติกรรมการช่วยเหลือ การทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม และการยอมรับผู้อื่น นับได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ควรเน้นให้เกิดขึ้นกับเด็ก เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของพฤติกรรม การเข้าสังคมซึ่งจะช่วยให้เด็กได้มีการปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุข

1.5 แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม

การส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมให้กับเด็ก เป็นการพัฒนาพฤติกรรมใหม่ให้กับเด็ก อาจทำได้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. 2524 : 31-36) ดังนี้

1. การปรับพฤติกรรมของเด็ก ต้องให้เด็กค่อยๆปรับพฤติกรรมที่ละน้อยด้วยการเสริมแรง เช่น ให้การเสริมแรงเวลาที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือเมื่อเด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

2. การพัฒนาพฤติกรรมโดยให้ตัวแบบที่ดี การให้เด็กเห็นตัวอย่างที่ดีจะช่วยให้เด็กเลียนแบบตาม เด็กมักเลียนแบบตามผู้ที่เด็กชื่นชม เช่น พ่อ แม่ ครู ญาติ พี่น้อง เพื่อน นักกีฬา นักร้อง ตัวละครในนิทานและผู้ที่มีชื่อเสียง

3. การให้สัญญาณเตือนพฤติกรรม โดยการแสดงออกด้วยวาจาหรือท่าทางว่าเด็กควรทำหรือไม่ ด้วยคำพูดหรือพยักหน้า เป็นสัญญาณเตือนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมก่อนที่เด็กจะทำอะไรลงไป จะดีกว่าการเตือนเมื่อเด็กทำอะไรผิดลงไปแล้ว

ประมวญ ดิคคินสัน (2527 : 107) กล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

1. การกำหนดตารางกิจกรรมประจำวันอย่างเหมาะสม และต่อเนื่องกัน จัดกิจกรรมที่ใช้พลังงานและกิจกรรมที่ผ่อนคลายสลับกัน ทำให้เด็กไม่เบื่อหน่าย มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี การที่เด็กรู้จักกิจกรรมประจำวันและสิ่งที่ครูคาดหวังให้เด็กทำ จะทำให้เกิดความมีระเบียบและมีความรู้สึกมั่นใจ

2. การเสริมแรงการเสริมแรงทันที ที่เด็กแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม จะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ ในการเสริมแรงพฤติกรรมทางสังคมแก่เด็กปฐมวัยควรพูดให้ชัดเจนว่า เด็กได้แสดงพฤติกรรมที่ดีอย่างไร เช่น “เธอใจดีจังที่ช่วยมานะเช็ดสีที่หกบนพื้น” คำชมเชยของครูมีค่าสำหรับเด็กส่วนใหญ่ เพราะเป็นตัวอย่างที่ดีเด็กมักจะเอาอย่าง ในบางครั้งอาจใช้ท่าทางแทนการเสริมแรงด้วยวาจาตามความเหมาะสม

3. การให้รางวัล การส่งเสริมความร่วมมือและการช่วยเหลือกัน นับว่าเป็นพฤติกรรมทางสังคมที่ควรส่งเสริม ตัวอย่างเช่น “ถ้าแต่ละกลุ่มช่วยกันดูแลห้องให้อยู่ในความเรียบร้อยภายใน 5 นาที ครูจะเล่นนิทานสนุก ๆ ให้ฟัง 1 เรื่อง” การเสริมแรงที่ผ่านมาเป็น การเสริมแรงจากภายนอกหรือจากผู้อื่น เป็นการกระตุ้นให้เด็กช่วยกันทำงาน จนสำเร็จตามเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาด้าน

สังคมเพื่อให้เด็กทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จโดยตัวเด็กเอง เกิดความพอใจและภาคภูมิใจในผลงานที่เด็กทำให้ ซึ่งเป็นการเสริมแรงจากภายในโดยตัวเด็กเอง

4. ส่งเสริมความอิสระ พัฒนาการทางสังคมที่เห็นเด่นชัดในโรงเรียน คือ การที่เด็กสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเองและรับผิดชอบในสิ่งที่ตนทำ ครูควรให้การเสริมแรงในพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกอย่างเหมาะสม เมื่อพบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ครูไม่ควรใช้คำพูดที่คุกคามหรือข่มขู่ แต่ควรบอกกล่าว ให้ทุกคนทราบเจือใจ เช่น “ใครที่โต๊ะเรียบร้อยแล้ว แสดงว่าพร้อมที่จะรับประทานอาหารกลางวันแล้ว” หรือ “ใครที่ทำผนังและคนนั้นต้องทำความสะอาด” ส่งเสริมให้เด็กรู้ และสนใจความรู้สึกของผู้อื่น การส่งเสริมให้เด็ก มีพฤติกรรม การช่วยเหลืออันว่ามีความเหมาะสม เพราะช่วยให้เด็กเอาใจใส่ ในความต้องการของผู้อื่น ได้รับความรู้สึกของผู้อื่นโดยธรรมชาติ ชวนให้เด็กสนใจการกระทำที่แสดงถึงความมีน้ำใจ หรือแนะนำให้เด็กแบ่งปันร่วมมือและช่วยเหลือผู้อื่น

จากแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมชอบสังคมดังกล่าว ถ้าพ่อแม่หรือครูให้การส่งเสริมอย่างเหมาะสมต่อเนื่อง จะช่วยลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของสังคมและยังเป็นผลดีต่อเด็กผู้อื่นและสังคม

2. แนวคิดเกี่ยวกับเด็กพิเศษและเด็กออทิสติก

2.1 ความหมายของเด็กพิเศษ

วาริ ธีระจิตร (2535 : 2) ให้ความหมายว่า เด็กที่มีความผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งความผิดปกตินี้รุนแรง ถึงขั้นกระทบกระเทือนต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก

วงพัคตร์ ภูพันธ์ศรี (2540 : 2) ให้ความหมายว่า เด็กที่มีลักษณะการเจริญเติบโตและการพัฒนาการที่แตกต่างไปจากเด็กปกติอย่างเห็นได้ชัดในเรื่องของสติปัญญา (Intellectual) ร่างกาย (Physical) อารมณ์ (Emotion) และสังคม (Social)

สรุปได้ว่า เด็กพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีลักษณะความผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม และมีลักษณะที่เบี่ยงเบนไปจากเด็กปกติ ซึ่งทำให้มีอุปสรรคในการที่จะเรียนหรือทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น

2.2 ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สุขพัชรา ชิมเจริญ (2544 : 2-6) กล่าวว่า ลักษณะของเด็กพิเศษ หรือ ผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา และทางจิตใจ แบ่งออกเป็น 9 ประเภท

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

หมายถึง คนที่มีพัฒนาการล่าช้ากว่าคนปกติทั่วไปทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ภาษา เมื่อวัดสติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบแล้วมีสติปัญญาดูต่ำกว่าบุคคลปกติและความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ปกติอย่างน้อย 2 ทักษะ หรือมากกว่า เช่น ทักษะสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตในบ้าน การควบคุมตนเอง สุขอนามัย และความปลอดภัย การเรียนวิชา เพื่อชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่าง การทำงาน ทักษะทางสังคม เป็นต้น ซึ่งลักษณะความบกพร่องทางสติปัญญาจะแสดงอาการ

2. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ระดับน้อยไปถึงระดับรุนแรง จนไม่สามารถฟังเสียงได้เหมือนคนปกติซึ่งอาจจะเป็นคนหูตึง หรือหูหนวกก็ได้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 คนหูหนวก หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการได้ยินจนไม่สามารถรับข้อมูลผ่านทางกรไดยีน ไม่ว่าจะใช้หรือไม่ใช้เครื่องช่วยฟังก็ตาม โดยทั่วไปหากตรวจการได้ยินจะสูญเสียการได้ยินประมาณ 90 เดซิเบล ขึ้นไป ไม่สามารถได้ยินเสียงพูดเบาๆ อาจรับรู้เสียงบางเสียงได้จากการสั่นสะเทือน ไม่สามารถใช้การได้ยินให้เป็นประโยชน์ได้เต็มประสิทธิภาพ คนหูหนวกอาจสูญเสียการได้ยินมาตั้งแต่กำเนิดหรือสูญเสียการได้ยินภายหลัง

2.2 คนหูตึง หมายถึงบุคคลที่มีการได้ยินเหลืออยู่บ้างสามารถได้ยินได้ ไม่ว่าจะใช้เครื่องช่วยฟังหรือไม่ก็ตาม หากตรวจการได้ยินจะพบว่ามี การสูญเสียการได้ยินน้อยกว่า 90 เดซิเบล

3. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น

หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นจนไม่สามารถรับการศึกษาได้โดยการเห็น หรือใช้สายตาได้ตามปกติ แต่สามารถศึกษาเล่าเรียนได้โดยวิธีต่างไปจากคนที่มองเห็นปกติแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 คนตาบอด หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นมากจนไม่สามารถอ่านหนังสือธรรมดาได้ ต้องสอนอ่านและเขียนอักษรเบรลล์ หรือใช้วิธีการฟังแถบบันทึกเสียง หรือเครื่องบันทึกเสียงต่างๆ และมีความสามารถในการมองเห็นของตาข้างที่ดีหลังจากการได้รับการแก้ไขแล้วอยู่ระหว่าง 20 ส่วน 200 ฟุตมีลานลานสายตาแคบกว่า 20 องศา

3.2 คนตาบอดบางส่วน หรือ คนที่มีการเห็นเลือนราง หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นแต่ยังสามารถอ่านอักษรตัวพิมพ์ที่มีขนาดใหญ่ได้ โดยต้องใช้แว่นขยายหรืออุปกรณ์พิเศษบางอย่างที่ทำให้ความชัดเจนของการเห็นในข้างที่ดี เมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ 20 ส่วน 60 ฟุต ถึง 20 ส่วน 200 ฟุต มีลานสายตาแคบกว่า 30 องศา

4. บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องทางการรับรู้ หรือทางการเรียนรู้ที่มีความผิดปกติอย่างเดียว หรือหลายอย่างทำให้เกิดปัญหาทางการฟัง การอ่าน การพูด การเขียน การสะกด การคำนวณ การใช้เหตุผล การรวบรวมความคิด ซึ่งความผิดปกตินี้ไม่ใช่เกิดจากภาวะบกพร่องทางการเห็น การได้ยินทางร่างกาย ทางสติปัญญา ทางอารมณ์ แต่เป็นภาวะทางสมองที่มีความผิดปกติทำให้การแปลภาพ การแปลเสียง หรือการรับรู้ แปรปรวนไปจากเดิม เด็กบางคนมองเห็นหนังสือกลับหลัง เด็กบางคนไม่สามารถแปลความหมายหรือการเข้าใจจากการได้ยิน เด็กบางคนไม่เข้าใจตัวเลขและความหมายของตัวเลข

5. บุคคลที่มีปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์

หมายถึง บุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากบุคคลทั่วไป และพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนนี้ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ต่อตนเองและผู้อื่น พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนนี้เป็นผลมาจากความขัดแย้งระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อมรอบตัว หรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายใน ซึ่งปัญหาทางพฤติกรรมนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่เป็นที่ยอมรับทางสังคมและวัฒนธรรม

6. บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ

หมายถึง บุคคลที่มีความผิดปกติ บกพร่องหรือสูญเสียอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายทำให้ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ดีหรือมีอาการเกร็ง คือ อาการตึงของกล้ามเนื้อ ส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วน ควบคุมการทรงตัวได้ยากหรือไม่ได้เลย มีการเคลื่อนไหวของแขนและขาไม่สัมพันธ์กันมีอาการสั่น เดินเซ หรืออาจเป็นบุคคลที่บกพร่องเนื่องจากสุขภาพ หรืออุบัติเหตุ อากาศชัก โรคเรื้อรัง โรคติดต่อ เป็นต้น ประเภทความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ

6.1 บกพร่องทางระบบประสาท เช่น บุคคลสมองพิการ ไม่ใช่บุคคลปัญญาอ่อน แต่หมายถึง สมองที่ใช้ควบคุมกล้ามเนื้อส่วนใดส่วนหนึ่งบกพร่องหรือสูญเสียทำให้มีปัญหาในการเคลื่อนไหว ซึ่งแต่ละคนจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น กล้ามเนื้ออ่อนแรง หรือกล้ามเนื้อเกร็งเคลื่อนไหวช้า ทรงตัวได้ไม่ดี ซึ่งแต่ละคนมีมากน้อยแตกต่างกันความบกพร่องจะเห็นได้จากแรกเกิดจนถึงอายุประมาณ 7 ปี

6.2 บกพร่องทางระบบกล้ามเนื้อและกระดูก เช่น กล้ามเนื้อปลี๋ย ไขข้ออักเสบ

6.3 ไม่สมประกอบมาแต่กำเนิด เช่น น้ำคั่งในสมอง แขน ขาด้วนหรือกุด แขนขามีขนาดเล็กหรือใหญ่ผิดปกติ

6.4 สภาพบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพอื่นๆ ได้แก่ บกพร่องจากอุบัติเหตุไฟไหม้ แขนขาขาด โรคติดต่อ เช่น โปลิโอ การได้รับอันตรายจากการคลอด หรือบกพร่องเนื่องจากสุขภาพ เช่น โรคหืด โรคหัวใจ โรคปอด โรคเอดส์

7. บุคคลออทิสติก

หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการด้านสังคม ภาษาและการสื่อความหมาย พฤติกรรม อารมณ์ และจินตนาการ ซึ่งมีสาเหตุเนื่องมาจากการทำงานในหน้าที่บางส่วนของสมองผิดปกติไป และความผิดปกตินั้นพบได้ก่อนวัย 30 เดือน

8. บุคคลที่บกพร่องทางการพูดและภาษา

หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องในเรื่องการออกเสียงพูด เช่น เสียงผิดปกติ อัตราความเร็วและจังหวะการพูดผิดปกติ หรือ คนที่มีความบกพร่องในเรื่องการเข้าใจและการใช้ภาษาพูด การเขียน ตลอดจนระบบสัญลักษณ์อื่นที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งอาจเกี่ยวกับรูปแบบภาษา เนื้อหาของภาษาและหน้าที่ของภาษา

9. บุคคลพิการซ้ำซ้อน

หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไปในบุคคลเดียวกันอาจแบ่งตามลักษณะได้ตามความพิการที่เห็นชัดเจน เช่น บกพร่องทางสติปัญญาพร้อมกับบกพร่องอื่นๆ เช่น ร่างกาย ออทิสติก สมาธิสั้น ลักษณะความพิการซ้อนมากกว่า 2 อย่าง และมีความต้องการพิเศษแตกต่างกันต้องได้รับการช่วยเหลือตามความต้องการเพื่อพัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำพัทลุง (2548 : 36-49) กล่าวว่า ลักษณะความพิการจำแนกตามกระทรวงศึกษาธิการ เป็น 9 ประเภท ได้แก่

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น หมายถึง เด็กที่มองไม่เห็น (ตาบอดสนิท) หรือพอเห็นแสงเลือนลาง และมีความบกพร่องทางสายตาทั้งสองข้าง โดยมีความสามารถในการเห็นได้ไม่ถึงเศษหนึ่งส่วนสิบของคนสายตาปกติ จำแนกได้ 2 กลุ่ม คือ

1.1 เด็กตาบอด หมายถึง เด็กที่มองไม่เห็นหรือมองเห็นบ้างแต่ไม่มากนักแม้ได้รับการแก้ไขแล้วยังไม่สามารถใช้สายตาในการเรียนหนังสือได้

1.2 เด็กสายตาเลือนลาง หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตาสามารถมองเห็นได้บ้าง หรือมองเห็นได้เลือนลาง (Low Vision) เมื่อได้รับการแก้ไขแล้ว อาจใช้อุปกรณ์พิเศษบางอย่างช่วยจึงสามารถใช้สายตาในการเรียนหนังสือได้บ้าง

เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น ลักษณะบางอย่างของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นที่พอสังเกตได้ ดังนี้

- 1) เดินงุ่มง่าม ชน และสะดุดวัตถุ
- 2) ไม่สนใจในสิ่งที่ต้องใช้สายตา เช่น การเล่นเกม
- 3) มองไม่เห็นสีผิดไปจากปกติ
- 4) มักบ่นว่าปวดศีรษะ คลื่นไส้ ตาลาย คันทา มองเห็นเลือนลาง
- 5) ก้มศีรษะชิดกับงาน หรือของเล่นที่วางอยู่ตรงหน้า

- 6) ขาดความสนใจเหม่อลอย
- 7) เพ่งตา หรีตา หรือปิดตาข้างหนึ่งเมื่อใช้สายตา
- 8) ตาและมือไม่สัมพันธ์กัน
- 9) ลำบากในเรื่องการใช้บันได ใ้ส่กระดุม ผูกเชือกกรองเท้า อ่านและเขียนหนังสือ
- 10) มีความลำบากในการจำและแยกแยะสิ่งที่เป็นรูปร่างทางเรขาคณิต

2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน ไม่สามารถรับฟังเสียงได้เหมือนเด็กปกติ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1 เด็กหูหนวก หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยิน ตั้งแต่ 90 เดซิเบล ขึ้นไปไม่สามารถได้ยินเสียงพูดดัง ๆ อาจรับรู้เสียงบางเสียงได้จากการสั่นสะเทือน ไม่สามารถใช้การได้ยินให้เป็นประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เด็กหูหนวกอาจสูญเสียการได้ยินมาตั้งแต่กำเนิดหรือเกิดความสูญเสียการได้ยินในภายหลัง เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จะมีปัญหาการพูดไม่ได้หรือพูดไม่ชัดขึ้นอยู่กับระดับการสูญเสียการได้ยิน และอายุที่เริ่มสูญเสียการได้ยินของเด็ก

2.2 เด็กหูตึง หมายถึง ผู้ที่สูญเสียการได้ยินถึงขนาดที่ทำให้มีความยากลำบากจนไม่สามารถเข้าใจคำพูด และการสนทนา แต่ไม่ถึงกับหมดโอกาสที่จะเข้าใจภาษาพูดจากการได้ยินด้วยหูเพียงอย่างเดียวโดยไม่มี หรือมีเครื่องช่วยฟัง แบ่งตามระดับการได้ยิน ซึ่งอาศัยเกณฑ์การพิจารณาอัตราความบกพร่องของหู โดยใช้ค่าเฉลี่ยการได้ยินที่ความถี่ 500-1000 และ 2000 รอบต่อวินาที (เฮิร์ต : Hz) ในหูข้างที่ตึกว่า จำแนกได้ 4 กลุ่ม คือ

2.2.1 เด็กหูตึงระดับน้อยที่มีการได้ยินเฉลี่ยระหว่าง 26-40 เดซิเบล เด็กจะมีปัญหาในการรับฟังเสียงเบาๆ เช่น เสียงกระซิบ หรือเสียงจากที่ไกล ๆ

2.2.2 เด็กหูตึงระดับปานกลาง มีการได้ยินเฉลี่ยระหว่าง 41-55 เดซิเบล เด็กจะมีปัญหาในการรับฟังเสียงพูดคุยที่ดังในระดับปกติที่มีระยะห่าง 3-5 ฟุต และไม่เห็นหน้าตาผู้พูด ดังนั้นเมื่อพูดคุยด้วยเสียงธรรมดาจะไม่ได้ยิน หรือได้ยินไม่ชัด จับใจความไม่ได้ และมีปัญหาในการพูดเล็กน้อย เช่น พูดไม่ชัด ออกเสียงเพี้ยน พูดเสียงเบา หรือเสียงผิดปกติ

2.2.3 เด็กหูตึงระดับมาก มีการได้ยินเฉลี่ยระหว่าง 56-70 เดซิเบล เด็กจะมีปัญหาในการรับฟังและเข้าใจคำพูด เมื่อพูดคุยกันด้วยเสียงดังเต็มที่ก็ยังไม่ได้ยิน มีปัญหาในการรับฟังเสียง หลายเสียงพร้อมกัน มีพัฒนาการทางภาษาและการพูดช้ากว่าปกติพูดไม่ชัดเสียงเพี้ยนบางคนไม่พูด

2.2.4 เด็กหูตึงระดับรุนแรง มีการได้ยินเฉลี่ยระหว่าง 71-90 เดซิเบล เด็กจะมีปัญหาในการรับฟังเสียงและการเข้าใจคำพูดอย่างมาก เด็กจะสามารถได้ยินเฉพาะที่ดังใกล้หูใน

ระยะ 1 ฟุต การพูดคุยด้วยต้องตะโกนหรือใช้เครื่องขยายเสียงจึงจะได้ยิน เด็กจะมีปัญหาในการแยกเสียง เด็กมักพูดไม่ชัด และมีเสียงผิดปกติ บางคนไม่พูด

ลักษณะบางอย่างของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่พอสังเกตได้ มีดังนี้

- 1) ไม่ตอบสนองเมื่อเรียก
- 2) มักตะแคงหูฟัง
- 3) ไม่พูด มักแสดงท่าทาง
- 4) พูดไม่ชัดเสียงผิดปกติ
- 5) พูดไม่ถูกหลักไวยากรณ์
- 6) พูดมีเสียงแปลกๆ มักเปล่งเสียงสูง
- 7) พูดด้วยเสียงต่ำ หรือด้วยเสียงที่ดังเกินความจำเป็น
- 8) เวลาฟังมักจะมองปากของผู้พูด หรือจ้องหน้าผู้พูด
- 9) รู้สึกไวต่อการสัมผัสเตือน และการเคลื่อนไหวรอบตัว
- 10) ไม่มีปฏิกิริยาต่อเสียงดัง เสียงพูด เสียงดนตรี หรือมีบ้างเป็นบางครั้ง
- 11) ไม่ชอบร้องเพลง ไม่ชอบฟังนิทาน แต่แสดงการตอบสนองอย่าง

สม่ำเสมอต่อเสียงดังในระดับที่เด็กได้ยิน

- 12) มักทำหน้าเคืองเมื่อมีการพูดด้วย
- 13) ไม่พูดเมื่อมีสิ่งรบกวนจากสภาพแวดล้อม
- 14) สนไม่มีสมาธิ
- 15) ไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้

3. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (Children with Intellectual Disabilities) หมายถึง เด็กที่มีระดับสติปัญญา หรือเซวี่ปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย เมื่อเทียบเด็กในระดับอายุเดียวกันมี 2 กลุ่มดังต่อไปนี้

คือ

3.1 เด็กเรียนช้า หมายถึง เด็กที่มีความสามารถในการเรียนล่าช้ากว่าเด็กปกติ จัดเป็นพวกขาดทักษะในการเรียนรู้หรือมีความบกพร่องทางสติปัญญาเพียงเล็กน้อยเด็กเหล่านี้จะมีระดับสติปัญญา ประมาณ 71-90

3.2 เด็กปัญญาอ่อน หมายถึง เด็กที่มีภาวะพัฒนาการของจิตใจหยุดชะงัก หรือเจริญไม่เต็มที่ ซึ่งแสดงลักษณะเฉพาะ คือ มีระดับสติปัญญาดำ มีความสามารถในการเรียนรู้มีพัฒนาการทางกายล่าช้า ไม่เหมาะสมกับวัย มีความสามารถจำกัดในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อม และสังคม เด็กปัญญาอ่อนแบ่งตามระดับสติปัญญาได้ 4 กลุ่ม คือ

3.2.1 เด็กปัญญาอ่อนขนาดหนักมาก มีระดับสติปัญญาต่ำกว่า 20 ลงไป ไม่สามารถเรียนรู้ทักษะด้านต่างๆ ได้เลย ต้องการเฉพาะการดูแลรักษาพยาบาลเท่านั้น

3.2.2 เด็กปัญญาอ่อนขนาดหนัก มีระดับสติปัญญาระหว่าง 20-34 ไม่สามารถเรียนได้ ต้องการเฉพาะการฝึกหัดการช่วยเหลือตัวเองในกิจวัตรประจำวันเบื้องต้นง่ายๆ

3.2.3 เด็กปัญญาอ่อนขนาดปานกลาง มีระดับสติปัญญาระหว่าง 35-49 พอที่จะฝึกอบรมและเรียนทักษะเบื้องต้นง่ายๆ ได้ สามารถฝึกอาชีพ หรือทำงานง่ายๆ ที่ไม่ต้องใช้ความละเอียดละออ

3.2.4 เด็กปัญญาอ่อนขนาดน้อย มีระดับสติปัญญา ระหว่าง 50-70 กลุ่มนี้พอจะเรียนในระดับประถมศึกษาได้ และสามารถฝึกอาชีพและงานง่าย ๆ ได้

ลักษณะบางอย่างของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่พอสังเกตได้ ดังนี้

- 1) พัฒนาการทางร่างกาย ภาษา อารมณ์ และสังคม เช่น การชันคอ การนั่ง การยืน การเดินทำให้ไม่สมกับวัย
- 2) ไม่พูด หรือพูดได้ไม่สมวัย
- 3) ช่วงความสนใจสั้น วอกแวก
- 4) ขาดความสนใจในสิ่งที่เฉพาะเจาะจง
- 5) ความคิด และอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย
- 6) อดทนต่อการรอคอยน้อย
- 7) ทำงานช้า
- 8) ทำอะไรรุนแรง ไม่มีเหตุผล ไม่ถูกกาลเทศะ
- 9) ความเข้าใจจากการฟังดีกว่าจากการอ่าน
- 10) การจำตัวอักษร หรือข้อความน้อยกว่าวัย
- 11) มักมีปัญหาทางการพูด
- 12) อวัยวะภายนอกบางส่วนมีรูปร่างผิดปกติ
- 13) กล้ามเนื้อทำงานไม่ประสานกัน
- 14) ไม่สามารถปรับตัวได้
- 15) ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เมื่อเปรียบเทียบกับวัยเดียวกัน
- 16) ชอบเล่นกับเด็กที่มีอายุน้อยกว่า

4. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติของแขนและขา หรือลำตัว รวมไปถึงศีรษะ แต่ไม่รวมถึงเด็กที่สายตาดำพิการ หรือสูญเสียการได้ยิน แม้ว่าดวงตาและระบบการได้ยินจะเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายก็ตาม ทำให้มีปัญหาในการเคลื่อนไหว

และยังหมายถึงเด็กเจ็บป่วยเรื้อรัง มีโรคประจำตัว เช่น โรคหอบหืด หัวใจ เบาหวาน จำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมใหม่ให้สอดคล้องกับความสามารถ และความต้องการของเด็กเหล่านี้ลักษณะบางอย่างของเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพที่พอสังเกตได้ ดังนี้

- 1) แสดงความผิดปกติทางร่างกายเป็นที่น่าสังเกตอย่างเด่นชัด
- 2) มีปัญหาเกี่ยวกับการทรงตัว
- 3) เท้าบิดผิดปกติ
- 4) กระดูกสันหลังโค้งงอ
- 5) กลไกเคลื่อนไหวมีปัญหา
- 6) ท่าเดินคล้ายกรรไกร คือเข้าชิดปลายเท้าแยกจากกัน
- 7) สวมรองเท้าขาเหล็ก หรือ เบรค
- 8) สูญเสียการควบคุมกลไกกล้ามเนื้อ หรือการประสานงานของร่างกาย
- 9) อาการเคลื่อนไหวสั้น หรือกระตุก
- 10) การทรงตัวของร่างกายทั้งสองข้างไม่สมดุลกัน
- 11) ความผิดปกตินั้นเกี่ยวกับการใช้งานตามปกติของระบบกระดูก กล้ามเนื้อ

หรือข้อต่อ

- 12) ดินขากระดูก หรืออึดอาดเชิงข้อ

5. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตวิทยาในเรื่องหนึ่ง หรือมากกว่าหนึ่งเรื่องขึ้นไป ความผิดปกติดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับความสามารถที่บกพร่องไปเกี่ยวกับการฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียน สะกดคำ ตลอดจนการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ รวมถึงสภาวะความพิการด้านการรับรู้ การที่สมองขาดเจ็บสมองไม่อาจทำหน้าที่บางอย่างได้เล็กน้อย การมีปัญหาด้านการอ่าน (Dyslexia) และการมีปัญหาด้านภาษา (Aphasia) แต่ไม่รวมถึงเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้อันเนื่องจากความพิการด้านสายตา การได้ยินหรือร่างกายพิการ ตลอดจนการมีภาวะปัญญาอ่อนมีปัญหาด้านอารมณ์หรือเด็กด้อยโอกาส

ลักษณะบางอย่างของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่พอสังเกตได้ มีดังนี้

- 1) แยกความแตกต่างของขนาดและรูปร่างไม่ได้
- 2) จำตัวเลขไม่ได้
- 3) นับเลขไม่ได้
- 4) ใช้เครื่องหมายบวก ลบ คูณ หาร ไม่ได้เมื่อเรียนแล้ว
- 5) คำนวณผิด แม้จะใช้เครื่องหมายถูก

- 6) มีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์
- 7) เข้าใจคำศัพท์คณิตศาสตร์
- 8) ปฏิบัติตามคำสั่งไม่ได้ เพราะไม่เข้าใจคำสั่ง
- 9) ไม่ตั้งใจฟังครู
- 10) จำสิ่งที่ครูพูดให้ฟังไม่ได้
- 11) เล่าเรื่อง/ลำดับเหตุการณ์ไม่ได้
- 12) มีปัญหาด้านการอ่าน เช่น อ่านข้ามบรรทัด อ่านไม่ออก อ่านไม่ชัดเจน ไม่

เข้าใจความหมาย

6. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม (Behavior Disorder) หมายถึง เด็กที่แสดงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากเด็กทั่วไป และพฤติกรรมดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กและผู้อื่น พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากเด็กทั่วไป และพฤติกรรมดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กและผู้อื่น พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนนี้เป็นผลมาจากความขัดแย้งระหว่างเด็กกับสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กและหรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในตัวเด็กเอง

ลักษณะบางอย่างของเด็กที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์ที่พอสังเกตได้ ดังนี้

- 1) หยิบสิ่งที่ไม่ใช่อาหารเข้าปาก หรือกิน
- 2) กินอาหารยากหรือเบื่ออาหาร
- 3) กินจุ พร่ำเพรื่อ
- 4) อุจจาระ ปัสสาวะรดเสื้อผ้า หรือที่นอน
- 5) ยังคิดขวนมน หรือตุ้กตา และของใช้วัยทารก
- 6) พูดน้อยคำ
- 7) พูดไม่เป็นภาษาที่ฟังเข้าใจ
- 8) พูดไม่ชัด
- 9) พูดเสียงเบา ค่อย ๆ
- 10) พูดตะกุกตะกัก ติดอ่าง
- 11) พูดหยาบคาย
- 12) ไม่ยอมพูดเฉพาะกับคนบางคน
- 13) พูดซ้ำ ๆ
- 14) กัดเล็บ
- 15) ถอนผม

- 16) กัดฟัน
- 17) โขกศีรษะ
- 18) โขกตัว
- 19) เล่นอวัยวะเพศ
- 20) เรียบร้อยเกินไป

7. เด็กออทิสติก (Autistic Child) หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติทางการพัฒนาที่เกี่ยวกับสังคมอารมณ์ และการสื่อสารอย่างรุนแรง อาจมีหรือไม่มีปัญญาอ่อนร่วมด้วย เด็กประเภทนี้ยังไม่มีชื่อเรียกภาษาไทยยังคงเรียกตามคำเดิมในภาษาอังกฤษว่า ออทิสซึม (Autism) เป็นคำนามที่เรียกโรคนี้ ส่วนเด็กที่มีอาการของโรคนี้เรียกว่า “เด็กออทิสติก” (Autistic Child) สาเหตุที่แท้จริงของการเป็นเด็กออทิสติกยังไม่ทราบแน่ชัด แต่นักวิชาการจำนวนมากมีความเชื่อว่ามีสาเหตุสำคัญ 2 ประการคือ สาเหตุความบกพร่องทางระบบชีววิทยาของร่างกายรวมถึงความผิดปกติในสมอง ความผิดปกติของระบบประสาท ซึ่งก่อให้เกิดความบกพร่องในการเรียนรู้ ส่วนสาเหตุอีกประการหนึ่งเกิดจากสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ การให้ความช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ต้องใช้ความอดทนจริงจัง มีความรู้ประสบการณ์และการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือของบุคลากรหลายๆ ด้าน เช่น แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา ครูฝึกพูด ครูการศึกษาพิเศษ นักสังคมสงเคราะห์ พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้ใกล้ชิดเด็กเหล่านี้

ลักษณะของเด็กออทิสติก สังเกตได้ ดังนี้ คือ

- 1) อยู่ในโลกของตนเอง คือ ไม่สนใจต่อความรู้สึกของคนอื่น มองเห็นคนอื่นเป็นเสมือนวัตถุหรือมองเลยไปที่วัตถุที่เขาสนใจเท่านั้น
- 2) ไม่สนใจที่จะเข้าไปหาใครเพื่อให้ปลอบใจ เมื่อเกิดการหกล้ม หรือเจ็บจะส่งเสียงร้องเพียงชั่วขณะแล้วจะหยุดหายอย่างพลิดทิ้งไปเลย

8. เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา (Children with Speech and Language Disorders) การพูดและภาษาเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน ทั้งนี้เพราะการพูดเป็นการแสดงออกทางภาษา ดังนั้นเด็กบกพร่องทางการพูดและภาษาจึงหมายถึง ผู้ที่พูดไม่ชัด และลีลาจังหวะการพูดผิดปกติ ออกเสียงผิดเพี้ยน อวัยวะที่ใช้ในการพูดไม่สามารถเป็นไปตามลำดับขั้น การใช้อวัยวะเพื่อการพูดไม่เป็นไปดั่งตั้งใจ คำพูดที่ยากหรือซับซ้อนหรือยาวจะยังมีปัญหาหากหรือมีอาการพูดและใช้ภาษาที่ผิดปกติ โดยการพูดนั้นเห็นได้ชัดว่าผิดปกติไปจากการพูดของคนทั่วไป ทำให้ฟังไม่รู้เรื่อง สื่อความหมายต่อกันไม่ได้ หรือมีอาการกับกิริยาที่ผิดปกติขณะพูด ซึ่งความบกพร่องทางการพูดและภาษาสามารถจำแนกได้ ดังนี้ คือ

ลักษณะบางอย่างของเด็กที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษาที่พอสังเกตได้ มีดังนี้

- 1) เมื่ออายุในวัยทารกมักเงียบผิดปกติ ร้องไห้เบาๆและอ่อนแรง
- 2) ไม่อ้อแอ้ภายในอายุ 10 เดือน
- 3) ไม่พูดภายในอายุ 2 ขวบ
- 4) หลัง 3 ขวบแล้วภาษาพูดของเด็กก็ยังฟังเข้าใจยาก
- 5) ออกเสียงตัวสะกดไม่ได้
- 6) หลัง 5 ขวบ เด็กยังคงใช้ภาษาที่เป็นประโยชน์ไม่สมบูรณ์ ในระดับประถมศึกษา

9. เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน (Multiple Handicapped Children) หมายถึง เด็กที่มีสภาพความบกพร่องตั้งแต่สองอย่างขึ้นไปในบุคคลเดียวกัน และสภาพความบกพร่องนี้จะส่งผลให้เกิดการด้อยความสามารถในการดำรงชีวิต ทั้งเป็นอุปสรรคต่อการได้รับการศึกษา เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่สูญเสียการได้ยิน และบกพร่องทางการเห็น เป็นต้น เด็กเหล่านี้ อาจไม่ได้รับประโยชน์จากการส่งเข้าเรียนในโครงการสอนเด็กที่บกพร่องทางการเห็น โดยไม่จัดบริการทางการศึกษา และบริการด้านอื่นเพิ่มเติม เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อนจำนวนมากที่ระดับความบกพร่องอยู่ในขั้นรุนแรง ครูจึงควรทำความเข้าใจกับความต้องการ และลักษณะของเด็กซ้ำซ้อน ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) มีปัญหาในการช่วยตัวเอง เช่น การแต่งตัว การรับประทานอาหาร การจับถ้วยอย่างถูกต้อง การควบคุมปัสสาวะ การดูแลความสะอาดของร่างกาย เป็นต้น
- 2) มีปัญหาในการสื่อสาร กล่าวคือ ไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ เช่น ไม่สามารถบอกความต้องการของตนเองได้ ไม่เข้าใจผู้อื่นเมื่อต้องการสื่อสารด้วย บางคนไม่สามารถพูดได้ไม่สามารถใช้ท่าทางประกอบความพยายามในการสื่อสาร
- 3) มีปัญหาในการเคลื่อนไหว เช่น ไม่สามารถเดินหรือวิ่งได้ด้วยตนเอง หลายคนมีปัญหาในการใช้มือหยิบจับสิ่งของต่างๆหากไม่ได้รับความช่วยเหลืออย่างถูกวิธีเมื่ออายุยังน้อยแล้ว เด็กเหล่านี้จำเป็นต้องนอนอยู่บนเตียงตลอดชีวิต
- 4) มีปัญหาทางพฤติกรรม เด็กเหล่านี้อาจแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การโยกตัวไปมา การกางนิ้วมือ แล้วเคลื่อนที่ไปมาใกล้ๆ ใบหน้า การบิดตัวไปมา เด็กบางคนอาจมีพฤติกรรมในการกระตุกตนเอง เช่น การกัดฟัน การลูบไล้ตามร่างกายตนเอง บางคนมีพฤติกรรมในการทำร้ายตนเอง เช่น การโขกศีรษะตนเอง การดึงผมตนเอง การชกตอย ข่วนหรือกัดตนเอง เป็นต้น

5) มีปัญหาทางสังคม เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อนส่วนมากมีปัญหาในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ บางคนอาจไม่แสดงปฏิกิริยาใดๆต่อสิ่งที่อยู่รอบตัว ไม่ยินดียินร้ายกับสิ่งแวดล้อม ไม่มีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งที่เป็นอันตรายไม่สนใจ และไม่เอาใจใส่ต่อสิ่งใด ๆ

ในเด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน 1 คน ไม่ได้หมายความว่าจะมีลักษณะทุกข้อที่กล่าวข้างต้น บางคนอาจมีเพียง 2-3 ลักษณะ ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรง

2.3 ความหมายของเด็กออทิสติก

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดภูเก็ต (2544 : 7) ได้ให้ความหมายว่า เด็กออทิสติก หมายถึง บุคคลที่มีความผิดปกติทางพฤติกรรมแบบจำเพาะ ปรากฏก่อนอายุ 30 เดือน มีผิดปกติเกี่ยวกับสังคม อารมณ์ และการสื่อสาร ส่งผลกระทบต่อการสื่อสารทั้งทางวาจาและท่าทางรวมทั้งปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีผลกระทบต่อการศึกษาของเด็ก พฤติกรรมอื่นที่ปรากฏมีการกระทำการหรือการเคลื่อนไหวซ้ำ ๆ ต่อต้านการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

จินตริตัน พุกจินดา (2545 : 3) ได้ให้ความหมายว่า เด็กออทิสติก คือ คำคุณศัพท์ใช้เรียกบุคคลที่มีภาวะ หรือ อาการออทิสซึม หรือบุคคลที่มีความผิดปกติทางพัฒนาการอย่างหลากหลายรอบด้าน ในด้านสังคมภาษาและการสื่อสาร อารมณ์ พฤติกรรม ความสนใจในกิจกรรม และการกระทำซ้ำ ๆ ประสาทสัมผัส การเล่นและจินตนาการ ถ้าเป็นอยู่ในช่วงวัยทารกเรียกทารกออทิสติก ถ้าอยู่ในวัยเด็กนักเรียนเรียกเด็กออทิสติก ถ้าเลยวัยเด็กสู่วัยรุ่นเรียกวัยรุ่นออทิสติก ถ้าเข้าสู่ผู้ใหญ่เรียกผู้ใหญ่ออทิสติกหรือเรียกรวมทุกวัยว่าบุคคลออทิสติก

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2546 : 208) ให้ความหมายว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการ ด้านการสื่อสารด้วยภาษาทั้งภาษาถ้อยคำและไม่ใช้ภาษาถ้อยคำ ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น และมักสังเกตเห็นอาการเหล่านี้ได้ชัดเจนตั้งแต่อายุ 3 ขวบ ความบกพร่องดังกล่าวมีผลกระทบต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ หลายด้าน

จากความหมายของเด็กออทิสติกพอสรุปได้ว่า เด็กที่อยู่ในโลกของตนเอง เด็กกลุ่มนี้มีความผิดปกติและความล่าช้าทางพัฒนาการด้านที่เกี่ยวกับสังคม ด้านอารมณ์ และด้านสื่อความหมาย ภาษา และจินตนาการ ซึ่งมีสาเหตุเกี่ยวข้องกับความผิดปกติทางกายภาพ เนื่องจากหน้าที่ของระบบสารเคมีในสมองผิดปกติ เด็กออทิสติกแต่ละคนจะมีพฤติกรรมต่างจากเด็กปกติ ที่สามารถสังเกตได้ตั้งแต่อายุ 2-3 เดือน แต่ละคนจะมีความรุนแรงไม่เท่ากัน

2.4 สาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติก

ศรีเรื่อน แก้วกั้งวาล (2545 : 209) มีแนวคิดใหญ่ ๆ 2 แนวคิด ที่อธิบายสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติก คือ

1) สาเหตุจากสภาวะจิตใจ

ภาวะออทิสซึมในเด็กเกิดจากความสัมพันธ์ทางลบในครอบครัว เด็กใช้กลไกป้องกันตัวเองหลบไปอยู่ในโลกของตัวเองเพื่อหลีกเลี่ยงความรู้สึกกดดันและการปฏิเสธของพ่อแม่ ผู้ปกครอง (ทั้งในระดับสำนึกหรือได้สำนึก) ความกังวลของเด็กทารกที่เกิดใหม่ รวมทั้งความพ้อฝืนในระดับจิตใต้สำนึกของเด็กทารกในครรภ์

2) สาเหตุทางชีววิทยา

งานวิจัยใหม่ ๆ จำนวนมากให้ความสนใจสาเหตุของภาวะออทิสซึมในแง่ชีววิทยา โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านยีน อาทิ

ในปี 1960 มีการค้นพบว่ากลุ่มอาการฟราจิลเอกซ์ (Fragile X syndrome) เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดภาวะออทิสซึมและมักจะเกิดกับเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง อย่างไรก็ตามการค้นคว้าปัจจุบันอธิบายว่ากลุ่มอาการฟราจิลเอกซ์ มิใช่สาเหตุหลักของการเกิดภาวะออทิสซึม

ปัจจุบันนี้มีการยอมรับกันมากกว่าสาเหตุสำคัญจากความบกพร่องของ central nervous system ซึ่งอาจเกิดจากเซลล์ของสมองที่ผิดปกติและความไม่สมดุลของสารเคมีของระบบประสาท และยังพบว่ามีความผิดปกติของบางตำแหน่งในสมองของเด็กกลุ่มนี้เมื่อเทียบกับสมองของเด็กปกติ เช่น มีการพบความผิดปกติในส่วนที่เรียกว่า “vermis” ซึ่งอยู่ในสมองน้อย (cerebellum) ทำให้เด็กกลุ่มนี้มีปัญหาทางด้านสติปัญญาและการเรียนรู้

วินัดดา ปิยะศิลป์ (2537 : 24) กล่าวว่า สาเหตุของการเกิดออทิสติกสรุปได้ 3 รูปแบบ คือ

1) มีพยาธิสภาพที่ผิดปกติในสมอง จึงเป็นเหตุให้เกิดอาการเฉพาะออกมา ซึ่งพบอาการออทิสติกร่วมกับเด็กที่มีเนื้อสมองอักเสบในวัยทารก, เด็กที่เกิดจากแม่เป็นหัดเยอรมันขณะตั้งครรภ์ การชักชนิด Infantile spasm, Tuberous sclerosis (โรคทางกรรมพันธุ์ที่มีความผิดปกติของเนื้อสมองและผิวหนัง) เด็กที่ขาดอากาศขณะคลอด เป็นต้น เมื่อตรวจคลื่นสมองมักพบว่ามี ความผิดปกติได้สูง บางรายงานพบว่าพบความผิดปกติชัดเจนจาก การตรวจเอกซเรย์พิเศษที่ระบบประสาท

2) ไม่มีพยาธิสภาพชัดเจน แต่มีผลกระทบต่อการทำงานของสมองโดยผ่านทางสารเคมีที่มีระดับผิดปกติ ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการศึกษาย่างมากมาย

3) กรรมพันธุ์ ซึ่งเป็นสาเหตุอยู่เบื้องหลัง เนื่องจากพบโรคนี้ร่วมกับโรคที่มี

ความผิดปกติทางพันธุกรรม เช่น Tuberous Sclerosis, fragile Syndrome และพบบ่อยที่สุดในครอบครัวได้

สรุปได้ว่าการเกิดอาการออทิสติกนี้ อาจเกิดใน 2 ลักษณะ คือ เป็นมาตั้งแต่แรกเกิด ซึ่งมักทำให้เด็กไม่ค่อยแสดงพัฒนาการด้านการสื่อสารกับคนอื่นเลย และอีกลักษณะหนึ่ง คือ เป็นออทิสติกในภายหลัง โดยเด็กแรกเกิดนั้น เด็กมีพัฒนาการปกติทุกอย่าง พยายามติดต่อสื่อสาร เรียนรู้ภาษา เข้าใจภาษาพูด และบางคนอาจส่งเสียงหรือพูดคำที่มีความหมายได้ระดับหนึ่ง แต่ต่อมาเด็กกลับพูดน้อยลง และหยุดพูดหยุดสื่อสารในที่สุด รวมทั้งพัฒนาการด้านอื่นๆก็ถดถอยลง สำหรับสาเหตุของการเกิดนั้น ปัจจุบันยังไม่มีการค้นพบชัดเจนว่ามาจากสาเหตุใด แต่เชื่อว่าน่าจะเกิดจากหลายสาเหตุ ทั้งพันธุกรรม ความไม่สมดุลของสารเคมีซึ่งทำให้สมอง ทำงานผิดปกติไป การเจ็บป่วยหรือการติดเชื้อในสมอง การบาดเจ็บบริเวณสมอง ความผิดปกติระหว่างตั้งครรภ์หรือการคลอด รวมทั้งเรื่องมลภาวะ เช่น สารตะกั่ว เป็นต้น

2.5 ข้อบ่งชี้ในการสังเกตพฤติกรรมเด็กว่ามีอาการเป็นออทิสติก

ข้อบ่งชี้ในการสังเกตพฤติกรรมเด็กว่าเด็กมีอาการน่าสงสัยเป็นออทิสติกหรือไม่นั้น อาจสังเกตได้จากหัวข้อ ต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2543 : 3-5)

1. มีการสูญเสียทางปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่

1.1 ไม่สามารถแสดงถึงการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น เช่น ไม่สบตากับผู้ใด ไม่แสดงออกทางสีหน้าหรือกิริยาท่าทางแต่อย่างใด

1.2 ไม่มีความสามารถจะผูกสัมพันธ์กับใครให้เป็นเพื่อนได้

1.3 ขาดการแสวงหาเพื่อที่จะเล่นสนุกกับใคร ไม่แสดงความสนใจที่จะร่วมงานกับใคร ไม่สามารถร่วมกันทำประโยชน์ต่อส่วนรวมกับผู้อื่นได้

1.4 ไม่สามารถมีการติดต่อทางสังคมและการแสดงออกทางอารมณ์ให้เหมาะสมเมื่ออยู่ในสังคม

2. มีการสูญเสียทางการสื่อความหมาย ได้แก่

2.1 มีความล่าช้า หรือไม่มีการพัฒนาในด้านภาษาและการพูดหรือไม่สามารถใช้กิริยาท่าทางในการสื่อความหมายกับผู้อื่น

2.2 บางรายพูดได้แล้วแต่ไม่สามารถสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

2.3 มักพูดซ้ำๆ ในสิ่งที่ตนเองต้องการจะพูดและตนเองสนใจโดยไม่สนใจว่าจะมีผู้อื่นฟังหรือไม่

2.4 ไม่สามารถเล่นสมมุติได้ด้วยตนเอง หรือไม่สามารถเล่นลอกเลียนแบบ

ที่เคยพบเห็นในสังคมได้อย่างสมตามวัย

3. มีพฤติกรรม ความสนใจในการกระทำซ้ำ ๆ ได้แก่

3.1 มีพฤติกรรมซ้ำๆ อย่างเดียวหรือมากกว่าหนึ่ง โดยเฉพาะที่ผิดปกติอย่างชัดเจน เช่น สนใจพดลมที่กำล้งหมุนได้ทั้งวัน

3.2 ไม่สามารถยืดหยุ่นในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันที่เคยทำซ้ำๆ เป็นประจำได้ โดยต้องกระทำตามขั้นตอนเหมือนเดิมทุกครั้งมีการเคลื่อนไหวซ้ำๆ เช่นกระดิกนิ้วไปมา การโบกมือไปมา การหมุนมือ การหมุนตัวไปรอบๆ เป็นต้น

3.3 มีความสนใจกับส่วนใดส่วนหนึ่งของวัตถุหรือของเล่น เช่น ถ้าสนใจรถ อาจหมุนล้อใดล้อหนึ่งเล่นเท่านั้น โดยไม่สนใจส่วนอื่น ๆ ของรถ

สรุปได้ว่า อาการแรกเริ่มที่เราจะสามารถสังเกตถึงความผิดปกติในเด็กออทิสติก นั้น สิ่งที่เห็นชัดเจนคือ เด็กจะมีความบกพร่องด้านการพูด เช่น ไม่พูด หรือพูดได้ช้ากว่าวัยมากการพูดก็จะพูดในแบบไม่มีความหมาย พูดภาษาแปลก ๆ พูดคำซ้ำ ๆ พูดเลียนแบบโดยไม่เข้าใจความหมาย และไม่สามารถนำมาสื่อสารได้ มักจะพูดคนเดียววิม้ง่า ๆ ไม่พูดกับใคร เสียงพูดก็มักเพี้ยนทั้งจังหวะ ความชัดเจน น้ำหนัก นอกจากบกพร่องด้านการพูดแล้ว คนที่เป็นออทิสติกมักมีปัญหาบกพร่อง ด้านการเรียนรู้ รับรู้ ด้านสังคม อารมณ์ และในบางรายจะพบความบกพร่องด้านสติปัญญารวมอยู่ด้วย โดยด้านสังคมมักไม่สนใจผู้อื่น ไม่ชอบการสัมผัส ไม่แสดงความรักผูกพันกับใครทั้งสิ้นแม้แต่พ่อแม่ หรือคนใกล้ชิด

2.6 ลักษณะอาการของเด็กออทิสติก

กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 5) กล่าวว่า ลักษณะอาการของเด็กออทิสติกมีหลากหลาย และแตกต่างกัน พอสรุปได้ ดังนี้

1. ความบกพร่องทางการปฏิสัมพันธ์สังคม

1.1 มีความบกพร่องทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

- ไม่สนใจใคร เฉยเมย ไม่แสดงออกทางสีหน้าและกิริยาท่าทาง
- กระทำกับคนอื่นเหมือนสิ่งของ เช่น ถ้าไม่พอใจใครจะดึงมือเอาไปทิ้ง

ข้างถึงขยะ

- ไม่มีปฏิกิริยาต่อสัมพันธ์ภาพของบุคคล เวลาอุ้มกอดเด็กจะไม่กอดตอบ ทำตัวแข็งแ่อนไปมาไม่รู้จักเอามือโอบกอดผู้อุ้มเพื่อป้องกันไม่ให้ตนเองพลัดตกเหมือนเด็กปกติ

1.2 แสดงพฤติกรรมไม่รู้ร้อนรู้หนาว ไม่รู้จักช่วยตนเองให้พ้นอันตราย เช่น ถูกมดกัด ก็ไม่ปีดมดออกจากตัวหรือเดินหนีจากมด อาจยื่นร้องชี้ด ๆ หรือบางคนก็เฉยเมยจนกว่าจะมีคนเข้าไปช่วย

1.3 ไม่สามารถลอกเลียนแบบการกระทำของผู้อื่นได้ เช่น การโบกมือบ้าย บาย เด็กปกติจะทำได้ แต่เด็กออทิสติกอาจโบกมือโดยหันฝ่ามือเข้าหาหน้าตนเอง หรือการส่งจูบ เด็กออทิสติกจะเอาหลังมือแตะปาก

1.4 เล่นกับใครไม่เป็น เช่น การโยน การรับลูกบอล การเตะลูกบอล เด็กออทิสติกอาจเข้าไปแย่งลูกบอลมากอดไว้คนเดียว ไม่โยนหรือเตะต่อให้กับผู้อื่น

1.5 ไม่สนใจจะมีเพื่อน ไม่สามารถผูกมิตรกับใครได้ ไม่สนใจที่จะมีปฏิสัมพันธ์ ด้านสังคมกับผู้อื่น มักอยู่ในโลกของตนเอง

2. ความบกพร่องด้านการสื่อสาร

2.1 ไม่สามารถแสดงพฤติกรรมสื่อความหมายได้เลย ไม่มีการส่งเสียง ไม่แสดงออกสีหน้า ไม่แสดงอาการโกรธ ดีใจ เสียใจ หัวเราะ ฯลฯ

2.2 ความผิดปกติในการพูด บางคนพูดดังมากทั้งๆ ที่ตรวจหูแล้วปกติ บางคนพูดเสียงเบามาก บางคนพูดเสียงสูง เสียงต่ำ บางคนพูดเหมือนเสียงดนตรี บางคนก็พูดในเสียงระดับเดียว

2.3 ความผิดปกติในรูปแบบและเนื้อหาของ การพูด ชอบพูดซ้ำซาก วนไปวนมาอยู่กับเรื่องที่ตนเองสนใจ เด็กออทิสติกบางคนพูดได้ แต่ไม่เข้าใจความหมาย พูดเพื่อเจ้อเรื่อยเปื่อย

2.4 ไม่สามารถสนทนากับใครได้นาน มักจะพูดเรื่องที่ตนเองสนใจเท่านั้น โดยไม่สนใจว่าใครจะพูดเรื่องอะไร

2.5 เด็กออทิสติกจะขาดจินตนาการ และไม่สามารถเล่นสมมติได้ เช่น การเล่นรถไฟ (เด็กเดินเกาะเอาต่อๆ กัน แล้วออกเสียงแตรรถไฟ) เขาจะไม่เข้าใจและจะบอกว่าไม่ใช่รถไฟ

3. มีการกระทำและความสนใจซ้ำซากอย่างชัดเจน

3.1 มีการเคลื่อนไหวร่างกายที่ซ้ำ ๆ เช่น สะบัดมือ เคาะมือ เขย่งเท้า คลานไปตามพื้น กระโดดขึ้นลงซ้ำ ๆ ถือของเล็ก ๆ ไว้ในมือ เช่น เศษกระดาษ ถ้ามีใครแอบเอาไปทิ้ง จะตามหาทั้งวันจนพบถ้าไม่พบจะกรี๊ดร้องไม่ยอมหยุด

3.2 คิดหมกมุ่น หรือสนใจเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งของสิ่งของ เช่น ชอบถือรถยนต์คันเล็ก ๆ จะเอามือหมุนล้อหนึ่งล้อใดเท่านั้น บางคนเล่นเฉพาะเอามือเปิดปิดประตู จะเล่นเฉพาะบางส่วน ซึ่งต่างจากเด็กปกติ บางคนชอบเอามือไปแตะหรือลูบราวบันไดก็จะเดินขึ้นลงลูบราวบันได อยู่ได้นาน ๆ ซ้ำ ๆ เป็นชั่วโมง

3.3 ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัว หรือเรื่องกิจวัตรประจำวัน เช่น ถ้าไปโรงเรียนต้องเข้าทางประตูขวา ก็จะต้องเดินไปเข้าประตูขวาทุกวัน เปลี่ยนแปลงไม่ได้ การรับประทานอาหารก็ต้องแบบเดิม บางคนอาจรับประทานอาหารกับไขเจียวทั้งปีไม่ยอมเปลี่ยนไม่รับประทานอาหารอย่างอื่น

3.4 มีความสนใจขอบเขตที่จำกัด และหมกมุ่นสนใจแต่สิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น สนใจใบพัดลมที่หมุน โดยไม่สนใจส่วนประกอบอื่น ๆ ของพัดลม ถ้าวาดรูปคนก็จะไม่สนใจจะวาดรายละเอียดส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย อาจเน้นเฉพาะสร้อยคอ หรือลวดลายของเสื้อผ้า โดยไม่สนใจจะวาดใบหน้า แขน ขา

อาการต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น อาจพบในช่วงอายุ 2 ปี ครึ่งถึง 3 ปี พ่อแม่ ผู้ใกล้ชิด และกุมารแพทย์จะสังเกตเห็นความผิดปกติของเด็กได้ตั้งแต่วัยทารก บางรายอาจพบได้ตั้งแต่อายุ 4 เดือน และจะต้องกระตุ้นพัฒนาการทันทีที่พบ เพื่อให้เด็กได้สามารถพัฒนาได้เร็วยิ่งขึ้นจนเกือบเท่ากับเด็กปกติ

วนิดา รัตนมงคล (2546 : 53) กล่าวว่า ลักษณะของเด็กออทิสติก สรุปได้ ดังต่อไปนี้

1. ความผิดปกติทางการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เช่น มีปฏิสัมพันธ์ทางเดียว ไม่สนใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว เช่น เรียกแล้วไม่หัน การเพ่ง และการมองจะแปลกกว่าเด็กอื่น มองทะลุทะลวง มองผู้คนผ่านไป ไม่สบตาผู้อื่น เลี่ยงการสบตา ไม่ค่อยเข้าใจกับกฎเกณฑ์ของสังคม ขาดความเข้าใจในเรื่องเพื่อน ชอบเล่นอยู่คนเดียว ไม่เล่นกับเด็กอื่น มีบุคลิกไม่เป็นธรรมชาติ เช่น เข้าหาผู้คนแบบประชิดตัว แสดงอาการแปลก ๆ หัวเราะอย่างไม่มีเหตุผล กลัวในสิ่งที่ไม่ควรกลัว เช่น กลัวคน สัตว์ สิ่งของ เป็นต้น

2. ความผิดปกติทางภาษาและการสื่อสาร เช่น ไม่พูด พูดซ้ำ พูดเหมือนนกแก้ว นกขุนทอง พูดภาษาที่ผู้อื่นฟังไม่เข้าใจ การเปล่งเสียงพูด ความดัง จังหวะ และความเร็วในการพูดแปลก ๆ ไม่เข้าใจความหมายของการพูด เช่น ไม่เข้าใจว่าเป็นประโยคคำถามที่ต้องการคำตอบ แต่เด็กจะต้องโดยพูดตามมีปัญหาในการใช้หลักภาษา ในการเรียบเรียงประโยค พูดเฉพาะในสิ่งที่ตนสนใจ ไม่สนใจว่าใครจะฟังหรือไม่ พูดซ้ำ ๆ ถามคำถามซ้ำ ๆ มีปัญหาสื่อสารภาษาท่าทาง เช่น ผงกหัว และส่ายหัวไม่เป็น ชี้นิ้วไม่เป็น เมื่อต้องการสิ่งของใจจะจับมือผู้อื่นทำให้ หรือพาไปหาสิ่งที่ตัวเองต้องการ ไม่เข้าใจในการแสดงออกของสีหน้า หน้าตาจะเฉยเมย เป็นต้น

3. ความผิดปกติทางการเล่นและการจินตนาการ เช่น ไม่มีจินตนาการในการเล่น เล่นสมมุติไม่เป็น ไม่สามารถแยกแยะระหว่างเรื่องจริงกับเรื่องสมมุติ ชอบเล่นคนเดียว ไม่ชอบเข้ากลุ่ม ขาดความคิดสร้างสรรค์ ขาดการเลียนแบบ มีปัญหาในการประยุกต์ความรู้ที่ได้เรียนรู้มาแล้วนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นที่คล้ายกัน

4. ความผิดปกติทางด้านอารมณ์ พฤติกรรม เช่น มีอารมณ์แปรปรวนง่าย เด็วยดี เด็วยร้าย หงุดหงิดง่ายเมื่อขัดใจในสิ่งที่ชอบเวลาโกรธมีอารมณ์รุนแรง โมโหร้าย เกรี้ยวกราดมาก มีความผิดปกติทางพฤติกรรมแปลก ๆ เช่น เดินงุ่มง่าม หัวเราะอย่างไม่มีเหตุผล เดินเขย่งปลายเท้า หมุนตัว ตีลังกา สะบัดมือไปมา

5. ความผิดปกติทางด้านความสนใจในกิจกรรมและการกระทำ เช่น หมกมุ่นกับกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งนานเกินไป มีความสนใจในระยะสั้นๆ ชอบทำอะไรซ้ำ ๆ ชอบมองสิ่งที่หมุนได้ เช่น พัดลม ล้อรถหมุน ปฏิเสธที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงกิจวัตรประจำวัน เช่น กินอาหารเดิม ๆ ซ้ำ ๆ แต่งตัวตามลำดับขั้นตอน เดินทางเส้นทางเดิม ของใช้ต้องเป็นอันนี้สิ่งนี้ เป็นต้น

6. ความผิดปกติทางด้านกล้ามเนื้อและการเคลื่อนไหว เช่น มีปัญหาในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ในเรื่องการทรงตัว การยืน การเดิน การเคลื่อนไหวมีปัญหาในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก เช่น การเขียน การหยิบจับ มีปัญหากล้ามเนื้อเกร็งและอ่อนแรง

7. ความผิดปกติทางด้านประสาทสัมผัส ระบบประสาทสัมผัสทั้งห้า มีการรับรู้แตกต่างจากคนปกติทั่วไปซึ่งอาจมีความไวซ้ากว่าหรือละเอียดอ่อนกว่าปกติ เช่น สัมผัสทางหู เด็กบางคนอาจได้ยินเสียงที่ผู้คนทั่วไปไม่ได้ยิน เช่น เสียงใบไม้ไหว เด็กบางคนทนไม่ได้กับเสียงบางเสียง เช่น เสียงนกหวีด เสียงรถไฟ เสียงน้ำไหล เสียงลมพัด เป็นต้น สัมผัสทางตา ภาพบางภาพสีบางสี ซึ่งเสียงและภาพเหล่านี้สร้างความเจ็บปวดให้กับเด็กมาก เด็กจะกรี๊ดร้องและหวาดกลัว สัมผัสทางจมูก กลิ่นบางอย่าง เช่น กลิ่นอาหาร น้ำหอม กลิ่นสัตว์ เด็กจะไม่ชอบ สัมผัสปาก เช่น รสชาติอาหาร บางชนิดทางผิวหนัง เช่น เสื้อผ้าบางชนิด การกอดการสัมผัส เป็นต้น ซึ่งเสียง ภาพ กลิ่น รส และสัมผัสเหล่านี้สร้างความเจ็บปวดให้กับเด็กมากเด็กอาจแสดงอาการกรี๊ดร้อง และหวาดกลัว

8. ความสามารถพิเศษ เด็กบางคนมีความสามารถพิเศษในบางด้าน ซึ่งเป็นการดีที่จะค้นหาและส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถออกมาอย่างเต็มที่ เช่น การวาดภาพ การเล่นดนตรี การร้องเพลง คณิตศาสตร์ความจำดี

2.7 พฤติกรรมทางสังคมของเด็กออทิสติก

พฤติกรรมทางสังคมของเด็กออทิสติกที่แปลกไปจากเด็กปกติ เป็นจุดเด่นประการหนึ่งของเด็กกลุ่มนี้ ได้อธิบายว่าเด็กออทิสติกจะมีพฤติกรรมทางสังคมที่กลายเป็นลักษณะประจำบุคลิกประจำตัวของเด็ก 3 ประเภท (สุภรัตน์ เอกอัศวิน, 2539 : 10-12 ; อังอิงใน ศรีเรือน แก้วกั้งवाल, 2545 : 228-230) คือ

1. กลุ่มแยกตัว (aloof child)

ลักษณะพฤติกรรมเด็กในกลุ่มนี้จะแยกตัวเอง อาจเข้าหาคนเพียงเพื่อให้สนองความต้องการทางร่างกายไม่ใช่เพื่อความอบอุ่นทางใจ เขาไม่ชอบอยู่ใกล้คนแต่ถ้าได้รับการฝึกตั้งแต่เล็ก ๆ เขาพอจะเข้าหาคนอื่นได้บ้าง อย่างไรก็ตามความต้องการอยู่คนเดียวยังมีอยู่อย่างเด่นชัด และสำหรับเด็กกลุ่มนี้การอยู่คนเดียวเป็นช่วงเวลาที่เขารู้สึกผ่อนคลาย ถ้าพบคนมากจะยิ่งเครียด โดยเฉพาะเมื่อพบคนแปลกหน้า

เมื่อโตขึ้นอาการแยกตัวยังมีอยู่ แต่ถึงแม้จะแยกตัวเขาก็จะติดคนเลี้ยงบ้าง ซึ่งถ้าการเปลี่ยนแปลงของคนเลี้ยงไม่ว่ากรณีใดๆ จะทำให้เขาหงุดหงิดได้ อาการออทิสติกในกลุ่มแยกตัวนี้มักมีซัดเซน และไม่มีภาษาสื่อสาร คนเลี้ยงหรือผู้ปกครองจึงไม่ค่อยรู้สึกชื่นใจกับเด็กมากนัก เพราะไม่มีปฏิกิริยาตอบโต้กลับ บางครั้งยังถูกเด็กปฏิเสธสิ่งที่เสนอไปให้ด้วย หรืออาจถูกเด็กทู่ตีไม่ทำตามคำสั่งของคนเลี้ยงดู คนเลี้ยงเด็กกลุ่มนี้จึงต้องค้นหาวิธีสื่อสารของเด็กให้ได้ แม้การสื่อสารนั้นจะดูแปลกก็ตาม แต่เขาก็ยังต้องการความรักความเข้าใจเหมือนเด็กปกติ โดยต่างกันที่วิธีแสดงความรัก ในเด็กปกติมีวิธีแสดงความรักความอบอุ่นสามารถกระทำได้ทุกเวลา แต่ในเด็กออทิสติก ผู้ปกครองสามารถแสดงความรักความเอาใจใส่ให้เด็กรับรู้ได้ โดยผ่านการให้รางวัลเมื่อเด็กทำพฤติกรรมที่เหมาะสม หลายคนคิดว่าเด็กกลุ่มนี้ไม่รู้เรื่อง ฉะนั้นไม่ต้องใส่ใจในการดูแลมากนัก ซึ่งเป็นความคิดที่ผิด มีข้อมูลที่ได้รับการยืนยันว่าเด็กกลุ่มนี้จำนวนหนึ่ง เมื่อโตเป็นวัยรุ่น สามารถมีทักษะการทำงานพอสมควร ก็จะทำงานได้โดยลักษณะงานที่เด็กมีความสนใจ พฤติกรรมก้าวร้าว รื้อยเปื้อย ร้องเสียงดัง เล่นมือ หมุนตัว ก็ยังพบได้บ่อยๆ และทำให้เป็นปัญหาในการคบเพื่อน รวมไปถึงการทำงานเมื่อโตขึ้นด้วย

2. กลุ่มยอมตาม (passive child)

มีลักษณะทำที่ยอมให้คนอื่นเข้าหา โอบกอด หรือทำกิจกรรมที่มีคนอื่นคอยควบคุมได้ เช่น ร้องเพลง เล่นเกม เล่นสมมุติพ่อแม่ตามคำสั่งได้ มีมนุษยสัมพันธ์ดีกว่ากลุ่มแยกตัวสามารถเลียนแบบได้ทั้งท่าทางและภาษาพูด แต่มักไม่เข้าใจความหมายของการกระทำหรือคำพูดที่ลอกแบบมา เด็กในกลุ่มนี้จะอยู่รวมกันกับคนอื่นได้ดีกว่าทุกกลุ่ม ถึงแม้ว่าเด็กจะมีทักษะการเข้าสังคมดีกว่ากลุ่มแยกตัว แต่เพื่อนๆ มักจะเบื่อเขา เพราะเขาไม่มีความคิดสร้างสรรค์ เอาแต่ทำตาม และเขามักจะหงุดหงิดมากถ้าสิ่งต่างๆ ไม่เป็นไปตามที่คาดไว้แบบปกติ

เด็กออทิสติกในกลุ่มนี้เมื่อโตสามารถประกอบอาชีพและอยู่อย่างอิสระได้ แม้จะมีจำนวนน้อยก็ตาม บางคนมีความสามารถดีมากจนมักถูกเพื่อนๆ ขนานนามว่า “อาจารย์เพื่อน” แต่บางครั้งเป็นคนหัวอ่อน ใจดี ก็ทำให้เพื่อนๆ ไร้ค่าญ ไม่ค่อยชักชวนเข้ากลุ่มด้วย ซึ่งทำให้เด็กออทิสติกรู้สึกเครียด เขาต้องการเพื่อน แต่ไม่เข้าใจความสัมพันธ์ ความคิดแบบไร้เดียงสา ทำให้

บางครั้งเกิดเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจนเกิดปัญหาได้ เด็กออทิสติกกลุ่มนี้มีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าทุกกลุ่ม

3. กลุ่มเข้าหาคน (active child)

เป็นกลุ่มที่จัดการได้ยากที่สุด ขณะที่เขาต้องการความสนใจ คนรอบข้างมักไม่สนใจเขา เพราะวิธีการเข้าหาคนมักใช้วิธีถามซ้ำๆ พูดซ้ำๆ บางครั้งเข้าคลอเคลีย และมักกินเลยไปทางก้าวร้าว ก่อความรำคาญ บางครั้งยังตอบก็ยังไม่ถามซ้ำๆ จนคนตอบระอา คำถามก็มักแปลกพิสดารลักษณะภายนอกดูเหมือนเขาชอบเข้าหาคน แต่ถ้าสังเกตให้ดีแล้วจะพบว่า การเข้าหาคนไม่ใช่เป็นความต้องการคลอเคลียที่คน แต่เขาเข้ามาดูสิ่งที่เขาสนใจ โดยไม่สนใจความคิด ความรู้สึกของคนเฝ้าถามซ้ำๆ โดยไม่สนใจคำตอบ จะพบได้ว่ากลุ่มนี้มีทักษะทางสังคมดีกว่ากลุ่มแยกตัว แต่อุปสรรคใหญ่ที่ทำให้กลุ่มนี้ไม่ค่อยประสบความสำเร็จก็คือพฤติกรรมรบกวนคนอื่น ผู้ปกครองมักประเมินความสามารถของเด็กผิดไปเพราะเขาคุยเก่ง พูดมาก และดูเหมือนสนใจเข้าหาคน เด็กกลุ่มนี้มักเริ่มต้นด้วยการเข้าไปเรียนที่โรงเรียน แล้วครูรายงานกลับว่าเรียนไม่ได้ จึงย้ายโรงเรียนซ้ำๆ ในหลาย ๆ ครั้ง ในการจัดการกับพฤติกรรมของเด็กกลุ่มนี้ ผู้ปกครองควรให้ความสนใจเมื่อเขาเข้าหาคนแต่จะตอบคำถามเฉพาะคำถามแรกๆ เท่านั้น แต่ถ้ายังถามอีกไม่ควรสนใจ ชวนเปลี่ยนหัวข้อสนทนา ผู้ปกครองควรวางเฉยต่อความซ้ำซากหรือขณะเข้ากลุ่มกับเพื่อนๆ เขามักรบกวนด้วยคำถามที่ซ้ำซาก ผู้ดูแลจึงควรต้องช่วยจัดการ ยิ่งถ้าเขามีความตื่นเต้นวิตกกังวล เขาจะแสดงความหงุดหงิด ก้าวร้าว จนควบคุมยาก และเขาจะไม่สนใจกลุ่มเพื่อนอีกต่อไป

โดยสรุปแล้วพฤติกรรมทางสังคมของเด็กออทิสติก ไม่ว่าจะ เป็นแบบใดใน 3 แบบข้างต้นที่กล่าวมาแล้ว สาระสำคัญของพฤติกรรมทางสังคมก็คือ การไม่สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ในลักษณะโต้ตอบสองทางได้ (two – way)

2.8 การรักษาและการช่วยเหลือเด็กออทิสติก

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2545 : 240-242) กล่าวว่า การรักษาและการช่วยเหลือเด็กออทิสติกสามารถทำได้ ดังต่อไปนี้

1. การช่วยเหลือต้องมีการทำเป็นทีม

ได้มีความพยายามจากบุคคลหลายกลุ่มในการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กเหล่านี้ เช่น แพทย์ พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ นักการศึกษา นักจิตวิทยา นักจิตบำบัด นักบำบัด ปัจจุบันมีการช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้ได้ทำกันเป็นทีม เพราะเด็กต้องได้รับการดูแลจากบุคคลหลายความถนัด เพื่อแก้ไขพฤติกรรมหลายด้านและที่ขาดไม่ได้คือบุคคลในครอบครัวของเด็ก ต้องรู้จักการเข้าใจและการช่วยเหลือแก่เด็ก ในสหรัฐอเมริกาจะมีสมาคมพ่อแม่เด็กออทิสติก จัดตั้งขึ้น

เพื่อให้กำลังใจและช่วยเหลือกันและกันในการดูแลลูกที่เป็นออทิสติก ในประเทศไทยมีสถาบันทางการแพทย์หลายแห่งที่ให้การรักษาช่วยเหลือเด็กออทิสติกเหล่านี้ได้อย่างได้ผลดีมาก เช่น โรงพยาบาลยู-ประสาทไวทโยปถัมภ์ โรงพยาบาลศิริราช ศูนย์สุขภาพจิต ฯลฯ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับเด็กกลุ่มนี้เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติด้วย สถาบันที่บำบัดเด็กออทิสติกมักมีการอบรมผู้ปกครองในการดูแลรักษาเด็กออทิสติกร่วมกับความช่วยเหลือของแพทย์

2. การทำจิตบำบัดและการรักษาทางยา

ในบางกรณีการทำจิตบำบัดแก่เด็กออทิสติกและครอบครัวของเด็กเป็นเรื่องจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่สาเหตุของภาวะออทิสซึมเกิดจากสาเหตุทางจิตวิทยา และความสัมพันธ์ทางลบในครอบครัว การทำจิตบำบัดเหมาะกับใคร และควรใช้แบบใด ยังไม่มีคำตอบที่ชัดเจน ด้านการช่วยเหลือบำบัด รักษา เด็กออทิสติกนั้นบทบาทหลักคงจะอยู่ที่พ่อแม่ และคนใกล้ชิด โดยร่วมกับทีมแพทย์ที่ประกอบไปด้วยจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักแก้ไขการพูด นักกระตุ้นพัฒนาการ และเมื่อเด็กสามารถเข้าเรียนได้ ก็จะต้องประกอบด้วยทีมครู คือ ครู ครูการศึกษาพิเศษ หรือครูที่ได้รับการอบรมมาโดยเฉพาะ สำหรับโอกาสที่เด็กจะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นมากน้อยเพียงใด นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน ทั้งระดับความรุนแรงของอาการ การบำบัดรักษาที่เหมาะสม ถูกต้อง สอดคล้องกับลักษณะของเด็ก ระยะเวลาและความต่อเนื่องในการบำบัด รวมทั้งอายุที่เริ่มได้รับบำบัดก็เป็นสิ่งสำคัญ เชื่อกันว่าการลงมือบำบัดรักษาเร็วเท่าไร โอกาสที่เด็กจะสามารถมีพัฒนาการทุกด้านใกล้เคียงคนปกติ ก็มีมากเท่านั้น ไม่มีเทคนิควิธีการใดวิธีการหนึ่งโดยเฉพาะที่เหมาะสมกับเด็กออทิสติกต้องอาศัยวิธีการบำบัดและการช่วยเหลือมากมายหลายวิธีดังนี้ คือ พฤติกรรมบำบัด กิจกรรมเล่นบำบัด กายภาพบำบัด วชิบำบัด เต้นรำ-ดนตรีบำบัด วาริบำบัด ศิลป์บำบัด การเล่นบำบัด เลี้ยงสัตว์บำบัด ธรรมชาติบำบัด ครอบครัวบำบัด การศึกษาบำบัด สังคมบำบัด การบูรณาการทางประสาทสัมผัส

ปัจจุบันยังไม่มียาที่ใช้รักษาเด็กออทิสติกโดยเฉพาะ มีผู้วิจัยมากมายเกี่ยวกับการใช้ วิตามินบี 6 แมกนีเซียม เอนไซม์ซีรีดิน เฟนฟลูรามีน ยาต้านเศร้าโซก ฮอร์โมนบางชนิด ยาทางจิตประสาท เป็นต้น แต่ยังไม่มีการพิสูจน์ที่แน่นอนว่ายาตัวใดสามารถรักษาเกี่ยวกับความบกพร่องทางด้านสังคมและการสื่อความหมายได้เลย การรักษาทางยาในปัจจุบันจึงเป็นการรักษาตามอาการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการลดพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ เช่น การอยู่ไม่นิ่ง ไม่มีสมาธิ อารมณ์ หุนหันพลันแล่น พฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมทำร้ายตนเอง การกระทำซ้ำซาก เพื่อจะฝึกสอนให้มีความพัฒนาการทางด้านสังคม การสื่อความหมาย การฝึกพูด และการกระทำพฤติกรรมบำบัดได้ง่ายขึ้น

3. พ่อแม่มีส่วนร่วมสำคัญยิ่งในการรักษา

การที่อาการออทิสติกของเด็กจะบรรเทาได้นั้น นอกจากแพทย์ ครู จะมีส่วนสำคัญแล้ว พ่อแม่หรือ ครอบครัวมีความสำคัญยิ่ง เพราะเด็กจะอยู่กับพ่อแม่และครอบครัวมากที่สุด พ่อแม่ต้องเรียนรู้ที่จะยอมรับและช่วยเหลือแก้ไข หากปราศจากความร่วมมือของพ่อแม่ของเด็กก็ยากที่จะทำการรักษาเด็กให้ดีขึ้น ได้ (กลุ่มงานจิตเวชเด็กและวัยรุ่น. 2546 : 19)

2.9 วิธีสอน เด็กออทิสติก

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดภูเก็ต (2544 : 21-25) ได้เสนอวิธีการสอนเด็กออทิสติก ดังต่อไปนี้ คือ

1. หากเด็กออทิสติกมีความบกพร่องขั้นรุนแรง การช่วยเหลือควรเป็นแบบตัวต่อตัว การเรียนร่วมจึงเป็นวิธีที่ไม่เหมาะสม เมื่อเด็กมีทักษะมากขึ้น จึงพิจารณาให้เรียนร่วมได้
2. การสอนเด็กออทิสติก ควรเน้นทักษะที่จำเป็น ได้แก่ ทักษะในการดำรงชีพ ulyan ภาษา ทักษะที่จำเป็นในการเรียน และทักษะในการประกอบอาชีพ
3. ในทักษะด้านภาษา ควรเน้นการรับรู้ทางภาษา (Receptive Language) และการแสดงออกทางภาษา (Expressive Language) ซึ่งอาจเริ่มต้นด้วยการฝึกให้เด็กแสดงออกทางภาษาในลักษณะที่ง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อนเสียก่อน
4. จัดกิจวัตรประจำวันให้เป็นระบบ และดำเนินการทำระบบทุกวัน หากมีการเปลี่ยนแปลงจะต้องบอกและอธิบายให้เด็กทราบอย่างชัดเจน
5. ใช้กระบวนการปรับพฤติกรรมควบคู่ไปกับการสอน
6. หลีกเลี่ยงการลงโทษ การลงโทษบางอย่างอาจไม่เหมาะสมสำหรับเด็กประเภทนี้ แต่อาจทำให้ปัญหาเลวร้ายยิ่งขึ้น อย่างน้อยเปลี่ยนเป็นการให้แรงเสริมแทนการลงโทษ เนื่องจากเด็กออทิสติกเป็นจำนวนมาก มักเลียนแบบพฤติกรรมของเพื่อนที่มีอายุในวัยเดียวกัน การเรียนการสอนควรให้เพื่อนเป็นแบบอย่างให้มากที่สุด เนื่องจากเด็กประเภทนี้ขาดทักษะในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ควรจัดการเรียนการสอนควรเน้นทักษะทางสังคมด้วย
7. พยายามเปลี่ยนสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิด หรือส่งเสริมการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก
8. เลือกใช้วิธีปรับพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเด็ก
9. หากเด็กนั่งโยกตัวไปมาสม่ำเสมอให้ห้องเรียน หรือประกอบกิจกรรมที่เด็กไม่สนใจ ครูหลายคนไม่เข้าใจเด็กอาจสั่งให้หยุดพฤติกรรมนั้น หรือเพิกเฉยต่อพฤติกรรมนั้นเสีย วิธีดังกล่าวอาจไม่ทำให้เด็กเลิกพฤติกรรมโยกตัว ครูอาจใช้วิธีใหม่ เช่น เลือกกิจกรรมที่เด็กสนใจ ซึ่ง

ครูต้องมีข้อมูลก่อนว่าเด็กชอบอะไรบ้าง และไม่ชอบอะไรบ้าง ครูอธิบายให้เพื่อนร่วมห้องเข้าใจ และให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก

10. เด็กออทิสติกอาจกัดเด็กปกติ ซึ่งครูอาจนำเด็กไปนอกห้องเรียนหรือลงโทษเด็กด้วยวิธีอื่น ซึ่งอาจไม่ได้ผล ครูจึงจำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญให้มาช่วยเหลือเด็กในบางเวลา หรือให้เด็กออทิสติกนั่งทำกิจกรรมกับเพื่อนที่เขาชอบ และสามารถสื่อสารกันรู้เรื่อง

11. เด็กออทิสติกบางคนอาจพูดตามหรือเลียนเสียงพูดของเด็กปกติ ครูจะต้องชี้แจงให้เด็กปกติเข้าใจ เขาไม่มีประสงค์จะล้อเลียนเด็กปกติ แต่การพูดตามอาจเป็นลักษณะเฉพาะของเด็กประเภทนี้ และใช้วิธีช่วยเหลือในข้อที่ 12

12. เด็กออทิสติกบางคนอาจเรียนรู้ช้า เด็กใช้เวลานานมากในการแสดงทักษะที่ง่าย ๆ ครูบางคนอาจลดจุดประสงค์ทางพฤติกรรมลง ลดเนื้อหาวิชาลง ซึ่งอาจทำให้เด็กสอบผ่านเกณฑ์ได้ง่ายขึ้น ครูอาจช่วยเด็กได้โดยการสื่อสารได้ทางสายตา ให้เด็กเรียนจากภาพประกอบ วีดิทัศน์ หรือแผ่นใส หรืออาจใช้ดนตรีประกอบการสอน

13. เด็กอาจขาดสมาธิในการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะที่มีเสียงรบกวน ครูอาจขอให้เด็กร่วมกิจกรรม ซึ่งเป็นวิธีที่ไม่เหมาะสม ครูอาจเลือกวิธีการอื่น เช่น ให้เด็กสวมหูฟังเพื่อป้องกันเสียงรบกวน หรือให้เด็กฟังเพลงจากเทปในกิจกรรมที่มีเสียงเพลงประกอบ

สรุปได้ว่า การสอนเด็กออทิสติกนั้น จะสอนได้ผลเมื่อหลังจากเด็กได้รับการปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาแล้วจากการบำบัดและจิตแพทย์ ครูและบุคลากรในโรงเรียนต้องมีความรู้และเข้าใจในเรื่องของเด็กออทิสติก มีจิตใจที่เมตตาเห็นใจและต้องการจะให้ความช่วยเหลือ ต้องมีความอดทนในการที่จะช่วยปรับพฤติกรรม สร้างเสริมทักษะใหม่ๆ และให้การศึกษเป็นพิเศษตามความถนัดของเด็กแต่ละคน และผู้ปกครองควรจะช่วยฝึกให้เด็กเพื่อให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่ การแก้ไขและปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหามากได้แก่ พฤติกรรมที่ชุกช่น อยู่ไม่นิ่ง ไม่มีสมาธิและไม่พูด ทั้งสองเรื่องนี้สำคัญและจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสียก่อน จึงจะสามารถสอนสิ่งอื่นๆ ต่อไปได้

3. การเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ

3.1 ความเป็นมาของการเรียนร่วม

การเรียนร่วมเป็นคำกล่าวที่เกิดขึ้นในวงการศึกษาศึกษาพิเศษในประเทศตะวันตกตั้งแต่ ค.ศ. 1990 เป็นต้นมา ในสหรัฐอเมริกาถือเป็นนโยบายสำคัญในการศึกษาพิเศษโดยการเรียนร่วม และกำหนดมาตรการหลายอย่างให้โรงเรียนปฏิบัติตาม ผู้ปกครองก็มีบทบาทสำคัญในการเร่งให้โรงเรียนต่างๆ นำแนวคิดนี้ไปใช้ และแนวคิดนี้ได้แพร่กระจายไปยังประเทศต่างๆ เกือบทั่วโลก

แล้ว ในปี พ.ศ. 2537 องค์การสหประชาชาติ ได้จัดประชุมระดับโลกขึ้นที่เมืองซาลามังกา ประเทศสเปน ที่ประชุมได้สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างยิ่งโดยประกาศว่า

1. เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษา สิทธินี้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของทุกคน
2. เด็กแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือนใคร มีความสนใจ ความสามารถ และความต้องการในการเรียนรู้ที่ต่างกัน
3. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กจะต้องจัดให้สอดคล้องกับลักษณะที่หลากหลายของเด็กในข้อ 2
4. เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาจะต้องมีส่วนร่วมในการได้รับการศึกษา ในโรงเรียนปกติทั่วไป ทางโรงเรียนจะต้องจัดบริการทางการศึกษาให้แก่เด็กเหล่านี้ด้วย
5. การที่ให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติ เป็นการจัดการแบ่งแยกทางสังคมอย่างหนึ่ง การเรียนร่วมเป็นการสอนให้ดำรงชีวิตร่วมกัน ดังนั้น การศึกษาจึงควรเป็นลักษณะของการศึกษาเพื่อคนทุกคน (Education for All) ไม่ใช่การศึกษาที่จัดให้เด็กปกติในโรงเรียนหนึ่งและเด็กที่มีความต้องการพิเศษในอีกโรงเรียนหนึ่ง

หลักการดังกล่าว องค์การยูเนสโกให้ทุกประเทศนำไปปฏิบัติและมีการติดตามผล โดยจัดประชุมระดับโลกครั้งก่อนที่หาดจอมเทียนพัทยา ในประเทศไทย ดังนั้นจะเห็นได้ว่า แนวโน้มจะจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับโลก ระดับประเทศที่พัฒนาแล้ว และกำลังพัฒนาทั้งหลายเน้น การเรียนร่วมกันทั้งนั้น จากปรัชญาดังกล่าว การจัดการศึกษาของประเทศไทย จะต้องให้เด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาได้เรียนร่วมกับเด็กปกติตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กพึงมี ไม่ว่าเด็กคนนั้น จะเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กออทิสติก เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ และพฤติกรรม เด็กมีความบกพร่องซ้ำซ้อนหรือเด็กด้อยโอกาสอื่นๆ เด็กเหล่านี้ ควรได้รับการศึกษาอย่างเหมือนกับเด็กปกติ ในโรงเรียนเดียวกัน (ผดุง อารยะวิญญู, 2543 : 3)

3.2 ความหมายของการเรียนร่วม

พวงทอง ไสยวรรณ (2532 : 101) กล่าวว่า การเรียนร่วม คือ การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคลเพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเรียนรู้และดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข

ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 188) ให้คำจำกัดความการเรียนร่วมว่า เป็นวิธีจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษวิธีหนึ่ง โดยนำเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในชั้นเดียวกับเด็กปกติ ซึ่งเดิมการจัดการศึกษาให้แก่เด็กประเภทนี้จะจัดเป็นกลุ่มตามสภาพความพิการของเด็ก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 18) กล่าวว่า การเรียนร่วมหมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยคำนึงถึงความสามารถของเด็กเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านั้นมีโอกาสเรียนรู้และดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติ

บ้งอร ต้นปาน (2535 : 6) สรุปว่า การเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาให้เด็กพิเศษมีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยได้รับความช่วยเหลือตามความจำเป็นพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้ได้เรียนรู้และอยู่ร่วมในสังคมปกติอย่างมีความสุข

จากความหมายดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การให้ความหมายของการเรียนร่วม มีลักษณะที่สอดคล้องกัน นั่นคือ หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านั้นมีโอกาสเรียนรู้และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.3 ปรัชญาการจัดการเรียนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 2) กล่าวไว้ว่า ปรัชญาการจัดการเรียนร่วม คือ

1. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษาดังนั้นการจัดระบบการศึกษาจึงจัดบริการทางการศึกษาให้แก่มนุษย์ทุกคนโดยไม่แยกความบกพร่องหรือฐานเศรษฐกิจและสังคม จึงควรจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล

2. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในการอยู่ร่วมในสังคม ดังนั้น การจัดเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนและวัยเรียน เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษอยู่ร่วมกับเด็กปกติยอมก่อให้เกิดคุณค่าและสร้างสรรค์สังคม เพราะเด็กเหล่านี้จะมีความเข้าใจอันดีต่อกัน มีการยอมรับซึ่งกันและกัน เมื่อเด็กเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่จะไม่เกิดการแบ่งแยกความแตกต่างของมนุษย์ในสังคม

3. การเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อมสนองตามความแตกต่างแต่ละบุคคล ดังนั้น การจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เข้าเรียนในชั้นเรียนร่วม จึงควรได้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เป็นการสอนเพื่อบุคคลทั่วไป เพื่อให้พัฒนาความพร้อมและความรู้ความสามารถของผู้เรียนทุกคนให้พัฒนาทุกด้านด้วยวิธีการ และกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคลเพื่อให้เกิดศักยภาพที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมปรัชญาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมี ดังนี้ คือ

3.1 การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ เป็นการรวมพลังระหว่างหน่วยงานภาครัฐ

ภาคเอกชน องค์กร ชุมชน องค์กรคนพิการ และผู้ปกครองคนพิการ และองค์กรเอกชนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการทุกระบบและครบวงจร

3.2 การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ มุ่งปลูกจิตสำนึกและสร้างเจตคติที่เหมาะสมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการโดยให้สังคม ชุมชน ผู้จัดบริการ และประชาชนตระหนักถึงศักยภาพความแตกต่างระหว่างและเฉพาะบุคคล รวมถึงสิทธิเท่าเทียมของบุคคลทุกคน

3.3 การจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคนในระบบการศึกษาเดียวโดยไม่แยกว่าเด็กพิการต้องไปเรียนในสถานศึกษาเฉพาะ รวมทั้งเด็กนั้นต้องได้รับการสนับสนุนทุกด้าน ทั้งด้านการแพทย์ กิ่งแพทย์วิชาการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นทางการศึกษา โรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตรยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ เทคนิคการเรียนการสอน สถานที่ ฯลฯ รวมทั้งจัดให้มีบุคลากรสนับสนุน

3.4 ความสำคัญของการเรียนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 10-11) กล่าวว่า การเรียนร่วมในโรงเรียนปกติเป็นการจัดการศึกษาที่เหมาะสม และให้ความเสมอภาคแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภทมีโอกาสได้เรียนมากที่สุด แต่ต้องคำนึงถึงความแตกต่าง ความสามารถของแต่ละบุคคล และมีการจัดบริการพิเศษให้ตามความต้องการจำเป็น เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเรียนรู้และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข การเรียนร่วมทำให้เด็กและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ด้านการเรียน เด็กได้มีโอกาสเรียนตามระดับชั้นในโรงเรียนปกติ โดยไม่มีข้อยกเว้นและไม่ต้องเดินทางไปเรียนในโรงเรียนการศึกษาพิเศษที่อยู่ห่างไกลมากจนเป็นภาระแก่ผู้ปกครอง

2. การมีชีวิตอยู่ในครอบครัวกับบิดามารดาและญาติพี่น้อง เด็กมีโอกาส ประพฤติปฏิบัติในหน้าที่ในฐานะเป็นสมาชิกของครอบครัว โดยไม่เกิดความรู้สึกว่าถูกแยกออกไปด้วยเหตุแห่งความพิการ และเป็นการช่วยให้ครอบครัวเกิดความสำนึกและตระหนักในการรับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยไม่พยายามผลักภาระให้แก่ผู้อื่น

3. การเปลี่ยนเจตคติ การที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จะช่วยให้เด็กปกติและผู้ปกครองของเด็กปกติมองโลกได้กว้างขึ้น และเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ดีขึ้น ทั้งยังช่วยลดความรู้สึกยึดมั่นในบุคลิกภาพหรือภาพพจน์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่ง

สังคมนิยมคิดกัน เด็กจะเรียนรู้ที่จะเข้าใจความต้องการของเพื่อนและรู้วิธีที่จะช่วยเหลือกันและกัน และอยู่ร่วมกันเนื่องจากทุกสังคมจะมีทั้งคนปกติและคนที่มีความต้องการพิเศษ

4. ด้านสังคมและชุมชน เด็กจะสามารถปรับตัวและควบคุมอารมณ์ให้เข้ากับสังคมปกติได้ การอยู่ร่วมกันจะช่วยให้สังคมเรียนรู้วิถีปฏิบัติที่เหมาะสมต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และผู้ปกครองที่มีความต้องการพิเศษด้วย

5. ประหยัดงบประมาณของรัฐ เมื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเข้าเรียนร่วมในโรงเรียนปกติได้ รัฐไม่จำเป็นต้องลงทุนสร้างโรงเรียนพิเศษหรือศูนย์การศึกษาพิเศษเฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพียงแต่เพิ่มบุคลากรเฉพาะทางที่จำเป็นขึ้นในโรงเรียนปกติเท่านั้น

3.5 รูปแบบการเรียนรู้ร่วม

วนิดา รัตนมงคล (2544 : 7-15) กล่าวว่า การจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติสามารถกระทำได้ 6 วิธี ดังนี้

รูปแบบที่ 1 ชั้นเรียนปกติเต็มวัน

เป็นการจัดเด็กที่มีความสามารถต้องการพิเศษเข้าเรียนกับเด็กปกติเต็มเวลา และเรียนเหมือนกับเด็กปกติทุกประการ โดยอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้น

รูปแบบที่ 2 ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการปรึกษาหารือ

นักเรียนเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา โดยอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้น แต่มีผู้ที่เชี่ยวชาญซึ่งเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ทั้งในเรื่องการศึกษาและการศึกษาพิเศษให้การปรึกษาหารือ เช่น นักจิตวิทยา ครูการศึกษาพิเศษซึ่งเป็นครูเดินสอน หรือการศึกษาพิเศษทำหน้าที่เป็นครูสอนเสริมในโรงเรียน บุคคลเหล่านี้จะไม่สอนเด็กโดยตรง แต่ทำหน้าที่เป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา และจัดหาบริการสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้การเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ

รูปแบบที่ 3 ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการครูเดินสอน

นักเรียนเรียนในชั้นเรียนปกติ โดยอยู่ในความรับผิดชอบครูประจำชั้น แต่ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนโดยตรงจากครูเดินสอน ตามตารางที่กำหนด หรือเมื่อมีความจำเป็น ครูเดินสอนอาจเป็นนักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด ครูแก้ไขการพูด หรือครูการศึกษาพิเศษที่เดินทางไปให้บริการตามโรงเรียนต่าง ๆ แก่เด็กพิเศษทั้งในและนอกห้องเรียน นอกจากนี้ยังให้บริการช่วยเหลือแก่ครูปกติโดยตรงด้วย เช่น ช่วยครูปกติในกรณีที่เด็กบางคนต้องการสอนเสริมหรือปรับพฤติกรรม

รูปแบบที่ 4 ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการการสอนเสริม

นักเรียนเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลาโดยอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้น แต่ได้รับการสอนเพิ่มเติมหรือสอนเสริมจากครูการศึกษาพิเศษที่ประจำห้องสอนเสริมตามกำหนด ตารางการเรียนโดยให้นักเรียนมาเรียนกับครูสอนเสริมบางเวลาและบางวิชา ครูสอนเสริมอาจสอน เนื้อหาที่เด็กมีความบกพร่อง หรือทักษะที่เด็กมีความต้องการจำเป็นพิเศษ เช่น ทักษะการทำ ความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว (Orientation & Mobility : O&M) สำหรับเด็กตาบอด หรือภาษามือสำหรับเด็กหูหนวก โดยอาจสอนเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มเล็กๆได้ ในปัจจุบันครูสอนเสริม จะใช้เวลาสอนเด็กร่วมกับครูในชั้นเรียนมากกว่าที่จะนำเด็กออกมาสอนในห้องสอนเสริม

รูปแบบที่ 5 ชั้นเรียนพิเศษและชั้นเรียนปกติ

นักเรียนเรียนในชั้นเรียนพิเศษ และเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติมากขึ้นตาม ความเหมาะสม โดยอาจเรียนร่วมในบางวิชา เช่น พลศึกษา ศิลปศึกษา ดนตรี-นาฏศิลป์ การงาน พื้นฐาน อาชีพ จริยศึกษา ครูการศึกษาพิเศษและครูปกติร่วมกันทำงาน ร่วมกันรับผิดชอบ รูปแบบนี้ จัดได้ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

รูปแบบที่ 6 ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ

นักเรียนในชั้นเรียนพิเศษเต็มเวลาร่วมกับเพื่อนพิการ ประมาณ 5-10 คน มี ครูประจำชั้นเป็นผู้สอนเองทุกวิชา เด็กจะมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมกับเด็กทั่วไป เช่น การเข้าแถว เคารพธงชาติสวดมนต์ไหว้พระ การรับประทานอาหาร การไปทัศนศึกษา เป็นต้น

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 17-21) กล่าวว่า การจัดการเรียนร่วมควรจัดได้ใน 3 ลักษณะ คือ

1. การเรียนร่วมบางเวลา (Integration) เป็นการจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เรียนในโรงเรียนปกติ โดยอาจจัดให้อยู่ในชั้นพิเศษ และเรียนร่วมกับเด็กปกติในบางวิชา เช่น พลและ ดนตรี หรือร่วมกิจกรรม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี กีฬา เป็นต้น โดยคาดหวังว่าเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษจะมีโอกาสแสดงออกและปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กปกติ

2. การเรียนร่วมเต็มเวลา (Mainstreaming) เป็นการจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เรียนในชั้นเดียวกับเด็กปกติตลอดเวลา ได้รับบริการเช่นเดียวกับเด็กปกติ จุดประสงค์ของการเรียน ร่วมเต็มเวลา คือ ให้เด็กเข้าใจและตอบสนองความต้องการซึ่งกันและกัน

3. การเรียนรวม (Inclusion) หรือการจัดการศึกษาโดยรวม (Inclusive Education) เป็นแนวคิดในการจัดการศึกษาที่โรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาให้เด็กทุกคน โดยไม่มีการแบ่งแยกว่า เด็กคนใด เป็นเด็กปกติหรือเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนต้องรับเด็กทุกคน และจัดการ ศึกษาให้เหมาะสม

วงทอง ไสยวรรณ (2532 : 102-102) การจัดเด็กที่มีลักษณะพิเศษเข้าชั้นเรียน มี 5 วิธี คือ

1. เรียนร่วมในชั้นปกติโดยรับบริการพิเศษบ้างหรือไม่ต้องรับบริการพิเศษเลย เนื่องจากได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพจนถึงระดับที่ช่วยตนเองได้แล้ว
2. เรียนร่วมในชั้นปกติ และรับบริการพิเศษจากครูเดินสอน ครูที่ปรึกษาและหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ
3. เรียนร่วมในชั้นปกติ และรับบริการพิเศษจากห้องเสริมวิชาการ
4. เรียนในชั้นพิเศษ โดยส่งไปเรียนร่วมในชั้นปกติบางเวลา
5. เรียนในชั้นพิเศษสำหรับเด็กพิการแต่ละประเภทในโรงเรียนปกติ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 16) ให้ความเห็นว่า มีการพัฒนารูปแบบการเรียนรวมไปในหลายรูปแบบ ทั้งนี้เพื่อหาวิธีการในการสอนนักเรียนที่เรียนรวมให้ได้รับประโยชน์สูงสุด ซึ่งจะกล่าวถึงแนวโน้มที่สำคัญมี ดังนี้

1. ลดบทบาทของห้องเสริมวิชาการ

ห้องเสริมวิชาการ (Resource Room) เคยมีบทบาทมากในการสอนเด็กเรียนรวม รูปแบบของการเรียนรวมในลักษณะนี้ครูจะดึงเด็กออกมาสอน (Pull-Out Program) ในห้องพิเศษที่จัดขึ้นต่างหากห้องเรียนแบบนี้เรียกว่า ห้องเสริมวิชาการหรือห้องเสริมทักษะ ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 4 รูปแบบด้วยกัน คือ

1.1 ห้องเสริมวิชาการสำหรับเด็กแต่ละประเภท เช่น ห้องเสริมวิชาการสำหรับเด็กปัญญาอ่อน ห้องเสริมวิชาการสำหรับเด็กออทิสติก เป็นต้น วัสดุ อุปกรณ์ภายในห้องมีไว้สำหรับเด็กแต่ละประเภทโดยเฉพาะ

1.1 ห้องเสริมวิชาการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาทุกประเภท เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่างๆต้องมีมากเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กที่ได้รับการจำแนกประเภทแล้ว ซึ่งมีเป็นจำนวนมาก

1.2 ห้องเสริมวิชาการแบบไม่จำแนกประเภทเด็ก เป็นห้องเสริมวิชาการที่จัดขึ้นสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนแต่ไม่แยกว่าเป็นเด็กประเภทใด ทุกคนมีสิทธิใช้ทรัพยากรในห้องนี้

1.3 ห้องเสริมวิชาการเฉพาะทักษะ เช่น ห้องนี้สำหรับวิชาเลขห้องถัดไปสำหรับวิชาภาษาไทย วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

การเรียนแบบนี้ได้รับความนิยมน้อยลง เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูงมีปัญหาในการบริหาร ดังนั้นการจัดการเรียนรวมจึงเปลี่ยนจากการดึงเด็กออกมาสอนในห้องเสริมวิชาการมาเป็นการให้เด็กเรียนในห้องปกติและนำทรัพยากรมาให้บริการในห้องปกติแทน เช่น อาจมีครู 2 หรือ 3 คน ตามเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าไปคอยช่วยเหลือเด็กในห้องเรียนรวม เป็นต้น

2. การปรับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ (Adaptive Learning Environment) รูปแบบนี้ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ

2.1 การศึกษาลักษณะของเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาเป็นการศึกษาความสามารถของเด็ก จุดอ่อนของเด็กอาจได้ข้อมูลมาจากการทดสอบทั้งแบบทดสอบมาตรฐาน และแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น หรือจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

2.2 การกำหนดแนวการเรียนรู้จะต้องศึกษาหลักสูตรและจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับลักษณะเด็กที่พบใน ข้อ 1 จะต้องวางแผนการจัดชั้นเรียนให้มีขนาดเหมาะสม วางแผนจัดการพฤติกรรมของเด็ก

2.3 จัดหรือปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เช่น สภาพการจัดโต๊ะเรียน การจัดห้องเรียนให้สวยงาม การจัดครูเข้าสอน การให้ความรู้แก่ครูผู้สอน การจัดบริการเสริมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการให้ผู้ปกครองมีบทบาทในการเรียนการสอน

2.4 จัดขอบเขตของการดำเนินการ หมายถึง การดำเนินการเรียนรวมในโรงเรียนว่าจะทำเฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษในห้องเรียนรวมห้องเดียวหรือดำเนินการสำหรับเด็กทุกคนในโรงเรียน เป็นต้น

2.5 ดำเนินการสอน ซึ่งดำเนินไปตามแผนที่กำหนด เด็กทุกคนที่เข้าร่วมโครงการจะต้องมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูจะต้องแสดงพฤติกรรมการสอนที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และจะต้องจัดการกับพฤติกรรมของเด็กตามวิธีที่ถูกต้อง

2.6 การประเมินผล ซึ่งส่วนมากพิจารณาจากผลงานของเด็กจากทักษะที่เด็กแสดงออกจากทัศนคติที่เปลี่ยนไปของนักเรียนของครู ของผู้บริหารและของผู้ปกครอง การจัดการเรียนรวมในรูปแบบดังกล่าวประสบความสำเร็จด้วยดี แต่มีขั้นตอนในการดำเนินงานค่อนข้างมาก ครู นักเรียน และผู้บริหารจะต้องร่วมกันทำงานอย่างมาก

3. การร่วมสอน (Co – Teaching)

หมายถึง การที่ครู 2 คน ร่วมกันสอนชั้นเดียวกัน ในวิชาเดียวกันและคาบในเวลาเดียวกัน การสอนเด็กแบบเรียนรวมนั้น ไม่จำเป็นที่ครูจะดึงเด็กออกจากห้องปกติ ไปเรียนในห้องเสริมวิชาการในบางเวลา แต่จัดให้ครูเสริมวิชาการหรือครูการศึกษาพิเศษที่สอนห้องพิเศษในโรงเรียนปกติมาสอนในห้องปกติ โดยร่วมกันสอนกับครูประจำชั้น หรือครูประจำวิชา ในบางชั่วโมง ครูคนหนึ่งอาจสอนเด็กทั้งชั้นในขณะที่ครูอีก 1 คน อธิบายให้เด็ก 2-3 คน ให้เข้าใจในเนื้อหาเดียวกัน หรือครูอาจสอนเด็กเป็นรายบุคคลในห้องเดียวกันก็ได้ หรือครูคนหนึ่งอาจเป็นผู้สอน ครูอีกคนหนึ่งอาจตรวจดูเด็กว่าเด็กตั้งใจฟัง และเข้าใจหรือไม่ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 1) สรุปว่าปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด จัดการเรียนรวมใน 3 รูปแบบ ดังนี้ คือ

1. การเรียนรวมในชั้นปกติเต็มเวลา
2. การเรียนรวมในชั้นเรียนปกติบางเวลา และจัดเป็นชั้นเรียนพิเศษเฉพาะ
3. การเรียนในชั้นพิเศษเฉพาะ แต่ให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีกิจกรรม

ทางสังคมร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนการจัดการเรียนรวมในลักษณะใดนั้นขึ้นอยู่กับสภาพความพิการและความพร้อมของเด็ก เด็กที่มีความพิการมากขึ้นและมีความพร้อมน้อยอาจจัดให้เรียนในชั้นเรียนพิเศษลดหลั่นกันลงไป

3.6 ประโยชน์ของการเรียนรวมของเด็กพิเศษ

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพัทลุง (2548 : 1-3) กล่าวว่า การเรียนรวมของเด็กพิเศษ ต้องอาศัยความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับประโยชน์ให้การดำเนินการเป็นไปด้วยดี ดังนี้

1. ทางด้านการเรียน เด็กพิเศษได้มีโอกาสเรียนตามระดับชั้น ในโรงเรียนปกติโดยไม่มีข้อกีดขวาง จะต้องปรับตัวให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง และได้รับทักษะต่างๆ มากกว่าเรียนกับเด็กพิเศษด้วยกัน เพราะจะต้องทำควมวัตถุประสงค์ที่ครูตั้งไว้เท่าเทียมกับเด็กปกติ

2. ทางสังคมเด็กพิเศษ ได้มีโอกาสปรับตัวให้เข้ากับสังคมปกติดีขึ้น มีเพื่อนเพิ่มมากขึ้นกว่าการเรียนกับเด็กพิเศษด้วยกัน มีสังคมที่กว้างขึ้น เนื่องจากผู้ปกครองของเด็กปกติ มีความเข้าใจและยอมรับเด็กพิเศษ ยอมให้เด็กพิเศษเล่นและคบหาสมาคมกับลูกของตน

3. ทางด้านเจตคติ เด็กปกติจะมีความคุ้นเคย และเข้าใจเด็กพิเศษมากขึ้นทำให้จิตใจดี ความกลัว และดูหมิ่น เย้ยหยันให้หมดไป ไม่เห็นว่าเด็กพิเศษเป็นมนุษย์ประหลาด ที่มีท่าทางขบขันต่อไป เด็กปกติได้เรียนรู้ถึงความต้องการความช่วยเหลือของเด็กพิเศษ ทำให้เกิดการยอมรับและแสดงความเอื้อเฟื้อต่อเด็กพิเศษ ส่วนเด็กพิเศษจะมีความสบายใจ และไม่เก็บกด ลดอารมณ์ร้ายลงไป จึงก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อกัน

4. ทางด้านเศรษฐกิจเมื่อเด็กพิเศษสามารถเรียนรวมในโรงเรียนปกติได้ รัฐย่อมไม่มีความจำเป็นในการสร้างโรงเรียนพิเศษเฉพาะ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายและงบประมาณได้มากอาจเพิ่มแต่เพียงบุคลากรพิเศษตามความจำเป็นเท่านั้น ได้แก่ครูสอนเสริม ครูเวียนสอน หรือครูการศึกษาพิเศษพร้อมด้วยอุปกรณ์พิเศษ ส่วนผู้บริหารและโครงการของระบบการศึกษายังคงเดิม

ประโยชน์ดังกล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าการเรียนรวมเป็นการจัดการศึกษาที่ให้ประโยชน์แก่เด็กพิเศษและเด็กปกติบุคลากรและผู้บริหารซึ่งมีผลต่อนโยบายของรัฐประการหนึ่งส่วนอีกประการหนึ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยการสร้างเจตคติที่ดีต่อกันระหว่างสมาชิกในสังคม

วงพัคตร์ ภูพันธ์ศรี (2540 : 19-21) ได้กล่าวไว้ว่าการควบคุมชั้นเรียนที่มีเด็กเรียนร่วม

1. เพื่อให้การเรียนประสบผลสำเร็จนักเรียนอาจจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบางอย่าง อาจเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลง
2. พฤติกรรมที่เป็นปัญหาบางอย่างเป็นอุปสรรคขัดขวางการเรียนรู้ของเด็กเอง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องแก้ไขจึงจะทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้
3. พฤติกรรมสามารถเปลี่ยนได้ ครูสามารถสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในตัวเด็กได้ โดยการให้แรงเสริมที่เหมาะสม และครูสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กลงได้ โดยการงดรางวัลที่เด็กชื่นชอบ
4. พฤติกรรมทั้งหลายมักจะไม่ได้เกิดขึ้นโดดๆ มักมีพฤติกรรมย่อยอื่นๆ ร่วมอยู่ด้วยเสมอ ครูจึงจำเป็นต้องศึกษาพฤติกรรมของเด็ก โดยละเอียดและเชื่อมโยงกับพฤติกรรมอื่น ๆ
5. การให้แรงเสริมแก่เด็ก ควรเลือกให้เฉพาะแรงเสริมที่เด็กชอบจึงจะทำให้เด็กเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้
6. ครูอาจปรับพฤติกรรม โดยให้เด็กควบคุมตนเองตามเกณฑ์ที่ครูกำหนด ซึ่งจะทำให้เด็กปรับปรุงตนเองได้ โดยไม่ต้องบังคับ

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 34-36) ได้กล่าวไว้ว่า แนวคิดในการปรับปรุงแนวสอนสำหรับเด็กเรียนร่วมในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียนร่วม ครูควรปรับปรุงแนวทางการสอนของครูเพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ ซึ่งอาจกระทำได้ ดังนี้

1. ออกคำสั่งให้ชัดเจน ในการสั่งให้เด็กทำงานหรือคำสั่งอย่างอื่นครูควรออกคำสั่งให้ชัดเจน ซึ่งอาจทำได้โดย
 - 1.1 สั่งด้วยวาจาแล้วเขียนคำสั่งบนกระดาน
 - 1.2 ออกคำสั่งอีกครั้ง เปลี่ยนคำพูดใหม่ โดยใช้ภาษาง่าย
 - 1.3 อย่าสั่งให้เด็กทำงานหลายอย่างพร้อมกัน สั่งทีละอย่างเท่านั้น
2. กระทำการที่เป็นเชิงชี้แนะคำตอบ (prompt) แก่เด็กด้วยอาจเป็นการชี้แนะด้วยวาจา ด้วยสีหน้าท่าทาง ด้วยทางการใช้สายตาหรือทางการสัมผัสก็ได้
3. ฝึกทักษะให้มากขึ้นในสิ่งที่นักเรียนทำผิด เช่น การสะกดคำ การบวกเลข การลบเลข ครูควรให้ทำแบบฝึกหัดให้มากขึ้น ครูควรชี้ให้เห็นประเด็นที่เด็กทำผิดด้วย
4. สอนซ้ำๆ การสอนเพียงครั้งเดียวอาจทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษจำไม่ได้ หรือยังไม่เข้าใจ ครูควรอธิบายซ้ำๆ หรือปฏิบัติซ้ำๆ กันหลายครั้ง

4. แนวคิดการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

4.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

ประทีป เมธาคุณวุฒิ (2544 : 15) ให้ความหมายว่า คำถามหรือคำถามคำตอบ ตรวจสอบคำตอบ โดยแต่ละคนจะทำหน้าที่แบ่งกันทุกหน้าที่เป็นจำนวนเท่า ๆ กันเมื่อเสร็จแล้วส่งกระดาษคำตอบเพียงชุดเดียวต่อผู้สอน

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2545 : 44) ให้ความหมายว่า เป็นเทคนิคที่ผู้เรียนช่วยกันทำงาน โดยมีการแบ่งหน้าที่กัน โดยแต่ละคนจะมีโอกาสได้ทำหน้าที่ที่แบ่งกันนั้นทุกหน้าที่เป็นจำนวนเท่า ๆ กัน เมื่อเสร็จแล้วส่งกระดาษคำตอบเพียงชุดเดียว

ทิสนา แจมมณี (2545 : 69) ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการที่ง่าย ไม่ซับซ้อน จัดกลุ่มละความสามารถ (เก่ง ปานกลาง อ่อน) โดยกำหนดให้แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ช่วยในการเรียนรู้ ส่งคำตอบเพียงชุดเดียว สมาชิกในกลุ่มจะได้คะแนนเท่ากัน

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together) หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละประมาณ 3- 5 คน โดยที่สมาชิกมีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน รับผิดชอบกันทำงานของสมาชิก แต่ละกลุ่มในกลุ่มช่วยเหลือกันเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ

4.2 องค์ประกอบของการเรียนรู้ร่วมกัน

วัฒนาพร ระเบียบทุกข์ (2541 : 38-39) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ คือ

1. การพึ่งพาอาศัยกัน สมาชิกทุกคน มีหน้าที่และมีความสำคัญ เท่าเทียมกันหมด สมาชิกแต่ละคนรู้หน้าที่ของตนเองว่า ต้องทำกิจกรรมอะไรบ้างในการเรียนครั้งนั้นๆ และต้องรับผิดชอบในกิจกรรมนั้น ๆ เสมอ สมาชิกทุกคนต้องตระหนักถึงความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิกภายในกลุ่ม

2. การปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือนี้ นักเรียนจะนั่งเรียนกันเป็นกลุ่มหันหน้าเข้าหากันเพื่อที่จะได้ซักถาม ตอบปัญหา อธิบายโต้ตอบ ซึ่งกันและกัน ให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน ยอมรับเหตุผลของผู้อื่น ได้เถียงกันด้วยเหตุผล รู้จักสนับสนุนและกล่าวชมผู้อื่น เป็นการฝึกทักษะพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันในสังคม

3. หน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ และต้องทำงานที่ได้รับมอบหมาย อย่างเต็มความสามารถ

4. ทักษะทางสังคม นักเรียนบางคนไม่มีทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเนื่องจากไม่ได้รับการพัฒนาในเรื่องนี้มาก่อน อาจทำให้มีปัญหาบ้างในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังนั้นก่อนที่จะใช้การเรียนการสอนแบบนี้ ครูควรวางพื้นฐานนักเรียนให้มีทักษะในการทำงานกลุ่ม ดังนี้

- 1) ทักษะการจัดกลุ่มฝึกการจัดกลุ่มอย่างรวดเร็วและทำงานในกลุ่มโดยไม่รบกวนกลุ่มอื่น
- 2) ทักษะการทำงานกลุ่ม เป็นทักษะเกี่ยวกับการทำงานในกลุ่มให้เกิดผลดี ทักษะเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิด การแสดงความคิดเห็น อธิบาย โต้ตอบ แบ่งปันอุปสรรคและสร้างบรรยากาศที่ดี
- 3) ทักษะการสร้างความรู้ เป็นทักษะที่ใช้ในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เป็นการกระตุ้นให้เกิดความคิดตามลำดับขั้นอย่างมีเหตุผล

5. กระบวนการกลุ่ม หลังจากทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้ระยะหนึ่งสมาชิกแต่ละคนจะประเมินการทำงานของตนเองและผลงานกลุ่ม เพื่อที่จะรู้ถึงข้อบกพร่องและสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข และวางเป้าหมายในการทำงานกลุ่มครั้งต่อไปให้ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม

บ็องอร์ ดันปาน (2544 :72) กล่าวว่า การเรียนรู้ร่วมกันมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเชิงบวก ผู้เรียนต้องมีความเชื่อว่า ตนเองจะต้องเชื่อมโยงกับผู้อื่นในทางที่จะไม่มีใครประสบความสำเร็จถ้าสมาชิกคนอื่นของกลุ่มไม่ประสบความสำเร็จด้วย ผู้เรียนจะต้องทำงานด้วยกันเพื่อให้งานสำเร็จ ต้องรู้จักแบ่งหน้าที่กันตามบทบาท ตามความถนัดและความเชี่ยวชาญของตน

2. ปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนการสอนแบบเรียนรู้ร่วมกันเป็นวิธีการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นตัวเชื่อมโยง ผู้เรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันช่วยเหลือ อธิบายให้และสอนกันและกัน คิดแก้ปัญหาาร่วมกัน ส่งเสริมความสำเร็จของกันและกัน

3. ความรับผิดชอบส่วนบุคคล เมื่อผู้เรียนอยู่ในกลุ่มได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการสร้างความคุ้นเคย การกำหนดบทบาทรับผิดชอบของสมาชิกในกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและกัน ยอมรับสนับสนุน คัดค้านด้วยเหตุผล รวมทั้งควบคุมตนเอง การสร้างแรงจูงใจในตนเองในด้านการคาดหวังในความสำเร็จ สิ่งเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการทำงานกลุ่ม จนในที่สุดเกิดเป็นค่านิยมของผู้เรียนในด้านความรับผิดชอบส่วนบุคคล

4. ทักษะการทำงานเป็นทีม หมายถึง ความสามารถในการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้เรียนที่ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอยู่ในกลุ่มมีทักษะการสื่อสาร เช่น การให้ข้อมูล การประสานงาน การประเมิน การขยายความ

การจัดประมวลความคิด การประนีประนอม การรักษามาตรฐาน การเป็นสมาชิกของกลุ่ม และการเป็นผู้นำ

5. กระบวนการกลุ่ม การเรียนการสอนแบบการเรียนรู้ร่วมกันต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้องค์ประกอบทั้ง 4 ประการที่กล่าวมาประสบความสำเร็จในการเรียนการสอนแบบเรียนรู้ร่วมกัน

4.3 ความสำคัญของการเรียนรู้ร่วมกัน

พวงทอง ไสยวรรณ (2532 : 42) การเรียนรู้ร่วมกันมีผลต่อนักเรียน ทั้งนักเรียนกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. การเรียนแบบร่วมมือจะสร้างแรงจูงใจในการเรียน สร้างความรู้สึกอันหนึ่งอันเดียวกันภายในกลุ่ม
2. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะเรียนรู้จากกันและกัน จะพึ่งพาอาศัยกัน
3. การปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มนอกจากจะพัฒนาด้านสติปัญญาความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนแล้ว ยังพัฒนาทักษะทางสังคม
4. การเรียนแบบร่วมมือจะเพิ่มพูนความรู้สึกลงในทางบวกต่อกัน ลดความรู้สึกโดดเดี่ยวและห่างเหิน
5. การเรียนแบบร่วมมือจะพัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเอง รู้จักตนเองมากขึ้นตลอดจนการตระหนักว่าตนเองได้รับการยอมรับและเอาใจใส่จากสมาชิกอื่นในกลุ่ม
6. ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถ ในการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพการทำงานที่กำหนดให้กลุ่มรับผิดชอบ ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาทักษะทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการทำงานร่วมกัน
7. ทักษะทางสังคมที่จำเป็นต่างๆ สามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ เพื่อประสิทธิภาพของการทำงานร่วมกัน

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2541 : 40) ได้กล่าวว่าการเรียนแบบร่วมมือ มีความสำคัญต่อนักเรียน ดังต่อไปนี้

1. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกทุกคน เพราะทุกคนร่วมมือกันทำงานกลุ่ม และทุกคนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน
2. สมาชิกทุกคนมีโอกาส คิด พูด แสดงออก แสดงความคิดเห็นและลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน
3. ส่งเสริมในการช่วยเหลือกัน เช่น นักเรียนที่เก่งช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่เก่งทำให้

นักเรียนที่เก่งเกิดความภาคภูมิใจ รู้จักเสียสละเวลา ส่วนคนที่ไม่เก่งเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อน

4. ส่งเสริมให้รู้จักคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจเลือก เพราะมีการร่วมกันคิด เกิดการระดมความคิด นำข้อมูลมาพิจารณาาร่วมกัน

5. ส่งเสริมทักษะทางสังคม เช่นการอยู่ร่วมกัน การเข้าใจกันและกัน อีกทั้งส่งเสริมทักษะสื่อสาร ทักษะการทำงานกลุ่ม สิ่งเหล่านี้จะส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

สรุปได้ว่า การเรียนแบบเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ส่งเสริมทักษะทางสังคม การทำงานเป็นกลุ่มและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เด็กเก่งได้ช่วยเหลือเด็กอ่อน จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและเพื่อน

4.4. ขั้นตอนของการเรียนแบบเรียนรู้ร่วมกัน

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 70-72) การเรียนแบบเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการจัดกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งอาจมีขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายครูเป็นผู้กำหนดจุดมุ่งหมายให้นักเรียนทำจุดมุ่งหมายควรชัดเจนแน่นอน และเหมาะสมกับเวลาที่ให้นักเรียนทำงานหรือมอบหมายให้ และนักเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายโดยละเอียดเอง

2. กำหนดระยะเวลา แจ้งให้นักเรียนทราบว่าจะทำงานกลุ่มที่มอบหมายให้ นี้ จะต้องทำให้เสร็จภายในเวลาเท่าใด เช่น ภายใน 1 ชั่วโมง 2 ชั่วโมง 2 วัน หรือ 1 สัปดาห์ เป็นต้น

3. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ครูควรจัดเตรียมข้อมูลอุปกรณ์ที่จำเป็นไว้ให้พร้อม หากเป็นงานที่จะต้องทำให้เสร็จภายในชั่วโมงเรียน วัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่างๆต้องพร้อมอยู่ในห้องเรียน หากครูกำหนดให้งานเสร็จภายใน 1 สัปดาห์ ครูอาจบอกแหล่งความรู้ให้กับนักเรียน

4. จัดกลุ่มนักเรียน ครูควรทำหน้าที่จัดนักเรียนเข้ากลุ่มตามปกติแล้วไม่เกินกลุ่มละ 5 คน โดยประมาณ การจัดกลุ่มควรเป็นกลุ่มหลากหลาย (Heterogenous group) ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถหลายระดับ มีทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในกลุ่มเดียวกัน มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน มีผลการเรียนที่แตกต่างกัน เป็นต้น

5. กำหนดบทบาทหน้าที่ ครูจะต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มว่าจะให้นักเรียนทำอะไรบ้าง มีความรับผิดชอบมากน้อยเพียงใด เช่น ให้สมาชิกคนแรกของกลุ่มทำหน้าที่เป็นผู้จัดการกลุ่ม คนที่ 2 เป็นบรรณาธิการ มีหน้าที่ตรวจแก้ไขงานที่สมาชิกในกลุ่มเขียนและส่งมาให้สมาชิก คนที่ 3 ทำหน้าที่วาดภาพประกอบ คนที่ 4 คั่นคว้าจากเอกสาร เป็นต้น หรืออาจมอบหมายงานในลักษณะอื่น ทุกคนจึงมีขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบ

6. กำหนดเกณฑ์ของความสำเร้จ ครูจะต้องแจ้งให้นักเรียนทราบว่าผลงานที่จะ

ส่งให้ครูเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาในการทำงานคืออะไร เช่น รายงานสมุดภาพ วิดีทัศน์ หรืองานในลักษณะอื่น ซึ่งนักเรียนอาจจะเลือกตัดสติใจเองหลังจากปรึกษาหารือกันในกลุ่มแล้ว ครูอาจแจ้งให้เด็กทราบด้วยว่า งานที่มีคุณภาพควรมีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง

7. สอนทักษะที่จำเป็นในการทำงานร่วมกัน ครูจะต้องกำชับนักเรียนว่า การร่วมเรียนร่วมรู้ เป็นการทำงานร่วมกัน ใช่ว่าคนเดียว นักเรียนจึงควรฝึกทักษะหลายอย่างในการทำงานร่วมกัน เช่น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักแสดงออกซึ่งความคิดเห็น ไม่ผูกขาดการพูดหรือการทำงาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่สร้างความขัดแย้งในกลุ่ม แต่ให้มีการคัดค้านได้อย่างมีเหตุผล ยอมรับมติของสมาชิกส่วนใหญ่ในกลุ่ม ไม่เอาแต่ใจ รู้จักเอาใจเขา มาใส่ใจเรา ร่วมกันแก้ปัญหา เป็นต้น

8. ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ครูควรแจ้งให้นักเรียนทราบว่า เมื่อทุกคนทราบบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองแล้ว ในการปฏิบัติกิจกรรมครั้งนี้ นักเรียนจะต้องทำอะไรเป็นลำดับแรก สองหรือสาม แล้วนำผลงานที่แต่ละคนทำได้มารวมกลุ่มอย่างไร

9. ลงมือปฏิบัติงาน เมื่อนักเรียนเข้าใจทุกอย่างดีแล้ว ทุกคนลงมือทำงานได้ในขณะที่นักเรียนร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม ครูควรสังเกตพฤติกรรมด้วย พฤติกรรมที่ควรสังเกตอาจได้แก่ พฤติกรรมในข้อ 6 รวมทั้งพฤติกรรมในการทำงานอย่างเป็นอิสระ การปรับตัวของเด็ก เมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์ ซึ่งกันและกัน เป็นต้น

10. เสนอผลงาน สมาชิกในกลุ่มจะต้องนำเสนอผลงานหน้าชั้น ซึ่งอาจเป็นการรายงานปากเปล่า สมุดภาพ วิดีทัศน์ จดนิทรรศการ จัดทำโครงการสาธิต หรือการนำเสนอในลักษณะอื่น หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้นำเสนอ เลขานุการกลุ่มเป็นผู้นำเสนอ หรือสมาชิกทุกคนร่วมกันนำเสนอ เป็นต้น

11. การประเมินผล เมื่องานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายในข้อที่ 1 และตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อที่ 5 แล้ว ครูมีหน้าที่ประเมินผล ซึ่งอาจเป็นการให้คะแนนด้วย เช่น ให้คะแนนรายงานเป็นกลุ่ม 40% รายงานปากเปล่า 10% รายงานย่อยของสมาชิกแต่ละคน 10% การมีส่วนร่วมในกลุ่ม 20% และการสอบข้อเขียนอีก 20% เป็นต้น

อย่างไรก็ตามในการเรียนการสอน ครูควรดำเนินการไม่ครบตามขั้นตอนทั้ง 11 นี้ก็ได้ ครูควรประยุกต์เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงขั้นตอนต่างๆไปใช้ตามความเหมาะสม

4.5 บทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

วิวัฒนาการ ระบุว่า บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรู้ร่วมกัน มีดังต่อไปนี้

1. กำหนดจำนวนของกลุ่ม โดยปกติประมาณ 2-6 คนต่อกลุ่ม และลักษณะกลุ่ม ซึ่งควรเป็นกลุ่มที่ละความสามารถ (มีทั้งผู้เรียนเก่ง เรียนปานกลาง และเรียนอ่อน)
2. คู่มือลักษณะการนั่งของสมาชิกกลุ่มให้สะดวกที่จะทำงานร่วมกันและง่ายต่อการสังเกตและติดตามความก้าวหน้าของกลุ่ม
3. ชี้แจงกรอบกิจกรรมให้นักเรียนแต่ละคนเข้าใจวิธีการและกฎเกณฑ์การทำงาน
4. สร้างบรรยากาศที่เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบของสมาชิกกลุ่ม
5. เป็นที่ปรึกษาของกลุ่มย่อย และคอยติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม
6. ยกย่องเมื่อนักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ให้รางวัล คำชมเชยในลักษณะกลุ่ม
7. กำหนดว่าผู้เรียนควรทำงานแบบกลุ่มนานเพียงใด

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 83-84) กล่าวว่า ครูมีบทบาทสำคัญมากที่จะทำให้การเรียนรู้ร่วมกันประสบความสำเร็จ ครูมีบทบาทสำคัญ ดังนี้

1. การเลือกกิจกรรม ครูจะต้องเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ร่วมกัน หลังจากเลือกกิจกรรมแล้วครูควรอธิบายให้เด็กเข้าใจจุดมุ่งหมายของการประกอบกิจกรรม ตลอดจนสิ่งที่เด็กจะปฏิบัติ
2. กำหนดเป้าหมาย ครูควรกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน และควรให้เด็กมีส่วนร่วมในการวางแผน การกำหนดจุดประสงค์ประสงค์ด้วย หรือครูเป็นผู้กำหนด แต่ให้เด็กมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข หากเด็กไม่พอใจ หรือไม่สามารถปฏิบัติได้
3. ทุกคนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ หากต่างคนต่างรับผิดชอบส่วนที่เป็นหน้าที่ของตน งานกลุ่มโดยรวมก็สามารถเป็นรูปร่างและประสบความสำเร็จได้ เด็กคนใดที่ล้าและไม่เข้าร่วมกิจกรรม อาจมอบหน้าที่งานที่ตุนถนัด เช่น นำภาพมาติดที่ป้ายนิเทศและจัดภาพให้สวยงาม เป็นต้น ทุกคนควรมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบและการตัดสินใจ
4. สอนทักษะในการทำงานร่วมกัน ทุกคนจะต้องรู้ว่าเมื่อใดจะพูด เมื่อใดจะฟัง เมื่อใดจะทำ เมื่อใดจะเงียบ เป็นต้น
5. สังเกตพฤติกรรมเด็กพร้อมให้คำแนะนำ ครูควรอยู่ร่วมกิจกรรมกลุ่มด้วย เมื่อสังเกตว่าเด็กแสดงพฤติกรรมของความร่วมมือหรือไม่ หากเด็กไม่แสดงพฤติกรรมที่ต้องการ ครูควรให้คำแนะนำแก่เด็ก

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2545 : 32) กล่าวว่า บทบาทของผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน จะต้องมีการเตรียมการและดำเนินการตามกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดกลุ่มผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ร่วมกัน และทำงานร่วมกันให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดประสงค์นั้น ผู้สอนควรจะได้มีการเตรียมการแบ่งกลุ่มผู้เรียนให้แต่ละกลุ่มให้มีสมาชิกจำนวนที่เหมาะสม คือ ประมาณ 4 คน โดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มมีความสามารถคละกันทั้งผู้เรียนที่เก่ง ปานกลาง (ค่อนข้างเก่ง) ปานกลาง (ค่อนข้างอ่อน) และอ่อน โดยมีจำนวนหญิงใกล้เคียงกัน ผู้สอนจะต้องรู้ข้อมูลความสามารถของผู้เรียน เพื่อที่จะได้เตรียมการแบ่งกลุ่มได้ถูกต้อง ผู้เรียนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันนั้นจะเป็นกลุ่มถาวรเป็นระยะเวลาประมาณ 6 สัปดาห์ หรือประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ ของคาบเรียนทั้งหมดของแต่ละรายวิชา

2. การสร้างความมุ่งมั่นและอุดมการณ์ของผู้เรียนที่จะทำงานร่วมกัน โดยผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อกระตุ้นและเสริมทักษะด้านความคิดแก่ผู้เรียน โดยใช้แหล่งข้อมูลต่างๆ และสื่อการสอนเพื่อให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มมีความกระตือรือร้น และมีความตั้งใจที่จะทำงานร่วมกันให้ประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความตั้งใจมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือกัน และผู้สอนจะต้องรู้จักจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกัน และมีการจัดกิจกรรมที่คนเดียวไม่สามารถทำได้สำเร็จ แต่ต้องอาศัยการทำงานร่วมกัน

3. การปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญในกติกาศึกษาของการเรียนรู้ร่วมกัน ผู้สอนควรชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกัน ให้แรงเสริมทางบวกแก่ผู้เรียน ให้การช่วยเหลือและการแนะนำวิธีการทำงานที่ถูกต้อง ผู้สอนจะต้องมีวิธีการที่จะให้ผู้เรียนเข้าใจกติกาศึกษาของการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย

- 1) การช่วยเหลือกัน
- 2) ความสามารถที่แตกต่างกันของสมาชิกในกลุ่ม จะทำให้งานสำเร็จ ได้ด้วยดี
- 3) สมาชิกทุกคนมีบทบาทเท่าเทียมกัน
- 4) สมาชิกทุกคนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างต่อเนื่อง

นั้นขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของสมาชิกทุกคน

4. ผู้สอนจะต้องมีการจัดการที่ดีเพื่อให้การทำงานกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรมีวิธีการจัดการเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันไปตามขั้นตอน และบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนด คือ มีการสร้างกฎของห้องเรียน กฎของกลุ่ม มีการจัดที่นั่งของสมาชิกแต่ละกลุ่มให้เป็นระเบียบ รวดเร็ว การแจกแบบฝึกหัด วัสดุ อุปกรณ์ ให้แก่หัวหน้ากลุ่มหรือตัวแทนกลุ่ม มีการแบ่งงานระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ ฯลฯ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศที่เกี่ยวกับกับเด็กออทิสติกที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ยังมีไม่มากนัก ผู้วิจัยได้รวบรวมได้ดังต่อไปนี้

ประทุม อัทธู (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการแก้ปัญหาการปรับตัวเข้ากับเพื่อนของนักเรียนออทิสติกในห้องเรียนรวมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การสร้างบรรยากาศให้นักเรียนเข้าใจการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขด้วยวิธีการต่างๆ สามารถช่วยให้เกิดการพัฒนาการปรับตัวของนักเรียนได้ดีขึ้น พบว่าปัจจัยที่ทำให้นักเรียนปกติเข้าใจและยอมรับนักเรียนออทิสติกคือ การสอนของครูและพ่อแม่ การที่ครูและเพื่อนทำให้ดูเป็นแบบอย่าง คุณสมบัติที่ดีบางประการของนักเรียนออทิสติกเอง ความเอาใจใส่ของผู้ปกครองนักเรียนออทิสติกที่นักเรียนปกติได้รับรู้ คุณธรรมจริยธรรมที่มีในตัวนักเรียนปกติ และความเคยชินที่อยู่ร่วมกัน

อารดา เตชะโกศิวณิช (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาพฤติกรรม การเรียนวิทยาศาสตร์ที่พึงประสงค์ในห้องเรียนรวม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนปกติทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการทดลอง ส่งงานครบ มีผลการเรียนผ่าน ปัญหาวินัยในห้องเรียนลดลง นักเรียนออทิสติก ทั้ง 2 คน ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อนได้ทุกขั้นตอน รับผิดชอบงานในส่วนที่เพื่อนมอบหมาย ได้แสดงศักยภาพอย่างเด่นชัดในการทำการทดลอง รวบรวมข้อมูล พิมพ์ผลการศึกษา และนำเสนอผลงาน ไม่มีพฤติกรรมรบกวนห้องเรียน เพื่อนยอมรับและเข้าใจนักเรียนออทิสติกทั้ง 2 คนดีขึ้น นักเรียนส่วนใหญ่ชอบวิธีนี้มาก

สารถิ ธนนิมิตร (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้การเรียนแบบร่วมมือกันเรียนและการเรียนตามกิจกรรมปกติ เรื่อง อัตราส่วน ร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่ใช้กิจกรรมทั้ง 3 กลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือกันแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าสูงกว่ากลุ่มที่ใช้การเรียนตามปกติ สำหรับกลุ่มที่ใช้การเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบแข่งขันเป็นกลุ่มโดยใช้โดยใช้เกมและกลุ่มที่ใช้การเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรูปแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน (2) กลุ่มที่ใช้การเรียนแบบร่วมมือกันเรียนแบบแข่งขันเป็นกลุ่มโดยใช้เกม และกลุ่มที่ใช้การเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรูปแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

รติกร สุขมาก (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง สมการและอสมการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่เรียนแบบแข่งขัน กลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือ และกลุ่มแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่เรียนแบบแข่งขัน และนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกัน (2) นักเรียนที่เรียนแบบ

แข่งขันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) นักเรียนที่เรียนแบบรวม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ออสติน (Austin. 1985 : 3110-A) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนร่วมของเด็กก่อนวัยเรียน ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย พบว่า ผู้ปกครองเด็กมีความเห็นว่า ดนมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการจัดโปรแกรมการศึกษาสำหรับบุตรของตน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในโครงการจัดการศึกษาที่ให้เด็กก่อนวัยเรียนเรียนร่วมกับเด็กปกติ และมีความเห็นว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยก่อนเรียนอาศัยเด็กเป็นศูนย์กลาง ผู้ปกครองยังไม่คุ้นเคยกับศัพท์ทางวิชาการ การศึกษาพิเศษ และมีความเห็นว่าเด็กของตนเองมีพัฒนาการดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทักษะด้านต่างๆ โดยส่วนรวมแล้วผู้ปกครองพึงพอใจในโครงการการเรียนร่วม

กรีนสเปน (Greenspan. 1997 : 87-141 ; อ้างอิงใน เบญญา ชลธารันนท์. 2548 : 71) ศึกษาขั้นตอนของพัฒนาการ 6 ขั้น หรือ theory of six functional milestones กล่าวว่า เด็กทั่วไปจะพัฒนาผ่านขั้นตอนของพัฒนาการด้านอารมณ์เพื่อจะบรรลุถึงความสามารถในการเรียนรู้ซึ่งจะเป็นไปตามขั้นตอนที่ละขั้น เด็กออทิสติกมีปัญหาในการพัฒนาตามขั้นตอนดังกล่าว เนื่องจากมีพัฒนาการทางสังคม ภาษา และการสื่อสารช้า กรีนสเปน ได้คิดค้นการบำบัดที่เรียกว่า Developmental, Individual-Difference, Relationship - Based Model (D. I. R) หรือ ที่เรียกกันอย่างไม่เป็นทางการว่า floor time มาใช้ในการสอนและปรับพฤติกรรมสำหรับบุคคลออทิสติก การจัดการเรียนการสอนแบบนี้จะเกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อมที่เด็กคุ้นเคยโดยให้เด็กเป็นศูนย์กลางของการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ครูและพ่อแม่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เด็กเลือกรับเริ่มด้วยตนเอง เช่น หากเด็กต้องการเรียกรถของเล่นเป็นแถวๆ ครูหรือพ่อแม่ จะร่วมเล่นด้วยเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กับเด็กโดยมุ่งทักษะทางสังคม ดังนั้นกิจกรรมที่ทั้งเด็กและผู้ใหญ่มีส่วนร่วมจะต้องมุ่งสร้างความรู้สึกร่วมมีส่วนร่วมทางสังคมให้กับเด็ก การใช้เทคนิคดังกล่าว เน้นพัฒนาการทางอารมณ์โดยไม่มุ่งเจาะจงแก้ไขความบกพร่องด้านต่างๆ ด้านใดด้านหนึ่ง อาจให้เด็กเล่นโดยไม่มีกฎเกณฑ์ (unstructured play) แต่ครูจะต้องสังเกตและมีส่วนร่วมร่วมกับเด็กเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมและช่วยให้เด็กสามารถบรรลุพัฒนาการแต่ละขั้นได้ในที่สุด

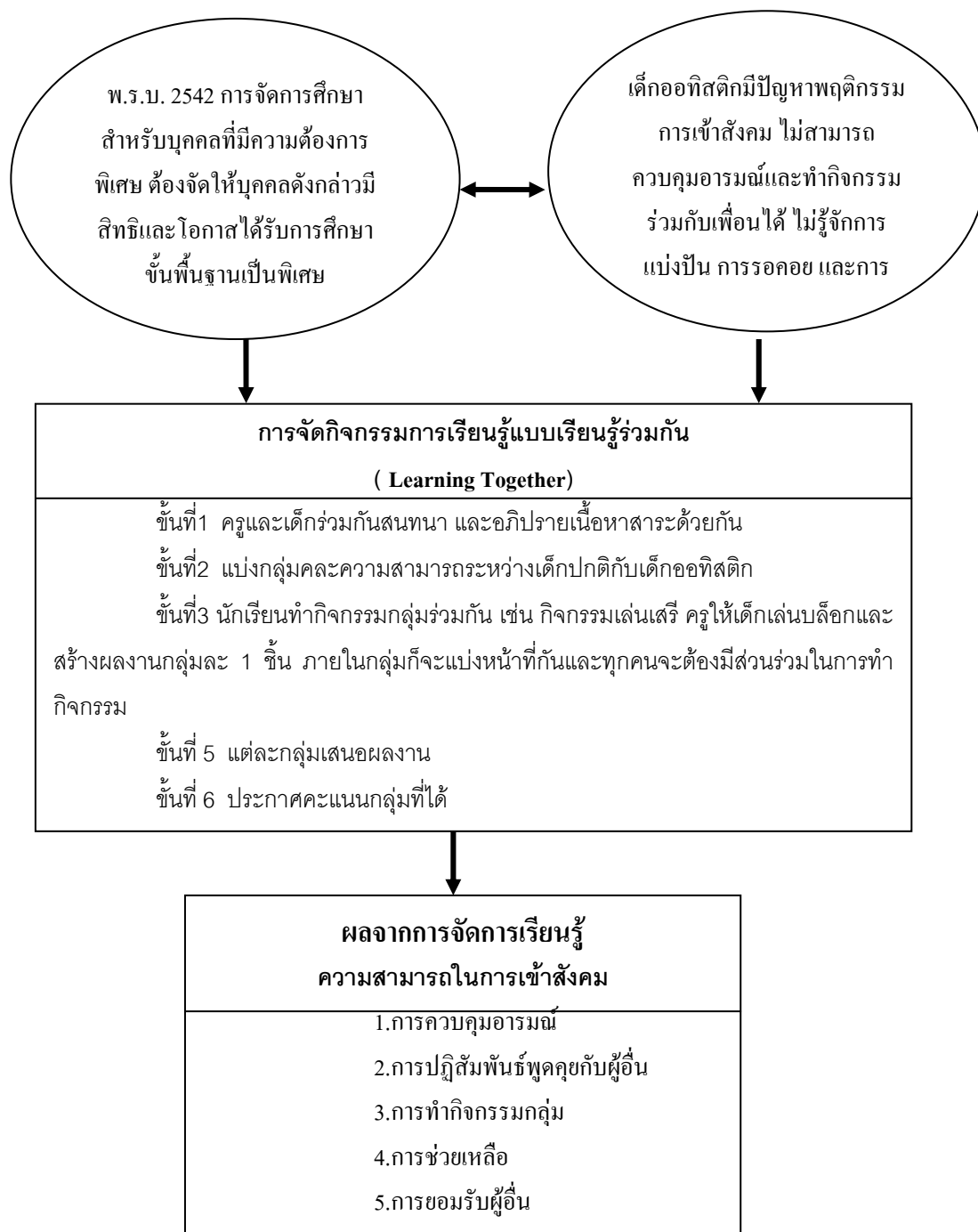
เดวิดสัน นีล (Davidso, Neil. 1990 : 50) ได้รายงานการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบผู้เรียนร่วมมือกันอย่างเป็นกลุ่มย่อยกับการสอนแบบปกติ ทั้งหมด 8 เรื่อง ผลการศึกษาปรากฏว่า 40 เปอร์เซ็นต์ของการศึกษาทั้งหมด นักเรียนที่

ได้รับการสอนแบบผู้เรียนร่วมมือกันเรียนเป็นกลุ่มย่อยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ออร์แลนโด (Olando. 1992 : 140) ได้ทำการศึกษาการเรียนแบบร่วมมือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยชุมชน ระหว่างนิสิตที่เรียนแบบแบ่งกลุ่มตามสัมฤทธิ์ผล (STAD) กับนิสิตที่เรียนแบบปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่า นิสิตที่เรียนแบบแบ่งกลุ่มตามสัมฤทธิ์ผล กับนิสิตที่เรียนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติที่ได้รับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเรียนรู้ร่วมกัน

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรเป็นเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 3-6 ปี ที่ได้รับการตรวจและวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นเด็กออทิสติก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง จำนวน 8 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติว่าเป็นเด็กปฐมวัยที่ได้รับการตรวจและวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นเด็กออทิสติก ที่ได้รับการเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนอนุบาลเรวดี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง จำนวน 2 คน

หลักเกณฑ์ในการเลือกโรงเรียนที่นำมาศึกษาในครั้งนี้

1. เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ อายุระหว่าง 3-6 ปี
2. เป็นโรงเรียนที่มีเด็กออทิสติก ซึ่งมีปัญหาทางด้านพฤติกรรมกรเข้าสังคม และเกิดปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
3. เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหาร คณะครูเห็นความสำคัญของการวิจัย และให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันสำหรับเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย ที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ
3. แบบบันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือแต่ละประเภท ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันจะประกอบด้วย 6 กิจกรรม คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา ชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีทั้งหมด 6 หน่วยกิจกรรม มีขั้นตอนการสร้างและตรวจคุณภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาตำรา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนทฤษฎี หลักการสอน และรูปแบบการจัดการการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

1.2 ศึกษาหน่วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนอนุบาลเรวดี อ.เมือง จ. พัทลุง

1.3 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ประกอบด้วย 6 กิจกรรม คือกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันที่สร้างเสร็จไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของกิจกรรมที่ใช้สอนแต่ละครั้ง และนำข้อวิจารณ์ที่ได้รับมาปรับปรุง แก้ไขให้สมบูรณ์

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ที่แก้ไขและปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของกิจกรรมที่ใช้สอนแต่ละครั้ง และนำข้อวิจารณ์ที่ได้รับมาปรับปรุง แก้ไขให้สมบูรณ์

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ไปทดลองใช้กับนักเรียนอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนอนุบาลเสริมปัญญา อ.เมือง จ.พัทลุง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงให้ได้ความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน การใช้สื่อการเรียนการสอน และปริมาณเนื้อหา พบว่า สามารถดำเนินการตามแผนและเวลาที่กำหนดได้ จึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ที่ปรับปรุง ไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขอีกครั้งหนึ่งก่อน สำหรับนำไปทดลองสอนเพื่อการศึกษาวิจัย

2. แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ มีลำดับขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านสังคมของเด็กออทิสติก และคัดเลือกเฉพาะพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย เพื่อนำมาเป็นแนวทางมาสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมเข้าสังคมให้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ

2.1 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย ในลักษณะเป็นแบบสังเกตจากสถานการณ์ที่กำหนด โดยมีรายสังเกตตามนิยามศัพท์ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านการควบคุมอารมณ์	15	ข้อ
2. พฤติกรรมด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น	15	ข้อ
3. พฤติกรรมด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม	15	ข้อ
4. พฤติกรรมด้านการช่วยเหลือ	15	ข้อ
5. พฤติกรรมด้านการยอมรับผู้อื่น	15	ข้อ

2.3 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกเป็นเกณฑ์การให้คะแนน (scoring rubric) ซึ่งกำหนดมาตราวัด (scale) และรายการของคุณลักษณะที่บรรยายถึงพฤติกรรมการเข้าสังคมที่เด็กออทิสติกแสดงออก โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 3 ระดับ

2.4 สร้างคู่มือประกอบคำแนะนำ การใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ (ภาคผนวก ข.)

2.5 ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก ระดับปฐมวัย โดยนำแบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

ระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติไปให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาลงความเห็นว่าเป็นแบบสังเกตพฤติกรรม มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ เหมาะสมกับการนำไปสังเกตพฤติกรรมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย หรือไม่ โดยใช้หลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน +1	ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าสถานการณ์สอดคล้อง กับ พฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก
คะแนน 0	ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าสถานการณ์ไม่สอดคล้อง กับ พฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก
คะแนน -1	ถ้าผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าสถานการณ์สอดคล้อง กับ พฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

บันทึกผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อ แล้วนำคะแนนที่ได้ไปหาค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างสถานการณ์ที่เป็นพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย จากนั้น เลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า หรือเท่ากับ 0.5 ไว้ดำเนินขั้นต่อไป ส่วนข้อพฤติกรรมที่มี ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาน้อยกว่า 0.5 ตัดทิ้งไปหรือนำไปปรับปรุงแก้ไข ให้ได้ตามเกณฑ์ต่อไป (บุญเชิด ภิญ โญอนันตพงศ์. 2526 : 69-70)

2.6 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียน ร่วมกับเด็กปกติ และคู่มือประกอบการแนะนำการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็ก ออทิสติกที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจแล้วมาคัดเลือกเฉพาะข้อที่ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นตรงกันและมีความ เหมาะสม โดยพิจารณาถึงพฤติกรรมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่ปรากฏเด่นชัดในตัวเด็กมากที่สุด จากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและเมื่อปรับปรุงแล้ว ได้รายการสังเกตพฤติกรรมแต่ละด้าน จำนวนด้านละ 10 ข้อ

2.7 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่ เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยผู้วิจัยทำการศึกษาการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม จากนั้นนำไปทดลอง สังเกตกับเด็กออทิสติกที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นตาม วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัต (บุญชม ศรีสะอาด. 2541: 45) ได้ค่าความเชื่อมั่นของการ สังเกตเท่ากับ .8511

2.8 นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย ที่แก้ไข สมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มทดลอง โดยใช้สังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมก่อนและหลังการจัดการ เรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

3. แบบบันทึกพฤติกรรมกรการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านสังคมของเด็กออทิสติก ระดับปฐมวัยและคัดเลือกเฉพาะพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมกรการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก ระดับปฐมวัยเพื่อนำมาเป็นแนวทางมาสร้างแบบบันทึกพฤติกรรมกรการเข้าสังคมให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย

3.2 สร้างแบบบันทึกพฤติกรรมกรการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย ในลักษณะเป็นแบบสังเกตและเขียนรายงานพฤติกรรมกรการของเด็กในด้านต่อไปนี้คือ ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม ด้านการช่วยเหลือ และด้านการยอมรับผู้อื่น

3.3 นำแบบบันทึกพฤติกรรมกรการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย ที่แก้ไขสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้บันทึกพฤติกรรมกรการเข้าสังคม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experimental research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว มีการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง(One Group Pretest- Posttest Design) (ภัทธา นิคมานนท์. 2544 : 151) ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

การทดสอบก่อนเรียน	การจัดการกระทำ	การทดสอบหลังเรียน
T ₁	X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

T₁ แทน การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

X แทน การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

T₂ แทน การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 10 ครั้ง รวมจำนวนทั้งสิ้น 40 ครั้ง

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่นำมาทดลองในครั้งนี้ ได้แก่ หน่วยดอกไม้ หน่วยต้นไม้ หน่วยน้ำ และหน่วยหนังสือ

4. วิธีดำเนินการทดลอง

4.1 ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับเด็กซึ่งเป็นกลุ่มทดลองเป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์

4.3 ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรม การเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ และบันทึกพฤติกรรม การเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย พร้อมกับบันทึกภาพวิดีโอ (Pretest) ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและบันทึกผลการสังเกตไว้เป็นคะแนนพฤติกรรมของเด็ก

4.4 ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนกลุ่มทดลองด้วยตนเอง

4.5 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรม การเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ (Posttest) ด้วยแบบสังเกตพฤติกรรม การเข้าสังคมและแบบบันทึกพฤติกรรม การเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติพร้อมกับบันทึกภาพวิดีโอ แบบสังเกตและแบบบันทึกใช้ฉบับเดียวกับที่สังเกตก่อนจัดกิจกรรม เพื่อเก็บรวบรวมผลไว้เพื่อการวิเคราะห์ต่อไป

4.6 นำแบบสังเกตพฤติกรรม การเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ นำคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม การเข้าสังคมมาวิเคราะห์ทางสถิติ และนำแบบบันทึกพฤติกรรม การเข้าสังคม มาบรรยายสรุปพฤติกรรม การเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรม การเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ระหว่างก่อนและการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้ t – test แบบ Dependent Samples

2. ศึกษาพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย ที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการบันทึกพฤติกรรมกรเข้าสังคม ทั้ง 5 ด้านเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมทั้งบันทึกวีดิทัศน์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ โดยใช้สูตร (สุวิมล ติरणานนท์. 2546 : 139)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลคูณของคะแนนกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญในแต่ละระดับความสอดคล้อง
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติกที่เรียนร่วมกับเด็กปกติด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์ แอลฟา ของครอนบัก (ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. 2541 :137)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum s^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน

1) หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ. 2538 : 73)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum \bar{X}$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	N	แทน	จำนวนประชากร

2) หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (ลิ้ว สายยศ. 2538 : 79)

$$S. D. = \frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}$$

เมื่อ	S. D.	แทน	ค่าความแปรปรวน
	\sum	แทน	ผลรวมทั้งหมดของข้อมูล
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว

2.2 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent samples (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 :193)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

$$Df = n - 1$$

เมื่อ	D	แทน	ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
	n	แทน	จำนวนคู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรม
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรม
D	แทน	ผลต่างของคะแนนพฤติกรรมระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 01

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้เสนอตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ก่อนการทดลอง

สังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย ที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยประเมินจาก 5 ด้าน คือด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น ด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม ด้านการช่วยเหลือ และด้านการยอมรับผู้อื่น โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการบันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคม ทั้ง 5 ด้านเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมทั้งบันทึกวีดิทัศน์

2. หลังการทดลอง

2.1 สังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย ที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยประเมินจาก 5 ด้าน คือด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น ด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม ด้านการช่วยเหลือ และด้านการยอมรับผู้อื่น โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการบันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคม ทั้ง 5 ด้านเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมทั้งบันทึกวีดิทัศน์

2.2 ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย ที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ หลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้สถิติ t – test แบบ Dependent Samples

2.3 วิเคราะห์ความแตกต่างของพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคมทั้ง 5 ด้าน จากแบบสังเกต พฤติกรรมการเข้าสังคม บันทึกพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคม และผลบันทึกวีดิทัศน์ โดยใช้กระบวนการ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย ที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการควบคุมอารมณ์ การปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น การทำกิจกรรมกลุ่ม การช่วยเหลือ และการยอมรับผู้อื่น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการทดลอง

1.1 ผลการสังเกตพฤติกรรมกรรมการเข้าสังคมด้านการควบคุมอารมณ์ของเด็กออทิสติก ระดับปฐมวัย ที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ก่อนการทดลอง ดังแสดงในตาราง 2 – 6

ตาราง 2 คะแนนสังเกตพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการควบคุมอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลอง (n = 2)

พฤติกรรมกรเข้าสังคม	คะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมก่อนการทดลอง	
	คะแนนเต็ม 20 คะแนน	
	คนที่ 1	คนที่ 2
1. ชนคิดปกติ	1	1
2. นิ่งคิดปกติ	2	2
3. ชอบทำลายสิ่งของ	0	2
4. กรีดร้องเอาแต่ใจตนเอง	2	2
5. หัวเราะหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล	2	2
6. กลัวในสิ่งที่ไม่น่ากลัว เช่น ลูกบอล	0	1
7. แสดงอาการต่อต้านด้วยคำพูด หรือท่าทาง	2	1
8. แสดงอารมณ์โกรธแค้น เช่น กัด ข่วน หยิก	0	0
9. ไม่ยิ้มหรือยิ้มช้ากว่าคนอื่น	1	1
10. ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวัน เช่น ถ้าเปลี่ยนเก้าอี้ที่นั่งประจำเด็กจะไม่พอใจจะส่งเสียงกรีดร้อง	0	1
รวม	10	13
ค่าเฉลี่ย	1.00	1.30

จากตาราง 2 พบว่าพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านการควบคุมอารมณ์

คนที่ 1 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 10 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 2 คะแนน คือ นิ่งคิดปกติ กรีดร้องเอาแต่ใจตนเอง หัวเราะหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล แสดงอาการต่อต้านด้วยคำพูดหรือท่าทาง อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 1 คะแนนคือ ชนคิดปกติ

ไม่ยิ้มหรือยิ้มช้ากว่าคนอื่น อันดับที่ 3 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 0 คะแนน คือ ชอบทำลายสิ่งของ กลัวในสิ่งที่ไม่น่ากลัว เช่น ลูกบอล แสดงอารมณ์โกรธแค้น เช่น กัด ข่วน หยิก ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวัน เช่น ถ้าเปลี่ยนเก้าอี้ที่นั่งประจำเด็กจะไม่พอใจจะส่งเสียงกรี๊ดร้อง

คนที่ 2 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 13 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 2 คะแนนคือ นิ่งผิดปกติ ชอบทำลายสิ่งของ กรี๊ดร้องเอาแต่ใจตนเอง หัวเราะหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 1 คะแนนคือ ชนผิดปกติ กลัวในสิ่งที่ไม่น่ากลัว เช่น ลูกบอล แสดงอาการต่อต้านด้วยคำพูด หรือท่าทาง ไม่ยิ้มหรือยิ้มช้ากว่าคนอื่น อันดับที่ 3 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 0 คะแนน คือ แสดงอารมณ์โกรธแค้น เช่น กัด ข่วน หยิก

และโดยภาพรวมพบว่า พฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการควบคุมอารมณ์ ของคนที่ 1 กับคนที่ 2 คะแนนยังอยู่ในระดับต่ำ เด็กยังไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และมีสมมติฐานในการทำกิจกรรม เด็กจะแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าวให้เห็นอยู่บ้าง เช่น ถ้ามีเพื่อนทำให้โกรธจะทำร้ายเพื่อนด้วยการกัด ข่วน หรือหยิก เด็กจะไม่ชอบในการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวัน

ตาราง 3 คะแนนสังเกตพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่นของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลอง (n = 2)

พฤติกรรมกรเข้าสังคม	คะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคม ก่อนการทดลอง	
	คะแนนเต็ม 20 คะแนน	
	คนที่ 1	คนที่ 2
1. พูดคุยตกลงกับเพื่อนได้	1	1
2. พูดชมเชยผู้อื่น	0	0
3. สบตาผู้อื่นเวลาพูด	0	0
4. พูดเลียนแบบเหมือนนกแก้ว หรือพูดทวนคำถาม	1	1
5. การเปล่งเสียงพูดปกติ	2	2
6. เข้าใจสีหน้าท่าทางของเพื่อนสนทนา	0	0
7. รอจังหวะในการสนทนาไม่เป็น เช่น พูดสวนขณะ ผู้อื่นพูด	0	1
8. ใช้ภาษาและวิธีการสื่อสารที่คนอื่นเข้าใจ	1	1
9. สามารถเริ่มต้นบทสนทนากับเพื่อนหรือผู้ใหญ่ได้	0	0
10. ใช้กิริยาท่าทางในการสื่อความหมายกับคนอื่นได้	0	0
รวม	5	6
ค่าเฉลี่ย	0.50	0.60

จากตาราง 3 พบว่าพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น

คนที่ 1 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 5 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายชื่อพบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 2 คะแนนคือ การเปล่งเสียงพูดปกติ อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 1 คะแนนคือ พูดคุยตกลงกับเพื่อนได้ พูดเลียนแบบเหมือนนกแก้ว หรือพูดทวนคำถาม ใช้ภาษาและวิธีการสื่อสารที่คนอื่นเข้าใจ อันดับที่ 3 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 0 คะแนน คือ พูดชมเชยผู้อื่น

สบตาผู้อื่นเวลาพูด เข้าใจสีหน้าท่าทางของเพื่อนสนทนา สามารถเริ่มต้นบทสนทนากับเพื่อนหรือผู้ใหญ่ได้ ใช้กิริยาท่าทางในการสื่อความหมายกับคนอื่นได้

คนที่ 2 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 6 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อพบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 2 คะแนนคือ การเปล่งเสียงพูดปกติ อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 1 คะแนนคือ พูดคุยตกลงกับเพื่อนได้ พูดเลียนแบบเหมือนนกแก้วหรือพูดทวนคำถาม รอจังหวะในการสนทนาไม่เป็น เช่น พูดสวนขณะผู้อื่นพูด ใช้ภาษาและวิธีการสื่อสารที่คนอื่นเข้าใจ

และโดยภาพรวมจะเห็นว่าพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่นของ คนที่ 1 กับคนที่ 2 มีคะแนนอยู่ในระดับต่ำ เด็กยังไม่สามารถพูดคุยตกลงกับเพื่อนได้ เวลาพูดจะไม่สบตากับคุณครูหรือเพื่อน ๆ เด็กชอบพูดเลียนแบบหรือพูดทวนคำถามที่ครูพูด จะไม่เข้าใจสีหน้าท่าทางของเพื่อน ใช้ภาษาและวิธีการสื่อสารที่คนอื่นไม่เข้าใจ

ตาราง 4 คะแนนสังเกตพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม ของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลอง (n = 2)

พฤติกรรมกรเข้าสังคม	คะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมก่อนการทดลอง	
	คะแนนเต็ม 20 คะแนน	
	คนที่ 1	คนที่ 2
1. รู้จักการอดทน	0	1
2. มีส่วนร่วมในกิจกรรม	1	0
3. การปฏิบัติตามกฎของกลุ่ม	0	1
4. แสดงอาการวิตกกังวลเมื่อเข้ากิจกรรมกลุ่ม	1	1
5. แสดงความสนใจบุคคลรอบข้าง	1	0
6. มีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น	1	1
7. ต้องการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนแต่ทำไม่เป็น	0	1
8. จับมือเพื่อนแทนสิ่งที่ต้องการ	0	0
9. มีความสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม	1	1
10. มีความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมกลุ่ม	0	0
รวม	5	6
ค่าเฉลี่ย	0.50	0.60

จากตาราง 4 พบว่าพฤติกรรมกรเข้าสังคม ด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม

คนที่ 1 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 5 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อพบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 1 คะแนนคือ มีส่วนร่วมในกิจกรรม แสดงอาการวิตกกังวลเมื่อเข้ากิจกรรมกลุ่ม แสดงความสนใจบุคคลรอบข้าง มีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น มีความสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 0 คะแนนคือ รู้จักการอดทน การปฏิบัติตามกฎของกลุ่ม ต้องการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนแต่ทำไม่เป็น จับมือเพื่อนแทนสิ่งที่ต้องการ มีความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมกลุ่ม

คนที่ 2 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 6 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 1 คะแนนคือ รู้จักการรอคาน มีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น แสดงอาการวิตกกังวลเมื่อเข้ากิจกรรมกลุ่ม มีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น ต้องการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนแต่ทำไม่เป็น มีความสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 0 คะแนนคือ มีส่วนร่วมในกิจกรรม แสดงความสนใจบุคคลรอบข้าง จับมือเพื่อนแทนสิ่งที่ต้องการ มีความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมกลุ่ม

และโดยภาพรวมพบว่าพฤติกรรมการเข้าสังคม ด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม ของคนที่ 1 และคนที่ 2 มีคะแนนอยู่ในระดับต่ำ เด็กยังขาดทักษะในการทำกิจกรรมกลุ่ม ยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลางในการทำกิจกรรม มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมบางครั้ง ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎของกลุ่มได้ เด็กไม่สนใจที่จะทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน และมีปัญหาในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน เพื่อนไม่ต้องการให้เข้ากลุ่ม ต้องการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนแต่ทำไม่เป็น

ตาราง 5 คะแนนสังเกตพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการช่วยเหลือของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลอง (n = 2)

พฤติกรรมกรเข้าสังคม	คะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคม ก่อนการทดลอง	
	คะแนนเต็ม 20 คะแนน	
	คนที่ 1	คนที่ 2
1. ให้ความรักและเมตตาผู้อื่น	1	0
2. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	1	1
3. รู้จักการแบ่งปัน	0	1
4. หยิบของให้เพื่อน โดยที่เพื่อนไม่ได้ร้องขอให้ทำ	0	0
5. ช่วยเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกทำกิจกรรมหรือเลิกเล่น	1	1
6. ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนหกล้ม หรือ ได้รับ อันตรายจากการเล่น	0	0
7. รู้จักปลอบเพื่อนเมื่อเพื่อนร้องไห้	0	0
8. ให้เพื่อนยืมของเมื่อเพื่อนไม่มี	0	1
9. เสนอความช่วยเหลือและแนะนำตามความเหมาะสม	0	0
10. แสดงความห่วงใยและเอาใจใส่เพื่อน	0	1
รวม	3	5
ค่าเฉลี่ย	0.30	0.50

จากตาราง 5 พบว่า พฤติกรรมกรเข้าสังคม ด้านการช่วยเหลือ

คนที่ 1 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 3 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 1 คะแนนคือ ให้ความรักและเมตตาผู้อื่น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกทำกิจกรรมหรือเลิกเล่น อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 0 คะแนนคือ รู้จักการแบ่งปัน หยิบของให้เพื่อน โดยที่เพื่อนไม่ได้ร้องขอให้ทำ ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนหกล้ม หรือ ได้รับอันตรายจากการเล่น รู้จัก

ปลอบเพื่อนเมื่อเพื่อนร้องไห้ ให้เพื่อนยิ้มของเมื่อเพื่อนไม่มี เสนอความช่วยเหลือ และแนะนำตามความเหมาะสม แสดงความห่วงใยและเอาใจใส่เพื่อน

คนที่ 2 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 5 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 1 คะแนนคือ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักการแบ่งปัน ช่วยเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกทำกิจกรรมหรือเลิกเล่น ให้เพื่อนยิ้มของเมื่อเพื่อนไม่มี แสดงความห่วงใยและเอาใจใส่เพื่อน อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 0 คะแนนคือ ให้ความรักและเมตตาผู้อื่น หยิบของให้เพื่อนโดยที่เพื่อนไม่ได้ร้องขอให้ทำ ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนหกล้ม หรือได้รับอันตรายจากการเล่น เสนอความช่วยเหลือ และแนะนำตามความเหมาะสม

และโดยภาพรวมจะเห็นว่าพฤติกรรมการเข้าสังคม ด้านการช่วยเหลือ ของคนที่ 1 กับคนที่ 2 มีคะแนนอยู่ในระดับต่ำ เด็กยังขาดทักษะการช่วยเหลือเพื่อน ไม่รู้จักการแบ่งปัน เด็กกลัวเพื่อนจะมาแย่งของ ไม่เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และไม่สามารถแสดงความห่วงใยเพื่อนได้เด็กไม่เข้าใจการช่วยเหลือเพื่อน หรือรู้จักการแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น เด็กยังไม่เข้าใจการแสดงความรักเมตตาต่อผู้อื่น และแสดงความห่วงใยเอาใจใส่เพื่อนได้อย่างเหมาะสมกับวัย มีการเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกเล่นหรือหลังจากทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง ไม่แสดงการช่วยเหลือผู้อื่น มีความเห็นแก่ตัวอยู่บ้างในบางครั้ง

ตาราง 6 คะแนนสังเกตพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการยอมรับผู้อื่นของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลอง (n = 2)

พฤติกรรมกรเข้าสังคม	คะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคม ก่อนการทดลอง	
	คะแนนเต็ม 20 คะแนน	
	คนที่ 1	คนที่ 2
1. ยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อน	0	1
2. เป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในกลุ่ม	0	0
3. ให้ความไว้วางใจเพื่อน	0	1
4. ให้เพื่อนเข้ามามีส่วนร่วมในการเล่น	1	0
5. อาสาเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม	0	0
6. เข้าใจความต้องการของผู้อื่น	0	0
7. ยอมรับความสำเร็จของเพื่อน	1	1
8. การให้อภัยผู้อื่น	1	1
9. แสดงความสนใจเพื่อนภายในกลุ่ม หรือคนอื่นๆ	0	1
10. ปรับท่าทีของตนเองให้สอดคล้องกับคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะของเพื่อน	0	0
รวม	3	5
ค่าเฉลี่ย	0.30	0.50

จากตาราง 6 พบว่า พฤติกรรมกรเข้าสังคม ด้านการยอมรับผู้อื่น

คนที่ 1 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 3 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อพบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 1 คะแนนคือ ให้เพื่อนเข้ามามีส่วนร่วมในการเล่น ยอมรับความสำเร็จของเพื่อน การให้อภัยผู้อื่น อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 0 คะแนนคือ ยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อน เป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในกลุ่ม ให้ความไว้วางใจเพื่อน อาสาเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม เข้าใจความต้องการ

ของผู้อื่น แสดงความสนใจเพื่อนภายในกลุ่ม หรือคนอื่น ๆ ปรับท่าทีของตนเองให้สอดคล้องกับคำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะของเพื่อน

คนที่ 2 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 5 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 1 คะแนนคือ ยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อน ให้ความไว้วางใจเพื่อน ยอมรับความสำเร็จของเพื่อน การให้อภัยผู้อื่น แสดงความสนใจเพื่อนภายในกลุ่ม หรือคนอื่น ๆ อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 0 คะแนนคือ เป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในกลุ่ม ให้เพื่อนเข้ามามีส่วนร่วมในการเล่นอาสาเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม เข้าใจความต้องการของผู้อื่น ปรับท่าทีของตนเองให้สอดคล้องกับคำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะของเพื่อน

โดยภาพรวมพฤติกรรมการเข้าสังคม ด้านการยอมรับผู้อื่นของคนี่ 1 กับคนที่ 2 มีคะแนนอยู่ในระดับต่ำ เด็กยังไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในห้องเรียน เด็กไม่เข้าใจความต้องการของเพื่อน ไม่สามารถปรับสีหน้าท่าทีของตนเองให้สอดคล้องกับคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะของเพื่อน เด็กจะไม่ให้เพื่อนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และไม่สามารถอาสาเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมแต่ครั้งใด

1.2 ผลการบันทึกพฤติกรรมจากแบบบันทึกและบันทึกวีดิทัศน์พฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ก่อนการทดลอง

1.2.1 ผลบันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการควบคุมอารมณ์

คนที่ 1 โดยลักษณะทั่วไปอารมณ์ที่เด่นของเด็กคือมีอารมณ์ที่อยู่ข้าง เพราะต้องการทำอะไรต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีความอยากรู้อยากเห็นและจะชนเมื่อทำกิจกรรม เมื่อทำกิจกรรมเสร็จ มีการโยนลูกบอล เด็กจะกลัวลูกบอล หรือสิ่งของที่เป็นทรงกลม จะมีอารมณ์ก้าวร้าวอยู่ข้าง ไม่ชอบให้คุณครูดู ถ้าโดนดูจะนั่งก้มหน้าและจะไม่ยอมทำกิจกรรม และจะเดินออกไปจากห้องเรียน เพื่อนจะไม่ยอมให้เข้ากลุ่มเพราะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ไม่ชอบเล่นกับเพื่อน ชอบเล่นคนเดียว ถ้าไม่พอใจอะไรจะร้องไห้ให้คุณครูสนใจ ผลจากการบันทึกภาพวีดิทัศน์พฤติกรรม การเข้าสังคมด้านการควบคุมอารมณ์ หลังจากที่โดนคุณครูดู เด็กจะนั่งก้มหน้าและจะไม่ยอมทำกิจกรรม จะเดินไปที่มุมบล็อกลูกและเอาบล็อกออกมาเตะ หรือไม่ก้มมหนังสือเด็กจะรื้อหนังสือออกจากชั้นวางหนังสือ เด็กจะทำเพื่อเรียกร้องความสนใจจากคุณครู และจะไปทำลายสิ่งของของเพื่อน หรือของคุณครู เด็กจะมีความสนใจในการทำกิจกรรมระยะสั้น ๆ เด็กจะชอบเล่นเกมและต้องเป็น

ผู้ชนะเสมอ ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้งเด็กจะต้องนั่งที่สัญลักษณ์หรือเก้าอี้ของตนเองเท่านั้น เด็กจะไม่ยอมทำกิจกรรม และจะไม่ยอมให้เพื่อนมานั่งที่ของตนเอง

คนที่ 2 โดยลักษณะทั่วไปอารมณ์ของเด็กส่วนใหญ่จะเงียบ ไม่ค่อยยิ้ม แต่ถ้าเพื่อนทำให้โกรธจะทำร้ายเพื่อนด้วยวิธีที่รุนแรง เช่น กัด ข่วน หยิก เชื้อฟิงคุณครูอยู่ข้าง ไม่ชอบให้คุณครู ถ้าโดนคุณนั่งก้มหน้าและจะไม่ยอมทำกิจกรรม เริ่มรู้จักเล่นกับเพื่อนบ้างแต่ไม่ค่อยเป็นฝ่ายเข้าหาเพื่อน เพื่อนจะไม่ยอมให้เข้ากลุ่มเพราะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ชอบเล่นกับเพื่อนแต่ไม่ยอมให้เพื่อนเข้ามามีส่วนร่วมในการเล่นของตนเอง ผลจากการบันทึกภาพวิดีโอทัศนพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการควบคุมอารมณ์ เด็กจะชอบเล่นกับเพื่อน ไม่ชอบให้คุณครู ถ้าโดนคุณนั่งก้มหน้าและจะไม่ยอมทำกิจกรรม และจะชอบเล่นบล็อกลบบางครั้งเด็กจะนั่งเหม่อลอย ถ้าเพื่อนมาแย่งบล็อกจะทำร้ายเพื่อนด้วยวิธีที่รุนแรง เช่น กัด ข่วน หยิก และจะมีความสนใจในการทำกิจกรรมระยะสั้น ๆ ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง เด็กจะต้องนั่งที่สัญลักษณ์หรือเก้าอี้ของตนเอง ไม่อย่างนั้นเด็กจะไม่ยอมทำกิจกรรม และจะไม่ยอมให้เพื่อนมานั่งที่ของตนเอง เด็กจะชอบนั่งข้าง ๆ คุณครู

1.2.2 ผลบันทึกพฤติกรรมกรการเข้าสังคมด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น

คนที่ 1 เด็กยังพูดภาษาไทยได้ไม่ดีเท่าที่ควร พูดได้ไม่ชัด ไม่เข้าใจความหมายของสิ่งที่พูด เด็กจะพูดในระดับเสียงปกติ ชอบพูดคำตั้งตนเองโดยจำคำนั้นจากคุณครู เช่น “ห้ามลูกจากโต๊ะ” “วาดรูปดอกไม้” การพูดไม่ได้ตั้งใจสื่อสารกับผู้อื่น เด็กจะพูดไปโดยไม่ต้องการให้ผู้อื่นรับรู้ ชอบเล่นกับเพื่อนที่สนิทเท่านั้น ผลจากการบันทึกภาพวิดีโอทัศนพฤติกรรมกรการเข้าสังคมด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น เด็กยังพูดภาษาไทยได้ไม่ดีเท่าที่ควร พูดได้ไม่ชัด ไม่เข้าใจความหมายของสิ่งที่พูด ชอบจำมาพูดทั้งหมดโดยไม่ประยุกต์ใช้ เด็กจะพูดไปโดยที่ไม่ต้องการให้ผู้อื่นรับรู้หรืออาจจะตอบคำถามตนเอง เช่น พูดว่า “ใครไม่มาโรงเรียนบ้าง” แล้วตอบตนเองว่า “ไม่มา” ยึดติดกับครูผู้สอน และไม่พยายามที่จะสื่อสารกับผู้อื่น เวลาพูดจะไม่มองหน้าผู้อื่น โดยเฉพาะคนแปลกหน้าหรือแม้กระทั่งคุณครู แม้ว่าจะจับหน้าให้มองก็ยังหลบตา มีท่าทีเงินอายกับคนแปลกหน้า ในตอนแรก ๆ เด็กไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เช่น “คุณครูจะถามเด็กว่าดอกไม้ที่เด็กชอบคือดอกอะไรคะ” เด็กจะไม่ตอบแต่พอได้ยินเพื่อนตอบเด็กจะพูดตามเพื่อน

คนที่ 2 เด็กยังพูดภาษาไทยได้ไม่ดีเท่าที่ควร พูดได้ไม่ชัด ไม่เข้าใจความหมายของสิ่งที่พูด เด็กจะพูดในระดับเสียงปกติ มักใช้ภาษาท่าทางมากกว่าการพูดเพื่อสาร เช่น การขอความช่วยเหลือจากคุณครู โดยการยื่นงานนั้น ๆ ให้แทนที่จะพูด หรือหากมีการพูดขึ้นมา ก็จะเป็นการพูดที่ได้จากการท่องจำ ฟังเพื่อน ฟังคุณครู แล้วก็พูดตาม ไม่มีเจตนาที่จะให้ผู้อื่นรับรู้ หรือสื่อความหมาย ผลจากการบันทึกภาพวิดีโอทัศนพฤติกรรมกรการเข้าสังคมด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น เด็กยังยึดติด

กับครูผู้สอน และไม่พยายามที่จะสื่อสารกับผู้อื่น เวลาพูดจะไม่มองหน้าผู้อื่น โดยเฉพาะคนแปลกหน้า หรือแม้กระทั่งคุณครู แม้ว่าจะจับหน้าให้มองก็ยังหลบตา มีท่าทีเงินอายกับคนแปลกหน้า ในตอนแรก ๆ เด็กไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ในการทำกิจกรรมศิลปะ วาดรูปดอกไม้ที่เด็กรู้จัก เด็กยังขาดทักษะในการจับสีเทียนและการบังคับกล้ามเนื้อ จึงทำให้ไม่สามารถวาดรูปเป็นรูปดอกไม้ได้ แต่เด็กอยากได้รูปดอกไม้ จึงยื่นกระดาษให้คุณครูแทนที่จะพูด

1.2.3 ผลบันทึกพฤติกรรมกรการเข้าสังคมด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม

คนที่ 1 เด็กขาดสมาธิในการทำกิจกรรมต่าง ๆ คือ เด็กมักจะสนใจฟัง และดูผู้อื่นว่ากำลังทำอะไรอยู่ และให้ความสนใจมากกว่างานของตนเอง ชอบเล่นคนเดียว ไม่สนใจเล่นกับเพื่อน เพื่อนจะไม่ยอมให้เข้ากลุ่มเพราะเด็กยังขาดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ชอบเล่นกับเพื่อนแรง ๆ ต้องการเล่นกับเพื่อน และให้ผู้อื่นสนใจตนเองมากกว่าสนใจผู้อื่น เด็กยังยึดติดกับครูผู้สอน และไม่พยายามที่จะสื่อสารกับผู้อื่น ชอบเล่นกับเพื่อนที่สนิทเท่านั้น เล่นกิจกรรมแทรกเพื่อนทั้ง ๆ ที่ยังไม่ถึงคราวที่ตนเองจะเล่น ไม่สนใจการทำกิจกรรมกับเพื่อนเท่าที่ควร ผลจากการบันทึกภาพวีดิทัศน์พฤติกรรมกรการเข้าสังคมด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม เด็กต้องพึ่งพาผู้อื่นในการทำกิจกรรม เช่น เมื่อทำกิจกรรมศิลปะ ปั้นแป้งโดเป็นรูปดอกไม้ โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันปั้น แต่ละคนจะมีหน้าที่ปั้นที่แตกต่างกัน เช่น คนที่ 1 ปั้นก้านของดอกไม้ คนที่ 2 ปั้นกลีบดอกไม้ คนที่ 3 ปั้นใบไม้ คนที่ 4 ปั้นกระดาษดอกไม้ ซึ่งเพื่อนภายในกลุ่มให้เด็กออกทดสอบเป็นคนปั้นใบไม้ เด็กจะไม่ยอมปั้นใบไม้ และจะแย่งแป้งโดของเพื่อน ๆ เด็กจะไม่เข้าใจการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและการรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง เมื่อตนเองปั้นไม่ได้ก็จะยื่นแป้งโดให้คุณครู ในขณะที่ทำกิจกรรมชอบมองสิ่งอื่น ๆ ภายในห้องเรียน และมีความตั้งใจในการทำกิจกรรมสั้น เมื่อมีสิ่งรบกวนเพียงเล็กน้อยก็จะไปสนใจสิ่งนั้นแทนงานของตน และจะนั่งมองแต่กล้องวีดิทัศน์ที่กำลังบันทึกภาพ และก็จะไม่สนใจทำกิจกรรมปั้นแป้งโด

คนที่ 2 เด็กขาดสมาธิในการทำกิจกรรมต่าง ๆ คือ มักจะสนใจฟังและดูผู้อื่นว่ากำลังทำอะไรอยู่ และให้ความสนใจมากกว่างานของตนเอง ชอบเล่นคนเดียว ไม่สนใจเล่นกับเพื่อน และเพื่อนจะไม่ยอมให้เข้ากลุ่มเพราะเด็กยังขาดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น เด็กยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ชอบเล่นกับเพื่อนแรง ๆ ต้องการเล่นกับเพื่อน และให้ผู้อื่นสนใจตนเองมากกว่าสนใจผู้อื่น เด็กยังยึดติดกับครูผู้สอน และไม่พยายามที่จะสื่อสารกับผู้อื่น ชอบเล่นกับเพื่อนที่สนิทเท่านั้น เล่นกิจกรรมแทรกเพื่อนทั้ง ๆ ที่ยังไม่ถึงคราวที่ตนเองจะเล่น ไม่สนใจการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนเท่าที่ควร ผลจากการบันทึกภาพวีดิทัศน์พฤติกรรมกรการเข้าสังคมด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม เมื่อทำกิจกรรมศิลปะปั้นแป้งโดเป็นรูปดอกไม้ โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันปั้น แต่ละคนจะมีหน้าที่ปั้น

ที่แตกต่างกัน เช่น คนที่ 1 ปั่นก้านของดอกไม้ คนที่ 2 ปั่นกลีบดอกไม้ คนที่ 3 ปั่นใบไม้ คนที่ 4 ปั่นกระถางดอกไม้ ซึ่งเพื่อนภายในกลุ่มให้เด็กออกทิสติกเป็นคนปั่นก้านของดอกไม้ เด็กจะไม่ยอมปั่นก้านของดอกไม้ แต่จะปั่นแป้งโคคนเดียว และจะแย่งแป้งโคของเพื่อน ๆ เด็กจะไม่เข้าใจการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน และการรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเอง เมื่อตนเองปั่นไม่ได้ก็จะยื่นแป้งโคให้คุณครู ในขณะที่ทำกิจกรรมเด็กชอบมองสิ่งอื่น ๆ ภายในห้องเรียน และมีความตั้งใจในการทำกิจกรรมสั้น ๆ เมื่อมีสิ่งรบกวนเพียงเล็กน้อยก็จะไปสนใจสิ่งนั้นแทนงานของตน และจะนั่งมองแต่กล้องวิดีโอที่กำลังบันทึกภาพ และก็จะไม่สนใจทำกิจกรรมปั่นแป้งโค

1.2.4 ผลบันทึกพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านการช่วยเหลือ

คนที่ 1 เด็กจะมีโลกของตนเองซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ทำให้เด็กไม่เข้าใจการช่วยเหลือเพื่อน มีการหวังสิ่งของไม่ยอมให้เพื่อนเข้ามามีส่วนร่วมในการเล่นของตนเอง ในการเล่นเด็กยังไม่รู้จักการแบ่งปัน มีการแย่งของเล่นจากเพื่อนบ้าง ไม่แสดงอาการห่วยและเอาใจใส่คนอื่น บางครั้งเด็กจะขอความช่วยเหลือในการเก็บของของคุณครู เพราะเด็กต้องการคำชมจากคุณครู ผลจากการบันทึกภาพวิดีโอที่บันทึกพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านการช่วยเหลือเพื่อน เมื่อคุณครูให้ทำกิจกรรมเสรี ก่อกองทรายเป็นรูปสัตว์ที่เด็กรู้จัก เด็กจะไม่ยอมแบ่งอุปกรณ์ในการเล่นทรายให้กับเพื่อน เมื่อเพื่อนภายในกลุ่มหกล้มเด็กจะยื่นมือ และไม่สนใจ เมื่อเพื่อนบอกให้หยิบของให้ เด็กจะไม่หยิบให้เพื่อน เด็กยังขาดจินตนาการในการเล่นก่อกองทราย เมื่อคุณครูถามเด็กว่าก่อเป็นรูปอะไร เด็กตอบไม่ได้ว่าตนเองก่อกองทรายเป็นรูปอะไร

คนที่ 2 เด็กจะชอบเล่นกับเพื่อนที่สนิทอยู่ 2-3 คน จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ในบางครั้ง มีการหวังสิ่งของไม่ยอมให้เพื่อนเข้ามามีส่วนร่วมในการเล่นของตนเอง ในการเล่นเด็กยังไม่รู้จักการแบ่งปัน มีการแย่งของเล่นจากเพื่อนบ้าง ไม่แสดงอาการห่วยและเอาใจใส่คนอื่น ผลจากการบันทึกภาพวิดีโอที่บันทึกพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านการช่วยเหลือเพื่อน เมื่อคุณครูให้ทำกิจกรรมเสรี ก่อกองทรายเป็นรูปสัตว์ที่เด็กรู้จัก เด็กจะไม่ยอมแบ่งอุปกรณ์ในการเล่นทรายให้กับเพื่อน เมื่อเพื่อนภายในกลุ่มหกล้มเด็กจะยื่นมือ และไม่สนใจ เมื่อเพื่อนบอกให้หยิบของเด็กจะไม่หยิบของให้เพื่อน ถ้าเพื่อนเข้ามาขอหรือหยิบอุปกรณ์การเล่นทรายไปเด็กจะแสดงอาการโกรธ และทำร้ายเพื่อน เช่น กัด ข่วน หยิก เมื่อหลังจากทำกิจกรรมเสร็จเด็กจะชอบมาดูผลงานของตนเอง เด็กยังขาดจินตนาการในการเล่นก่อกองทราย เมื่อคุณครูถามเด็กว่าก่อเป็นรูปอะไร เด็กจะตอบได้ว่าตนเองก่อกองทรายเป็นรูปอะไร แต่เด็กจะเล่าเป็นเรื่องราวไม่ได้

1.2.5 ผลบันทึกพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านการยอมรับผู้อื่น

คนที่ 1 เด็กไม่พยายามที่จะเริ่มคบหาผู้อื่น แต่จะเป็นฝ่ายรับเท่านั้น ไม่สนใจคบกับเพื่อนที่อยู่ในห้องเดียวกัน และเพื่อนจะไม่ยอมให้ทำกิจกรรมร่วมกัน เด็กจะไม่เข้าใจในการทำงานร่วมกับเพื่อน และไม่เข้าใจความต้องการของคนอื่น ผลบันทึกภาพวีดิทัศน์พฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านการยอมรับผู้อื่น เมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ คุณครูให้ตัดกระดาษ เด็กไม่สามารถตัดกระดาษให้เป็นรูปร่างได้ เพื่อนภายในกลุ่มคนหนึ่งจะช่วย แต่เด็กไม่ยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อน และจะแย่งของเพื่อนที่ตัดสำเร็จแล้ว จึงทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในกลุ่ม และในการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เมื่อคุณครูให้เด็กอาสาสมัครออกมาทำท่ากายบริหารเด็กจะไม่ยอมออกมา มีท่าทางที่งอแง เด็กจะชอบทำตามเพื่อนมากกว่า เด็กจะชอบกิจกรรมที่เด่นประกอบเพลง เช่น เมื่อคุณครูเปิดเพลง ตะลอน เด็กจะชอบเต้น และจะไม่ยอมหยุด

คนที่ 2 เด็กพยายามที่คบหากับเพื่อน แต่เนื่องจากที่เด็กไม่เข้าใจทักษะทางสังคม จึงทำให้เด็กไม่สามารถเป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในกลุ่มได้ เด็กแสดงความสนใจเพื่อนภายในกลุ่มหรือคนอื่น ๆ ต้องการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ และต้องการให้เพื่อนเห็นความสำคัญของตนเอง ผลบันทึกภาพวีดิทัศน์พฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านการยอมรับผู้อื่น เมื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ คุณครูให้ตัดกระดาษ เด็กไม่สามารถตัดกระดาษให้เป็นรูปร่างได้ เพื่อนคนหนึ่งจะช่วย แต่เด็กไม่ยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อน และจะแย่งของเพื่อนที่ตัดสำเร็จแล้ว จึงทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในกลุ่ม เมื่อคุณครูให้อาสาสมัครออกมาทำท่ากายบริหารเด็กจะแย่งออกมา และต้องให้เด็กเป็นผู้นำตลอด จะไม่ยอมให้เพื่อนออกมาเป็นผู้นำ เด็กจะชอบกิจกรรมที่เด่นประกอบเพลง เช่น เมื่อคุณครูเปิดเพลง ตะลอน เด็กจะชอบเต้น และจะไม่ยอมหยุด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหลังการทดลอง

2.1 ผลการสังเกตพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านการควบคุมอารมณ์ของเด็กออทิสติก ระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ หลังการทดลอง ดังแสดงในตาราง 7 – 11

ตาราง 7 คะแนนสังเกตพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการควบคุมอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่าง หลังการทดลอง (n = 2)

พฤติกรรมกรเข้าสังคม	คะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคม หลังการทดลอง คะแนนเต็ม 20 คะแนน	
	คนที่ 1	คนที่ 2
	1. ชนคิดปกติ	2
2. นิ่งคิดปกติ	2	2
3. ชอบทำลายสิ่งของ	1	1
4. กรีดร้องเอาแต่ใจตนเอง	2	2
5. หัวเราะหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล	2	2
6. กลัวในสิ่งที่ไม่น่ากลัว เช่น ลูกบอล	1	2
7. แสดงอาการต่อต้านด้วยคำพูด หรือท่าทาง	1	2
8. แสดงอารมณ์โกรธแค้น เช่น กัด ข่วน หยิก	1	1
9. ไม่ยิ้มหรือยิ้มช้ากว่าคนอื่น	2	2
10. ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวัน เช่น ถ้าเปลี่ยนเก้าอี้ที่นั่งประจำเด็กจะไม่พอใจจะส่งเสียงกรีดร้อง	1	2
รวม	15	18
ค่าเฉลี่ย	1.50	1.80

จากตาราง 7 พบว่า ผลการสังเกตพฤติกรรมกรเข้าสังคม ด้านการควบคุมอารมณ์

คนที่ 1 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 15 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อพบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 2 คะแนน คือ ชนคิดปกติ นิ่งคิดปกติ กรีดร้องเอาแต่ใจตนเอง หัวเราะหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล ไม่ยิ้มหรือยิ้มช้ากว่าคนอื่น อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 1 คะแนน คือ ชอบทำลายสิ่งของ

กลัวในสิ่งที่ไม่น่ากลัว เช่น ลูกบอล แสดงอาการต่อต้านด้วยคำพูด หรือท่าทาง แสดงอารมณ์โกรธ แก่แค้น เช่น กัด ข่วน หยิก ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวัน เช่น ถ้าเปลี่ยนเก้าอี้ที่นั่งประจำเด็ก จะไม่พอใจจะส่งเสียงกรี๊ดร้อง

คนที่ 2 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 18 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 2 คะแนน คือ สนพิคปกติ นิ่งพิคปกติ กรี๊ดร้องเอาแต่ใจตนเอง หัวเราะหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล กลัวในสิ่งที่ไม่น่ากลัว เช่น ลูกบอล แสดงอาการต่อต้านด้วยคำพูดหรือท่าทาง ไม่ยิ้มหรือยิ้มช้ากว่าคนอื่น ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวัน เช่น ถ้าเปลี่ยนเก้าอี้ที่นั่งประจำเด็กจะไม่พอใจ จะส่งเสียงกรี๊ดร้อง อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 1 คะแนน คือ ชอบทำลายสิ่งของ แสดงอารมณ์โกรธแก่แค้น เช่น กัด ข่วน หยิก

โดยภาพรวมจะเห็นว่า พฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการควบคุมอารมณ์ ของคนที่ 1 กับคนที่ 2 มีคะแนนอยู่ในระดับดี เด็กสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ แต่ยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลางอยู่บ้างในบางครั้ง เด็กจะทำลายสิ่งของอยู่บ้างเมื่อไม่ได้ดังใจ หรือเพื่อเรียกร้องความสนใจ จากคุณครู เด็กเข้าใจ และยอมรับในการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวันได้ ยังแสดงอาการกลัวให้เห็นอยู่บ้าง โดยส่วนรวมแล้วเด็กมีพฤติกรรมการเข้าสังคมที่ดี รู้จักการควบคุมอารมณ์ของตนเอง เพื่อที่เด็กจะมีพัฒนาการด้านอารมณ์ใกล้เคียงกับเด็กปกติให้มากที่สุด

ตาราง 8 คะแนนสังเกตพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่นของกลุ่มตัวอย่าง หลังการทดลอง (n=2)

พฤติกรรมกรเข้าสังคม	คะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคม หลังการทดลอง คะแนนเต็ม 20	
	คนที่ 1	คนที่ 2
1. พุดคุยตกลงกับเพื่อนได้	2	2
2. พุดชมชมเชยผู้อื่น	1	1
3. สบตาผู้อื่นเวลาพุด	1	1
4. พุดเลียนแบบเหมือนนกแก้ว หรือพุดทวนคำถาม	2	2
5. การเปล่งเสียงพุดปกติ	2	2
6. เข้าใจสีหน้าท่าทางของเพื่อนสนทนา	1	1
7. รอจังหวะในการสนทนาไม่เป็น เช่น พุดสวน ขณะผู้อื่นพุด	1	2
8. ใช้ภาษาและวิธีการสื่อสารที่คนอื่นเข้าใจ	2	2
9. สามารถเริ่มต้นบทสนทนา กับ เพื่อนหรือ ผู้ใหญ่ได้	1	2
10. ใช้กิริยาท่าทางในการสื่อความหมายกับคนอื่นได้	1	1
รวม	14	16
ค่าเฉลี่ย	1.40	1.60

จากตาราง 8 พบว่าผลการสังเกตพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น

คนที่ 1 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 14 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 2 คะแนน คือ พุดคุยตกลงกับเพื่อนได้ การเปล่งเสียงพุดปกติ พุดเลียนแบบเหมือนนกแก้ว หรือพุดทวนคำถามเข้าใจสีหน้าท่าทางของเพื่อนสนทนา ใช้ภาษาและวิธีการสื่อสารที่คนอื่นเข้าใจ อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนน

พฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ร้อยละ 1 คะแนน คือ พูดชมชมเชยผู้อื่น สบตาผู้อื่นเวลาพูด รอจังหวะในการสนทนาไม่เป็น เช่น พูดสวนขณะผู้อื่นพูด สามารถเริ่มต้นบทสนทนา กับ เพื่อนหรือ ผู้ใหญ่ได้ ใช้กิริยาท่าทางในการสื่อความหมายกับคนอื่นได้

คนที่ 2 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 16 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ร้อยละ 2 คะแนน คือ พูดคุยตกลงกับเพื่อนได้ การเปล่งเสียงพูดปกติ เข้าใจสีหน้าท่าทางของเพื่อนสนทนา พูดเลียนแบบเหมือนนกแก้วหรือพูดทวนคำถาม รอจังหวะในการสนทนาไม่เป็น เช่น พูดสวนขณะผู้อื่นพูด ใช้ภาษาและวิธีการสื่อสารที่คนอื่นเข้าใจ สามารถเริ่มต้นบทสนทนา กับเพื่อนหรือผู้ใหญ่ได้ อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ร้อยละ 1 คะแนน คือ พูดชมชมเชยผู้อื่น สบตาผู้อื่นเวลาพูด เข้าใจสีหน้าท่าทางของเพื่อนสนทนา ใช้กิริยาท่าทางในการสื่อความหมายกับคนอื่นได้

โดยภาพรวมจะเห็นว่าพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่นของคนที่ 1 กับคนที่ 2 มีคะแนนอยู่ในระดับสูง เด็กสามารถพูดคุยตกลงกับเพื่อนได้ เวลาพูดเด็กเริ่มสบตากับคุณครูหรือผู้ใหญ่มากขึ้น เด็กจะเข้าใจสีหน้าท่าทางของเพื่อน และการรอจังหวะในการพูดสนทนากับผู้อื่น เด็กสามารถเริ่มต้นพูดกับเพื่อนหรือผู้ใหญ่ได้ ใช้กิริยาท่าทางในการสื่อความหมายได้เป็นบางครั้ง เด็กจะเข้าใจความหมายที่คุณครูสั่งมากขึ้น และใช้ภาษาท่าทางที่คนอื่นเข้าใจ

โดยส่วนรวมแล้วเด็กมีพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่นที่ดี เพื่อที่เด็กจะมีพัฒนาการด้านภาษาใกล้เคียงกับเด็กปกติให้มากที่สุด

ตาราง 9 คะแนนสังเกตพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม ของกลุ่มตัวอย่าง หลังการทดลอง (n = 2)

พฤติกรรมกรเข้าสังคม	คะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคม หลังการทดลอง คะแนนเต็ม 20 คะแนน	
	คนที่ 1	คนที่ 2
	1. รู้จักการอดทน	1
2. มีส่วนร่วมในกิจกรรม	2	2
3. การปฏิบัติตามกฎของกลุ่ม	1	2
4. แสดงอาการวิตกกังวลเมื่อเข้ากิจกรรมกลุ่ม	2	2
5. แสดงความสนใจบุคคลรอบข้าง	2	1
6. มีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น	2	2
7. ต้องการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนแต่ทำไม่เป็น	1	2
8. จับมือเพื่อนแทนสิ่งที่ต้องการ	1	1
9. มีความสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม	2	2
10. มีความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมกลุ่ม	1	1
รวม	15	16
ค่าเฉลี่ย	1.50	1.60

จากตาราง 9 พบว่า ผลการสังเกตพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม

คนที่ 1 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 15 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 2 คะแนน คือ มีส่วนร่วมในกิจกรรม แสดงอาการวิตกกังวลเมื่อเข้ากิจกรรมกลุ่ม แสดงความสนใจบุคคลรอบข้าง มีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น มีความสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 1 คะแนน คือ รู้จักการอดทน การปฏิบัติตามกฎของกลุ่ม ต้องการทำ

กิจกรรมร่วมกับเพื่อนแต่ทำไม่เป็น จับมือเพื่อนแทนสิ่งที่ต้องการ มีความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมกลุ่ม

คนที่ 2 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 16 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 2 คะแนน คือ มีส่วนร่วมในกิจกรรม การปฏิบัติตามกฎของกลุ่ม แสดงอาการวิตกกังวลเมื่อเข้ากิจกรรมกลุ่ม มีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น ต้องการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนแต่ทำไม่เป็น มีความสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 1 คะแนน คือ รู้จักการอดทน แสดงความสนใจบุคคลรอบข้าง จับมือเพื่อนแทนสิ่งที่ต้องการ มีความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมกลุ่ม

โดยภาพรวมจะเห็นว่าพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม ของคนที่ 1 กับคนที่ 2 มีคะแนนอยู่ในระดับสูง เด็กเข้าใจทักษะการทำงานกลุ่มดีขึ้น มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เด็กมีความสนใจ ที่จะทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ ภายในห้องเรียน โดยเพื่อน ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เด็กมีความอดทนและการรอคอย สามารถปฏิบัติตามกฎของกลุ่มได้ในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน และมีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย โดยส่วนรวมแล้วเด็กมีพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการทำกิจกรรมกลุ่มที่ดี เพื่อที่เด็กจะมีพัฒนาการด้านทำกิจกรรมกลุ่มใกล้เคียงกับเด็กปกติให้มากที่สุด

ตาราง 10 คะแนนสังเกตพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการช่วยเหลือ ของกลุ่มตัวอย่าง หลังการทดลอง (n= 2)

พฤติกรรมกรเข้าสังคม	คะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคม หลังการทดลอง	
	คะแนนเต็ม 20 คะแนน	
	คนที่ 1	คนที่ 2
1. ให้ความรักและเมตตาผู้อื่น	2	1
2. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	2	2
3. รู้จักการแบ่งปัน	1	2
4. หยิบของให้เพื่อน โดยที่เพื่อนไม่ได้ร้องขอให้ทำ	1	1
5. ช่วยเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกทำกิจกรรมหรือเลิกเล่น	2	2
6. ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนหกล้ม หรือได้รับอันตราย จากการเล่น	1	1
7. รู้จักปลอบเพื่อนเมื่อเพื่อนร้องไห้	1	1
8. ให้เพื่อนยืมของเมื่อเพื่อนไม่มี	1	2
9. เสนอความช่วยเหลือ และแนะนำตามความ เหมาะสม	1	1
10. แสดงความห่วงใยและเอาใจใส่เพื่อน	1	2
รวม	13	15
ค่าเฉลี่ย	1.30	1.50

จากตาราง 10 พบว่า ผลการสังเกตพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านการช่วยเหลือเพื่อน คนที่ 1 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 13 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 2 คะแนน คือ ให้ความรักและเมตตาผู้อื่น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกทำกิจกรรมหรือเลิกเล่น อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมกรเข้าสังคมได้ข้อละ 1 คะแนน คือ รู้จักการแบ่งปัน หยิบของให้เพื่อน โดยที่เพื่อนไม่ได้ร้องขอให้ทำ ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนหกล้ม หรือได้รับอันตรายจากการเล่น

รู้จักปลอบเพื่อนเมื่อเพื่อนร้องไห้ เสนอความช่วยเหลือ และแนะนำตามความเหมาะสม แสดงความห่วงใยและเอาใจใส่เพื่อน

คนที่ 2 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 15 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 2 คะแนน คือ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักการแบ่งปัน ช่วยเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกทำกิจกรรมหรือเลิกเล่น ให้เพื่อนยืมของเมื่อเพื่อนไม่มี แสดงความห่วงใยและเอาใจใส่เพื่อน อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคม ได้ข้อละ 1 คะแนน คือ ให้ความรักและเมตตาผู้อื่น หยิบของให้เพื่อน โดยที่เพื่อนไม่ได้ร้องขอให้ทำ ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนหกล้ม หรือได้รับอันตรายจากการเล่น รู้จักปลอบเพื่อนเมื่อเพื่อนร้องไห้ เสนอความช่วยเหลือ และแนะนำตามความเหมาะสม

โดยภาพรวมจะเห็นว่าพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการช่วยเหลือเพื่อน ของคนที่ 1 กับคนที่ 2 มีคะแนนอยู่ในระดับสูง เด็กเข้าใจการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถช่วยเหลือเพื่อนได้บ้างเล็กน้อย เช่น เมื่อหกล้มช่วยพยุงเพื่อนหรือเก็บของให้เพื่อน เด็กรู้จักการแบ่งปัน และเก็บของเมื่อไม่ใช่แล้ว เด็กแสดงความรักความเมตตาต่อผู้อื่น และแสดงความห่วงใยเอาใจใส่เพื่อน ได้อย่างเหมาะสมกับวัย โดยส่วนรวมแล้วเด็กมีพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการช่วยเหลือผู้อื่นที่ดี เพื่อที่เด็กจะมีพัฒนาการด้านช่วยเหลือผู้อื่นใกล้เคียงกับเด็กปกติให้มากที่สุด

ตาราง 11 คะแนนสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการยอมรับผู้อื่น ของกลุ่มตัวอย่าง หลังการทดลอง (n = 2)

พฤติกรรมการเข้าสังคม	คะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคม	
	หลังการทดลอง	
	คะแนนเต็ม 20 คะแนน	
	คนที่ 1	คนที่ 2
1. ยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อน	1	2
2. เป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในกลุ่ม	1	1
3. ให้ความไว้วางใจเพื่อน	1	2
4. ให้เพื่อนเข้ามามีส่วนร่วมในการเล่น	2	2
5. อาสาเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม	1	1
6. เข้าใจความต้องการของผู้อื่น	1	1
7. ยอมรับความสำเร็จของเพื่อน	2	2
8. การให้อภัยผู้อื่น	2	2
9. แสดงความสนใจเพื่อนภายในกลุ่ม หรือคนอื่นๆ	1	1
10. ปรับท่าทีของตนเองให้สอดคล้องกับคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะของเพื่อน	1	1
รวม	13	15
ค่าเฉลี่ย	1.30	1.50

จากตาราง 11 พบว่าผลการสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการยอมรับผู้อื่น

คนที่ 1 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 13 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 2 คะแนน คือ ให้เพื่อนเข้ามามีส่วนร่วมในการเล่น ยอมรับความสำเร็จของเพื่อน การให้อภัยผู้อื่น อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 1 คะแนน คือ ยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อน เป็นที่ยอมรับของ

เพื่อนภายในกลุ่ม ให้ความไว้วางใจเพื่อน อาสาเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม เข้าใจความต้องการของผู้อื่น แสดงความสนใจเพื่อนภายในกลุ่ม หรือคนอื่นๆ ปรับท่าทีของตนเองให้สอดคล้องกับคำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะของเพื่อน

คนที่ 2 ในคะแนนเต็ม 20 คะแนน เด็กได้ 15 คะแนน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 2 คะแนน คือ ยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อน ให้ความไว้วางใจเพื่อน ให้เพื่อนเข้ามามีส่วนร่วมในการเล่น ยอมรับความสำเร็จของเพื่อน การให้อภัยผู้อื่น อันดับที่ 2 ข้อที่เด็กมีคะแนนพฤติกรรมการเข้าสังคมได้ข้อละ 1 คะแนน คือ เป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในกลุ่ม อาสาเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม เข้าใจความต้องการของผู้อื่น แสดงความสนใจเพื่อนภายในกลุ่มหรือคนอื่นๆ ปรับท่าทีของตนเองให้สอดคล้องกับคำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะของเพื่อน

โดยภาพรวมจะเห็นว่าพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการยอมรับผู้อื่น ของคนที่ 1 กับคนที่ 2 มีคะแนนอยู่ในระดับสูง เด็กเป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในห้องเรียน เข้าใจความต้องการของเพื่อน เด็กสามารถปรับสีหน้าท่าทีของตนเองให้สอดคล้องกับคำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะของเพื่อน ให้เพื่อนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และอาสาเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมในบางครั้งได้ โดยส่วนรวมแล้วเด็กมีพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการยอมรับผู้อื่นที่ดี เพื่อที่เด็กจะมีพัฒนาการด้านยอมรับผู้อื่นใกล้เคียงกับเด็กปกติให้มากที่สุด

2.2 ผลบันทึกพฤติกรรมและบันทึกวีดิทัศน์พฤติกรรมด้านต่างๆของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย ที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ หลังการทดลอง

2.2.1 ผลบันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการควบคุมอารมณ์

คนที่ 1 โดยลักษณะทั่วไปเด็กมีพฤติกรรมการเข้าสังคมที่ดีขึ้นมาก และเป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในห้องเรียน เด็กสามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ได้ รู้จักการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ถ้าบางครั้งเด็กไม่ได้อะไรตั้งใจ หรือเพื่อเรียกร้องความสนใจจากคุณครูเด็ก จะทำลายสิ่งของอยู่บ้าง หรือแสดงอาการต่อต้านด้วยคำพูด หรือท่าทาง ความกลัวสิ่งที่เป็นทรงกลมยังมีอยู่บ้าง เริ่มเข้าใจการเปลี่ยนแปลงในกิจวัตรประจำวัน ไม่ยึดติดกับสัญลักษณ์ของตนเอง ผลบันทึกภาพวีดิทัศน์พฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการควบคุมอารมณ์ เด็กมีอารมณ์ที่ร่าเริงสนุกสนาน ถ้าบางครั้งเด็กไม่ได้อะไรตั้งใจ หรือเพื่อเรียกร้องความสนใจจากคุณครูเด็กจะทำลายสิ่งของอยู่บ้าง หรือแสดงอาการต่อต้านด้วยคำพูด หรือท่าทาง เด็กมีอารมณ์ที่ร่าเริงขึ้น ยิ้มได้บ่อยขึ้น และมีอาการก้าวร้าวให้เห็นอยู่บ้างถ้าโดนเพื่อนรังแก หรือแย่งของเล่น เริ่มเข้าใจการเปลี่ยนแปลงในกิจวัตรประจำวัน

คนที่ 2 โดยลักษณะทั่วไปเด็กมีพฤติกรรมการเข้าสังคมที่ดีขึ้นมาก และเป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในห้องเรียน เด็กสามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ ได้ รู้จักการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ถ้าบางครั้งเด็กไม่ได้อะไรตั้งใจ หรือเพื่อเรียกร้องความสนใจจากคุณครูเด็กจะทำลายสิ่งของอยู่บ้าง เด็กมีอารมณ์ที่ร่าเริงขึ้น ยิ้มได้บ่อยขึ้น ผลบันทึกภาพวีดิทัศน์พฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการควบคุมอารมณ์ เด็กมีอารมณ์ที่ร่าเริงสนุกสนาน ยิ้มได้บ่อยขึ้น และไม่มีอาการก้าวร้าวให้เห็น ถ้ามีเพื่อนมาแย่งของเล่นเด็กก็ยอมให้ และไปหยิบของเล่นอันใหม่ โดยไม่แสดงอารมณ์โกรธแค้น เช่น กัด ข่วน หรือหยิกเพื่อน ไม่หงุดหงิดง่ายเมื่อทำสิ่งต่างๆ ไม่สำเร็จ ในการทำกิจกรรมบางครั้งเด็กจะไม่นั่งที่ที่มีสัญลักษณ์ของตนเอง เริ่มเข้าใจการเปลี่ยนแปลงในกิจวัตรประจำวัน

2.2.2 ผลบันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น

คนที่ 1 เด็กยังพูดภาษาไทยได้ไม่ดีเท่าที่ควร พูดได้ชัดขึ้น เด็กเริ่มเข้าใจความหมายสิ่งที่พูด ใช้ภาษาและวิธีการสื่อสารที่คนอื่นเข้าใจ แต่ยังชอบพูดคำพูดของรายการโฆษณาอยู่บ้าง การพูดตั้งใจสื่อสารกับผู้อื่น โดยผู้อื่นต้องตั้งใจฟังสิ่งที่เขาพูด การพูดเลียนแบบหรือทวนคำถามก็หายไป ผลบันทึกภาพวีดิทัศน์พฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่นเด็กยังยึดติดกับครูผู้สอน และมีพยายามที่จะสื่อสารกับผู้อื่น เวลาพูดจะมองหน้าผู้อื่นมากขึ้น และจะเข้าใจเมื่อเวลาคุณครูดู หรือเพื่อนแสดงอาการไม่พอใจ สามารถสนทนาโต้ตอบกับคุณครูได้ เช่น เมื่อคุณครูถามว่า “ตอนเช้าใครมาส่งที่โรงเรียนคะ” เด็กตอบว่า “ยาย” เด็กจะพูดตอบได้โดยที่ไม่พูดทวนคำถามที่ครูถาม ในขณะที่ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนเด็กสามารถพูดคุยตกลงกับเพื่อนได้

คนที่ 2 เด็กยังพูดภาษาไทยได้ไม่ดีเท่าที่ควร พูดได้ชัดขึ้น รู้จักพูดชมเชยผู้อื่น เริ่มเข้าใจความหมายสิ่งที่พูด ใช้ภาษาและวิธีการสื่อสารที่คนอื่นเข้าใจ การพูดเลียนแบบหรือทวนคำถามยังมีอยู่บ้างในบางครั้ง ถ้าคุณครูไม่สนใจในสิ่งที่เด็กพูดเด็กจะหยุดพูดทันที เวลาพูดจะสบตากับคุณครูมากขึ้น ผลบันทึกภาพวีดิทัศน์พฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น เด็กยังยึดติดกับครูผู้สอน และมีพยายามที่จะสื่อสารกับผู้อื่น เวลาพูดจะมองหน้าผู้อื่นมากขึ้น และจะเข้าใจเมื่อเวลาคุณครูดู หรือเพื่อนแสดงอาการไม่พอใจ สามารถสนทนาโต้ตอบกับคุณครูได้ เช่น เมื่อคุณครูถามว่า “ตอนเช้าใครมาส่งที่โรงเรียนคะ” เด็กตอบว่า “ปู่” เด็กจะพูดตอบได้โดยที่ไม่พูดทวนคำถามที่ครูถาม ในขณะที่ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนเด็กสามารถพูดคุยตกลงกับเพื่อนได้

2.2.3 ผลบันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม

คนที่ 1 เด็กเริ่มมีสมาธิและความอดทนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ คือ มีความสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม มีส่วนร่วม และความรับผิดชอบในการทำกิจกรรม และเป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในกลุ่ม โดยเพื่อนจะให้เข้ากลุ่มทำกิจกรรม เพราะเด็กมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น เด็กรู้จัก

รอคอย สามารถปฏิบัติตามกฎของกลุ่มได้ แต่บางครั้งเด็กยังมีปัญหาในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนบ้าง ในกิจกรรมที่ตนเองไม่สนใจ เช่น การติดปะกระดาษเป็นรูปต่าง ๆ เด็กจะไม่ชอบใช้กรรไกร จึงจับมือเพื่อน ให้ช่วยทากาวให้ เด็กจึงจะยอมทำกิจกรรมติดปะกระดาษ ผลบันทึกภาพวิดีโอทัศน พฤติกรรมการเข้า สังคมด้านการทำกิจกรรมกลุ่มในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ คุณครูให้เด็กร้อยลูกปัดเป็นกลุ่ม เด็กจะรู้จักการรอคอย เมื่อยังไม่ถึงที่ตนเองจะทำ สามารถร้อยลูกปัดได้ด้วยตนเอง โดยที่ครูและเพื่อนไม่ต้องเข้าไปช่วย และมีความรับผิดชอบที่จะร้อยลูกปัดให้เสร็จ

คนที่ 2 เด็กเริ่มมีสมาธิและความอดทนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ คือ มีความสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม มีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบในการทำกิจกรรม และเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ภายในกลุ่ม โดยเพื่อนจะให้เข้ากลุ่มทำกิจกรรม เพราะเด็กมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น เด็กรู้จักการรอคอย สามารถปฏิบัติตามกฎของกลุ่มได้ ผลบันทึกภาพวิดีโอทัศน พฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการทำกิจกรรมกลุ่มในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ คุณครูให้เด็กร้อยลูกปัดเป็นกลุ่ม เด็กจะรู้จักการรอคอยเมื่อยังไม่ถึงที่ตนเองจะทำ สามารถร้อยลูกปัดได้ด้วยตนเอง โดยที่ครูและเพื่อนไม่ต้องเข้าไปช่วย และมีความรับผิดชอบที่จะร้อยลูกปัดให้เสร็จ

2.2.4 ผลบันทึกพฤติกรรมกรการเข้าสังคมด้านการช่วยเหลือ

คนที่ 1 เด็กแสดงอาการรักและเมตตาผู้อื่น สามารถช่วยเหลือเพื่อนได้ โดยที่เพื่อนขอร้องให้ทำ เช่น “เพื่อนบอกช่วยเก็บสีให้หน่อย” เด็กก็หยิบให้เพื่อนได้ เด็กรู้จักการแบ่งปันมากขึ้น โดยจะไม่หวงสิ่งของที่ตนเองมี เด็กจะชอบคำชมจากคุณครู และจะชอบเลียนแบบจากเด็กปกติ เนื่องจากเมื่อเด็กมีการช่วยเหลือกัน คุณครูก็จะเสริมแรงด้วยการพูดชมเชย เช่น “เก่งมากคะ” เด็กออทิสติกอยากได้คำชมบ้างจึงชอบช่วยเหลือเพื่อน และคุณครูต้องพูดชมเชยเขาทุกครั้งที่เด็กช่วยเหลือเพื่อนหรือคุณครู ผลบันทึกภาพวิดีโอทัศน พฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการช่วยเหลือเพื่อน เมื่อคุณครูนำบล็อกมาให้เด็กเล่น เด็กจะเล่นคนเดียวหรือเพื่อนสนิทบ้าง ขณะที่เด็กเล่นอยู่ถ้ามีเพื่อนมาขอบล็อกเด็กจะแบ่งบล็อกให้เพื่อนบ้างแต่จะให้ 1-2 ชิ้น และหลังจากเล่นหรือทำกิจกรรมเด็กจะช่วยเหลือของทุกครั้งทั้งของตนเองและของเพื่อน

คนที่ 2 เด็กแสดงอาการรักและเมตตาผู้อื่น สามารถช่วยเหลือเพื่อนได้ เช่น เมื่อเพื่อนทำสีเทียนตกได้โต๊ะ เด็กก็หยิบให้เพื่อน โดยที่เพื่อนไม่ได้ร้องขอให้ทำ เด็กรู้จักการแบ่งปันมากขึ้น โดยจะไม่หวงสิ่งของที่ตนเองมี เด็กจะชอบคำชมจากคุณครู และจะชอบเลียนแบบจากเด็กปกติ เนื่องจากเมื่อเด็กมีการช่วยเหลือกัน คุณครูก็จะเสริมแรงด้วยการพูดชมเชย เช่น “เก่งมากคะ” เด็กออทิสติกอยากได้คำชมบ้างจึงชอบช่วยเหลือเพื่อน และคุณครูต้องพูดชมเชยเขาทุกครั้งที่เด็กช่วยเหลือเพื่อนหรือคุณครู ผลบันทึกภาพวิดีโอทัศน พฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการช่วยเหลือเพื่อน เมื่อคุณครู

นำบล็อกให้เล่น เด็กจะเล่นคนเดียวหรือเพื่อนสนิทบ้าง ขณะที่เด็กเล่นอยู่ถ้ามีเพื่อนมาขอบล็อก เด็กจะแบ่งบล็อกให้เพื่อนบ้างแต่จะให้ 1-2 ชิ้น และหลังจากเล่นหรือทำกิจกรรมเสร็จเด็กจะช่วยเก็บของทุกครั้งทั้งของตนเองและของเพื่อน ขณะที่เพื่อนในกลุ่มร้องไห้เด็กจะเอามือไปปลอบที่หลังเพื่อนซึ่งเด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมการปลอบเพื่อนจากคุณครู เด็กจะขอช่วยเหลือคุณครูเก็บของช่วยหยิบรองเท้าให้คุณครู อาจจะทำเพื่อต้องการคำขอบคุณจากคุณครู ในการทำกิจกรรมกลุ่มเด็กจะทำได้ดีใกล้เคียงกับเด็กปกติ แต่ยังขาดจินตนาการในการเล่นอยู่บ้าง

2.2.5 ผลบันทึกพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านการยอมรับผู้อื่น

คนที่ 1 เด็กพยายามที่จะเริ่มหาผู้อื่น สนใจคบกับเพื่อนที่อยู่ต่างห้องเรียนได้บ้าง เป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในกลุ่ม เข้าใจความต้องการของผู้อื่น และสามารถปรับสีหน้าท่าทางให้สอดคล้องกับคำแนะนำ หรือข้อเสนอแนะของเพื่อนได้ ผลบันทึกภาพวีดิทัศน์พฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านการยอมรับผู้อื่น ในขณะที่ทำกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ คุณครูให้เด็กช่วยกันทำหนังสือเล่มเล็ก และมีการระบายสีด้วยพู่กัน เด็กออทิสติกไม่สามารถจับพู่กันได้ เมื่อเด็กปกติเข้ามาช่วย เด็กยอมให้เพื่อนช่วย และในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะคุณครูให้เด็กอาสาออกมาเป็นผู้นำในการทำท่ากายบริหาร เด็กสามารถทำตามเพื่อนได้ และยังสามารถออกมาเป็นผู้นำในการทำท่าทางกายบริหารได้

คนที่ 2 เด็กพยายามที่จะเริ่มหาผู้อื่น สนใจคบกับเพื่อนที่อยู่ต่างห้องเรียนได้บ้าง เป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในกลุ่ม เข้าใจความต้องการของผู้อื่น และสามารถปรับสีหน้าท่าทางให้สอดคล้องกับคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะของเพื่อนได้ ผลบันทึกภาพวีดิทัศน์พฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านการยอมรับผู้อื่น ในขณะที่ทำกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ คุณครูให้เด็กช่วยกันทำหนังสือเล่มเล็ก และมีการระบายสีด้วยพู่กัน เด็กออทิสติกไม่สามารถจับพู่กันได้ เมื่อเด็กปกติเข้ามาช่วย เด็กยอมให้เพื่อนช่วย และในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะคุณครูให้เด็กอาสาออกมาเป็นผู้นำในการทำท่ากายบริหาร เด็กสามารถทำตามเพื่อนได้ และยังสามารถออกมาเป็นผู้นำในการทำท่าทางกายบริหารได้ เด็กจะชอบเสียงเพลงและการเต้น

3. การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการควบคุมอารมณ์ การปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น การทำกิจกรรมกลุ่ม การช่วยเหลือ และการยอมรับผู้อื่น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตาราง 12- 16

ตาราง 12 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก ระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการควบคุมอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนก่อนการทดลอง		คะแนนหลังการทดลอง	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
คนที่ 1	1.00	0.44	1.50	0.27
คนที่ 2	1.40	0.03	1.80	0.17

จากตาราง 12 พบว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการควบคุมอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองมีค่าใกล้เคียงกัน และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกัน ภายหลังจากการทดลองกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 คนมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่แตกต่างกัน เด็กออทิสติกมีพฤติกรรมด้านการควบคุมอารมณ์สูงกว่าก่อนการจัดการการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

ตาราง 13 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก ระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น ของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนก่อนการทดลอง		คะแนนหลังการทดลอง	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
คนที่ 1	0.50	0.27	0.14	0.27
คนที่ 2	0.60	0.33	0.16	0.26

จากตาราง 13 พบว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่นของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง มีค่าใกล้เคียงกัน และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกัน ภายหลังจากการทดลองกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 คนมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่แตกต่างกัน เด็กออทิสติกมีพฤติกรรม

การเข้าสังคมด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น สูงกว่าก่อนการจัดการการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

ตาราง 14 คะแนนค่าเฉลี่ยและความ เบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก ระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม ของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและ หลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนก่อนการทดลอง		คะแนนหลังการทดลอง	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
คนที่ 1	0.50	0.17	1.50	0.27
คนที่ 2	0.60	0.26	1.60	0.26

จากตาราง 14 พบว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย ที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการทำกิจกรรมกลุ่มของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองมีค่าใกล้เคียงกัน และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกัน ภายหลังจากการทดลองกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 คนมี ค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่แตกต่างกัน เด็กออทิสติกมีพฤติกรรมการเข้า สังคม ด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

ตาราง 15 คะแนนค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก ระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการช่วยเหลือ ของกลุ่มตัวอย่างก่อน และหลัง การทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนก่อนการทดลอง		คะแนนหลังการทดลอง	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
คนที่ 1	0.30	0.23	1.30	0.23
คนที่ 2	0.50	0.27	1.50	0.27

จากตาราง 15 พบว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย ที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการช่วยเหลือของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองมีค่าใกล้เคียงกัน และมี

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกัน ภายหลังจากการทดลองกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 คนมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่แตกต่างกัน เด็กออทิสติกมีพฤติกรรมกรเข้าสังคมด้านการช่วยเหลือ สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

ตาราง 16 คะแนนค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก ระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการยอมรับผู้อื่นของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนก่อนการทดลอง		คะแนนหลังการทดลอง	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
คนที่ 1	3.00	0.23	13.00	0.19
คนที่ 2	5.00	0.50	16.00	0.24

จากตาราง 16 คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการยอมรับผู้อื่นของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองมีค่าใกล้เคียงกัน และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกัน ภายหลังจากการทดลองกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 คนมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่แตกต่างกัน เด็กออทิสติกมีพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการยอมรับผู้อื่น สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก ระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน (n = 2)

พฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก	$\sum D$	$\sum D^2$	t
พฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกก่อนจัดกิจกรรม			
	88	3972	6.22*
พฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกหลังจัดกิจกรรม			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 17 แสดงว่า พฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ หลังจากการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ที่ได้รับจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน มีพฤติกรรมการเข้าสังคมสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

สมมติฐานในการวิจัย

เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน มีพฤติกรรมการเข้าสังคมหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรเป็นเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 3-6 ปี ที่ได้รับการตรวจและวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นออทิสติก ที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง จำนวน 8 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติว่าเป็นเด็กปฐมวัยที่ได้รับการตรวจและวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นเด็กออทิสติก ที่ได้รับการเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนอนุบาลเรวดี อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน สำหรับเด็กออทิสติกที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ มี 4 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยดอกไม้ หน่วยต้นไม้ หน่วยน้ำ และหน่วยหนังสือ

2. แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ เป็นเกณฑ์การให้คะแนน (scoring rubric) จำนวน 50 ข้อ ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน และหาค่าความเชื่อมั่นโดยคำนวณจากสูตรครอนบัค (Cronbach) โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8511

3. แบบบันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติและผลบันทึกภาพวิดีโอ

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับเด็กซึ่งเป็นกลุ่มทดลองเป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์

2. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์

3. ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ และบันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย พร้อมกับบันทึกภาพวิดีโอ (Pretest) ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และบันทึกผลการสังเกตไว้เป็นคะแนนพฤติกรรมของเด็ก

4. ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อิงใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

5. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ (Posttest) ด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคม และแบบบันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ พร้อมกับบันทึกภาพวิดีโอ แบบสังเกตและแบบบันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคม ใช้ฉบับเดียวกับที่สังเกตก่อนจัดการเรียนรู้ เพื่อเก็บรวบรวมผลไว้เพื่อการวิเคราะห์ต่อไป

6. แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ นำคะแนนที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมมาวิเคราะห์ทางสถิติ และนำแบบบันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมมาบรรยายสรุปพฤติกรรมการเข้าสังคม ของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติโดยใช้ t-test แบบ Dependent

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

1.1 ผลการสังเกตพฤติกรรมเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ เด็กมีพัฒนาการการเข้าสังคมดีขึ้น เด็กสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ มีปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น มีทักษะในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนมากขึ้น รู้จักการรอคอย การช่วยเหลือ และยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อน และเป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในห้องเรียน

1.2 ผลจากการบันทึกพฤติกรรมเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ พัฒนาการทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง โดยลักษณะทั่วไปเด็กมีพฤติกรรมการเข้าสังคมมากขึ้น และเป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในห้องเรียน เด็กแสดงออกพฤติกรรมที่จะสร้างความสัมพันธ์พูดคุย กับผู้อื่น จะลดพฤติกรรมความดีใจอื่น ความก้าวร้าว การทะเลาะวิวาท เด็กรู้จักปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นแสดงความเป็นเพื่อน และเคารพกฎกติกาของกลุ่มเพื่อน

1.3 ผลจากการบันทึกวีดิทัศน์พฤติกรรมเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย ที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ พัฒนาการทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการทางสังคมดีขึ้น เริ่มรู้จักคบเพื่อน และเล่นกับเพื่อนได้ดีขึ้น การเล่นกับเพื่อนบางครั้งจะมีการแยกเพศกันบ้างในระยะแรก ๆ เด็กจะเริ่มปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตนเองได้ เช่น ยอมรับฟังเพื่อน ๆ ให้ความช่วยเหลือเพื่อนได้ เด็กเริ่มมีจินตนาการในการเล่น สามารถเล่นเลียนแบบชีวิตจริง เช่น เล่นขายของ เล่นหมอบกับคนใช้ เล่นครูกับนักเรียน สามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน มีพฤติกรรมการเข้าสังคมสูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การศึกษาโดยการทดลองครั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น ด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม ด้านการช่วยเหลือ และด้านการยอมรับผู้อื่น โดยเด็กในกลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน จากการสรุปผลการวิจัย พบว่า เด็กออทิสติก

ระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ มีพฤติกรรมการเข้าสังคมทั้ง 5 ด้าน สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน มีผลต่อพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ เพราะในขณะที่เด็กทำกิจกรรม เด็กจะได้เรียนรู้ทักษะทางสังคม มีทักษะกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เด็กปกติได้ช่วยเหลือเด็กออทิสติก จากการทดลองครั้งนี้สิ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ เกิดจากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะอภิปรายรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ มีพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการควบคุมอารมณ์สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ แสดงว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน สามารถส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกด้านควบคุมอารมณ์ เนื่องจากอารมณ์ที่เด่นของเด็กออทิสติกวัยเด็กตอนต้น พบว่า ยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ต้องการทำอะไรต่าง ๆ ด้วยตนเอง และที่สำคัญคือมีความอยากเรียกร้องเห็น ส่วนอารมณ์ก้าวร้าวที่เด็กแสดงให้เห็นนั้น เกิดจากการที่เด็กต้องการเรียกร้องความสนใจจากบุคคลรอบข้าง ในระยะแรกของการดำเนินกิจกรรมเด็กออทิสติกยังมีความตื่นเต้นในการทำกิจกรรม ยังไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ แสดงอารมณ์โกรธ แก่แค้น เช่น หยิก กัด ข่วน เพื่อนอยู่ข้าง ไม่สนใจในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน แต่หลังจากที่เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนบ่อย ๆ เด็กเริ่มรู้จักปรับอารมณ์ของตนเอง เพื่อที่จะให้เพื่อนยอมรับในการทำกิจกรรม การที่เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน มีผลต่อพฤติกรรมการควบคุมอารมณ์ เนื่องจากพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจของเด็กปฐมวัยนั้นจะไม่มั่นคงเปลี่ยนแปลงง่าย และจะพัฒนาจากง่ายไปสู่อารมณ์ที่ซับซ้อน จากอารมณ์ที่ควบคุมไม่ได้ไปสู่อารมณ์ที่ควบคุมได้ บางอารมณ์เกิดขึ้นรุนแรงและถี่กว่าในระยะแรก และค่อย ๆ ลดลง แต่ในบางอารมณ์จะเกิดขึ้นในลักษณะสลับกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรีนสเปน (Greenspan, 1997 : 87-141 ; อ้างอิงในเบญญา ชลธาร์นนท์, 2548 : 71) ได้ศึกษาขั้นตอนของพัฒนาการ 6 ขั้น หรือ theory of six functional milestones กล่าวว่า เด็กทั่วไปจะพัฒนาผ่านขั้นตอนของพัฒนาการด้านอารมณ์ เพื่อจะบรรลุถึงความสามารถในการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นไปตามขั้นตอนที่ละขั้น เด็กออทิสติกมีปัญหาในการพัฒนาตามขั้นตอนดังกล่าว เนื่องจากมีพัฒนาการทางสังคม ภาษา และการสื่อสารช้า กรีนสเปน ได้คิดค้นการบำบัดที่เรียกว่า Developmental, Individual-Difference, Relationship- Based Model (D. I. R) หรือ ที่เรียกกันอย่างไม่เป็นทางการว่า floor time มาใช้ในการสอน และปรับพฤติกรรมสำหรับบุคคลออทิสติก การใช้เทคนิคดังกล่าว เน้นพัฒนาการทางอารมณ์โดยไม่มุ่งเจาะจงแก้ไขความบกพร่องด้านต่าง ๆ ด้านใดด้านหนึ่ง อาจให้เด็กเล่นโดยไม่มีกฎเกณฑ์ (unstructured play)

แต่ครูจะต้องสังเกต และมีส่วนร่วมกับเด็กเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม และช่วยให้เด็กสามารถบรรลุพัฒนาการแต่ละขั้นได้ในที่สุด และเนื่องจากพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม มีรากฐานมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อม เด็กจึงควรได้รับโอกาสในการปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสม และสอดคล้อง ทั้งที่บ้านและโรงเรียน เพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกมั่นคง พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เรียนรู้ที่จะอยู่กับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข (นันทิยา น้อยจันทร์. 2548 : 235)

2. เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ มีพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ แสดงว่าการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้อารมณ์ร่วมกัน สามารถส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก ด้านปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น เพราะเด็กออทิสติกไม่เข้าใจความรู้สึกและอารมณ์ของผู้อื่น ทำให้เด็กเข้ากับเพื่อนไม่ได้ ขาดเพื่อน ขาดความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง และไม่เข้าใจสิ่งที่ดำเนินรอบตัวอย่างดีพอ จึงไม่สามารถสื่อสารกับบุคคลรอบข้างได้ (ผดุง อารยะวิญญู. 2546 : 51) เด็กมักจะไม่สามารถพูดแบบสนทนาตอบโต้กับผู้อื่น แต่จะพูดกับคนอื่นตามที่คิดหรือเพื่อบอกความต้องการบางอย่างของตนเอง การพูดจะไม่นึกถึงสภาพแวดล้อมทางสังคม กล่าวคือไม่สามารถใช้ภาษาในทางปฏิบัติได้ถูกต้องตามที่ควรจะเป็นตามการยอมรับของสังคม เด็กหลายคนจะมีเสียงสูงผิดปกติหรือพูดเสียงระดับเดียว (monotone) และเด็กจะไม่ใช้ภาษาในการคิดต่อ สื่อสารหรือใช้ก็ใช้อย่างผิด ๆ ไม่เข้าใจความรู้สึกของคนอื่น และไม่สนใจที่จะคบเพื่อน (อลิสตา วัชรสินธุ์. 2546 : 52) พัฒนาการทางสังคมของเด็กวัย 3-6 ปี เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อารมณ์ร่วมกัน เด็กจะพูดคุยสนทนากันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการยอมรับ และเกิดความเข้าใจกัน ทำให้เด็กเกิดการรับรู้และเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่น เด็กได้ทำงานร่วมกัน โดยได้แบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันภายในกลุ่ม ว่าใครมีหน้าที่ทำอะไร ทำอย่างไร ทำให้เด็กได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หลุยซา อาร์วินด์ และคณะ (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนในห้องที่ทำวิจัย มีพฤติกรรมการยอมรับนักเรียนออทิสติกเข้ากลุ่มจากการแสดงความสามารถของนักเรียนออทิสติกนั้น จากการสำรวจนักเรียนในห้องเรียนรวม การมีปฏิสัมพันธ์และการเข้ากลุ่มนั้นเป็นไปในทางที่ดีขึ้น ดังเช่น เมื่อมีการเข้ากลุ่มนักเรียนในกลุ่มจะมอบหมายให้เพื่อนออทิสติกมีบทบาทต่าง ๆ อาทิ จัดหาอุปกรณ์ หาข้อมูล นำเสนอผลงาน พิมพ์งาน เป็นต้น เมื่ออยู่ในชั้นเรียนถ้านักเรียนออทิสติกมีข้อสงสัยก็จะให้ความช่วยเหลือ ตอบข้อซักถาม และชวนนักเรียนออทิสติกพูดคุยด้วย จากการสำรวจโดยให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม พบว่านักเรียนออทิสติกหนึ่งคนจากเดิมมีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นลบนั้นลดลงจากร้อยละ 28.94 เหลือร้อยละ 10.94 สรุปได้ว่า นักเรียนออทิสติกได้รับการยอมรับให้เข้าร่วมกลุ่มทำงานกับเพื่อนมากขึ้น และนักเรียนปกติมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนออทิสติกในทางที่ดีขึ้น และการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์

การเข้ากลุ่มในห้องนักเรียนรวม ครูต้องให้นักเรียนปกติเข้าใจความสามารถ และพื้นฐานของนักเรียนออทิสติกแต่ละคน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนออทิสติกสามารถเรียนรวมในห้องเรียนได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

3. เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ มีพฤติกรรมการเข้าสังคมด้านการทำกิจกรรมกลุ่มสูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ แสดงว่าการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันสามารถส่งเสริมพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม เพราะเด็กออทิสติกไม่เข้าใจกฎระเบียบของสังคม กฎระเบียบต่าง ๆ เด็กกลุ่มนี้มีลักษณะเป็นคนขี้อาย ไม่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ไม่สู้หน้าคนอื่น บางคนอาจแสดงอาการอแง แย่งของเล่นจากเพื่อน หรือเล่นกิจกรรมแทรกเพื่อนทั้ง ๆ ที่ยังไม่ถึงคราวที่ตนเองจะเล่น อยากมีเพื่อนแต่เล่นกับเพื่อนไม่เป็น ในการจัดการเรียนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันจะแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของเด็กแต่ละคน เด็กได้เรียนรู้ว่าตนเป็นสมาชิกในกลุ่ม เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น และบทบาทหน้าที่ของตนเอง เด็กได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและกลุ่มยอมรับ เด็กจะรู้สึกว่าคุณค่า เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง การทำกิจกรรมกลุ่มนั้นเด็กได้เรียนรู้ความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งในด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษรา เถยงาม (2544 : บทคัดย่อ) พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบบูรณาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิจัยครั้งนี้ช่วยยืนยันงานวิจัยที่ เดวิดสัน, ดีส์ (Davison, Dees. 1990 : 52) ได้รายงานการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบผู้เรียนร่วมมือกันอย่างเป็นกลุ่มย่อยกับการสอนแบบปกติ ทั้งหมด 8 เรื่อง ผลการศึกษาปรากฏว่า 40 เปอร์เซ็นต์ของการศึกษาทั้งหมดนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบผู้เรียนร่วมมือกันเรียนเป็นกลุ่มย่อย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ ทวีพร ฒ นคร (2542 : 12) กล่าวว่า เด็กในวัยนี้จะมีลักษณะพฤติกรรมทางสังคม ซึ่งประกอบไปด้วย ความดีใจ ความก้าวร้าว การทะเลาะวิวาท การร่วมมือ การยอมรับจากสังคม การเป็นผู้นำ จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยนี้มีพฤติกรรมการแสดงออกทางสังคมที่เป็นทางลบ เช่น ความดีใจ การทะเลาะวิวาท ความก้าวร้าว ทั้งนี้เนื่องจากเด็กยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และพบมากในเด็กช่วง 3-4 ปี และเริ่มปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นร่วมมือกับผู้อื่น แสดงความเป็นมิตรสูง เคารพกฎกติกาของกลุ่มเพื่อน รู้จักเสียสละและต้องการการยอมรับจากสังคมซึ่งอาจจะแสดงออกในรูปของการเป็นผู้นำ หรือเป็นผู้ปฏิบัติตามที่ดีภายในกลุ่มเพื่อนหรือสังคมในช่วง 5-6 ปี เขียวพา เดชะคุปต์ (2542 : 85) กล่าวว่า การพัฒนาทางสังคมสำหรับเด็กในวัยนี้ คือ ต้องฝึกให้เด็กเกิดความไว้วางใจในผู้อื่นเมื่ออยู่ร่วมกัน ทำงานและเล่นร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรับผิดชอบในการทำงานต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่นอย่างง่าย ๆ ให้เด็กได้เข้าใจข้อตกลงและเกณฑ์ต่าง ๆ

ฝึกให้รู้จักการอดทน การรอคอยให้ถึงโอกาสของตน หัดให้เด็กรับฟังผู้อื่น ชมเชยผู้อื่น เพื่อให้เขาเข้าใจเขาไม่ได้อยู่นคนเดียวในโลก วิธีส่งเสริมการทำงานร่วมกัน เช่น ให้เด็กวาดภาพเป็นกลุ่มทำงานศิลปะร่วมกับเพื่อน หรือการทำกิจกรรมร่วมกัน

4. เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ มีพฤติกรรมกรเข้าสังคม ด้านการช่วยเหลือสูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ แสดงว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน สามารถส่งเสริมพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติกด้านการช่วยเหลือ ทั้งนี้เนื่องจากขณะที่เด็กออทิสติกทำกิจกรรม มักจะมีปัญหาเกิดขึ้น เด็กแก้ปัญหาด้วยตนเองไม่ได้ จึงขอให้ครูหรือเพื่อนเข้ามาช่วยเหลือ เช่น ในการทำกิจกรรมทำหนังสือเล่มเล็กหน่วยหนังสือ เด็กออทิสติกไม่สามารถเข้าปกเล่มหนังสือด้วยตนเองได้จึงเกิดเป็นปัญหา ต้องมีการช่วยเหลือกัน เด็กจึงขอความช่วยเหลือจากเพื่อน และในการทำกิจกรรมกลุ่มแต่ละครั้งเด็กจะได้ฝึกการช่วยเหลือผู้อื่น เด็กปกติจะได้ช่วยเหลือเด็กออทิสติก และช่วยให้เด็กออทิสติกเข้าใจในการทำงานกลุ่ม เข้าใจความต้องการของผู้อื่น ทำให้เด็กสามารถปรับตนเองให้เข้ากับเพื่อนในกลุ่มได้ และลดพฤติกรรมบางอย่างที่เป็นปัญหาต่อการทำกิจกรรมกลุ่ม หรือการอยู่ในสังคมได้ บี (Bee, 1985 : 396-410) กล่าวว่า พฤติกรรมกรช่วยเหลือของเพื่อนของเด็กปฐมวัย เป็นการแสดงปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในเชิงบวก เช่น เด็กจะเสนอให้ความช่วยเหลือเด็กที่อ่อนแอกว่า หรือเด็กที่กำลังร้องไห้ เด็กจะทำตามคำขอร้อง หรือการแนะนำของเพื่อนมากกว่าคนที่ไม่ใช่เพื่อน เด็กบางคนจะแสดงพฤติกรรมกรช่วยเหลือมากกว่าเด็กคนอื่น เพราะเป็นผลมาจากประสบการณ์ในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว และบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งเพื่อน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การช่วยเหลือเป็นการพยายามที่จะช่วยบรรเทาความต้องการของผู้อื่น ซึ่งออกมาด้วยการใช้คำพูด หรือแสดงท่าทาง เช่น ช่วยเพื่อนทำงาน ช่วยกันเก็บของเล่น

5. เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติมีพฤติกรรมกรเข้าสังคม ด้านการยอมรับผู้อื่นสูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ แสดงว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน สามารถส่งเสริมพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติกด้านการยอมรับผู้อื่น ทั้งนี้เนื่องจากเด็กออทิสติกส่วนใหญ่ยังไม่เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม เด็กจะไม่เข้าใจความต้องการของเพื่อน ในระยะแรกเด็กจะยึดตนเองเป็นสำคัญ ถ้าเด็กได้เรียนรู้การอยู่ในสังคมภายนอก และการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน จะทำให้เด็กรู้จักการยอมรับเพื่อน โดยแสดงความรักและให้คำชมเชย ในกระบวนการกลุ่มสิ่งสำคัญในการเข้ากลุ่ม คือการยอมรับผู้อื่น การยอมรับความคิดเห็น การเห็นคุณค่าของสมาชิก การยอมรับผู้อื่น ถือเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อสาร และก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (เยาพา เดชะคุปต์. 2542 : 45) การอยู่ร่วมกันในสังคม คุณสมบัติที่เด็กควรมี คือการยอมรับผู้อื่น ซึ่งการยอมรับผู้อื่นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคม การที่เด็กจะยอมรับผู้อื่นได้มากเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความรู้สึกที่เด็กมีต่อตนเอง การที่เด็กจะมีพฤติกรรมกรยอมรับผู้อื่นนั้นสัมพันธ์ภาพในครอบครัว

ระหว่าง พ่อ แม่ ลูก ควรเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ มั่นคง อบอุ่น โดยเฉพาะภายใน 6 ปีแรกของชีวิต พ่อแม่ควรให้ความรัก ความเอาใจใส่ เลี้ยงดูลูกด้วยความเข้าใจและยอมรับ มีความเที่ยงธรรม สม่ำเสมอ และมีความพอดีไม่มากและน้อยจนเกินไป (กาญจนา ไชยพันธ์. 2549 : 46)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยพบว่าเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติที่จัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน มีพฤติกรรมการเข้าสังคมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรม ดังนั้นเพื่อให้เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยมีพฤติกรรมการเข้าสังคมดีขึ้น ผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาควรนำการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย
2. เด็กออทิสติกมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น และเริ่มมีจินตนาการในการเล่นร่วมกับเพื่อน โดยสามารถพูดเป็นเรื่องราวได้มากขึ้น ซึ่งน่าจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กออทิสติกให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งสร้างความมั่นใจในตัวเด็ก
3. การที่เด็กปกติได้ช่วยเหลือเด็กออทิสติก เด็กปกติก็จะสามารถเรียนรู้ และพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมไปด้วย เช่นการยอมรับเด็กออทิสติกให้ทำกิจกรรมร่วมกัน ฝึกการแบ่งปัน การช่วยเหลือ
4. จากการแบ่งกลุ่มในช่วงแรก ๆ เด็กปกติจะไม่ยอมรับเด็กออทิสติก ครูต้องเป็นคนเลือกกลุ่มให้ และครูจะต้องอธิบายให้เด็กปกติเข้าใจลักษณะอาการพื้นฐานของเด็กออทิสติก

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา
2. ควรมีการศึกษาวิจัยการจัดการเรียนรู้แบบอื่น เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กใน ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา
3. ควรมีการศึกษาวิจัยในด้านความคงทนของพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก ในด้านการควบคุมอารมณ์ การปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น การทำกิจกรรมกลุ่ม การช่วยเหลือ และการยอมรับผู้อื่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). *การพัฒนาเด็กออทิสติก*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กาญจนา ไชยพันธ์. (2549). *กระบวนการกลุ่ม*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2549). *คุยปัญหาลูกปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : เพื่อนอักษร.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน*.
กรุงเทพฯ : สำนักนิเทศและพัฒนาศึกษา.
- จิตติรันต์ พุกจินดา. (2545). *เรื่องธรรมชาติของเด็กออทิสติก*. กรุงเทพฯ : แปลนพับลิชชิ่ง.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2544). *เทคนิคการใช้สติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิต
การพิมพ์.
- ณัฐพร พงษ์สิงห์. (2539). *พฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์การเล่น
บล็อกกลางแจ้งเป็นกลุ่มอย่างมีแบบแผน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ณรงค์ ณ ลำพูน. (2542). *การศึกษาปฐมวัย 1 แผนแม่บทเพื่อพัฒนาเด็กก่อนประถมศึกษา*.
กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ทิตนา แวมมณี. (2545). *รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีพร ณ นคร. (2542). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย*. ภูเก็ต : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2540). *การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- นันทิยา ปิณฑานนท์. (2543). *การประเมินผลพัฒนาเด็กปฐมวัย*. นครสวรรค์ : นิตินัย.
- นาตยา ปิณฑานนท์. (2543). *การเรียนแบบร่วมมือ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บั้งอร ตันปาน. (2535). *เอกสารคำสอนวิชา 21821112 การเรียนร่วมของเด็กพิเศษ*. กรุงเทพฯ :
แสงสุทธิการพิมพ์.
- เบญจา ชลธารันนท์. (2548). *การพัฒนาหลักสูตรสำหรับบุคคลออทิสติก ระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2547*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2527). *การทดสอบแบบอิงเกณฑ์แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ : โอ
เดียนสโตร์.

- ประมวญ ดิตตินันต์. (2527). *จิตวิทยาคลินิกสมองมนุษย์ (พรสวรรค์)*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ประทุม อัดชู. (2544). *การแก้ปัญหาการปรับตัวเข้ากับเพื่อนของนักเรียนออทิสติกในห้องเรียนรวม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. กรุงเทพฯ : โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปิยะลักษณ์ สิมะแสงยาพรณ์. (2534). *โลกของคนตัวเล็ก*. กรุงเทพฯ : แปลนพับลิชชิง.
- ประภัศร ปรีเอี่ยม. (2542). *การส่งเสริมพัฒนาการเด็กพิเศษระยะเริ่มแรก*. มหาสารคาม : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- ปทีป เมธาคณวุฒิ. (2544). *การจัดการเรียนการสอนที่ยืดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2532). *การเรียนรู้ระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ*. กรุงเทพฯ : ไร่ไทยเพรสการพิมพ์.
- _____. (2533). *การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ*. กรุงเทพฯ : บรรจกิจการพิมพ์.
- _____. (2546). *วิธีสอนเด็กออทิสติก*. กรุงเทพฯ : ไร่ไทยเพรสการพิมพ์.
- พุทธิตา (นามแฝง). (2549). *พลังแห่งรักและปัญญาพัฒนาลูกออทิสติก*. กรุงเทพฯ : พิมพ์พินิจการพิมพ์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดวิธีและเทคนิคการสอน 2*. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์แมเนจเม้นท์.
- พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ. (2547). *ปฐมวัยศึกษา : กิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อฝึกทักษะพัฒนาการและการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พูนสุข กิจรัตน์. (2542). *การสร้างวินัยในชั้นเรียนปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ.
- พรรณี ชูทัย เจนจิต. (2528). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์.
- พวงทอง ไสยวรรณ. (2532). *การเรียนรู้ร่วม*. พิษณุโลก : คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2544). *การวิจัยทางการศึกษาและสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์.
- มาซารุ อินุกะ. (ม.ป.ป). *รอให้ถึงอนุบาลก็สายเสียแล้ว*. (แปลและเรียบเรียง โดย ชีระ สุมิตร และ พรอนงค์ นิยมคำ. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2536). *เอกสารการสอน ชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 5-8*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- แม่ น. อรรณา (นามแฝง). (2545). *ซูพีวีตลูกออทิสติก*. กรุงเทพฯ : แปลนพับลิชชิง.
- เขาวพา เดชะคุปต์. (2528). *กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- _____. (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : เอพี กราฟฟิกส์ ดีไซน์.
- รติกร สุขมาก. (2544). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง สมการและอสมการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่เรียนแบบแข่งขัน กลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือและกลุ่มปกติ*. สงขลา : วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (คณิตศาสตร์). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.
- แรมสมร อยู่สถาพร. (2544). *เทคนิคและวิธีสอนเด็กในระดับปฐมศึกษา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี. (2534). *จิตวิทยาเด็กพิเศษ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วินัดดา ปิยะศิลป์. (2537). *เด็กสมาธิสั้น : คู่มือสำหรับพ่อแม่*. กรุงเทพฯ : โฮลิสติก พับลิชชิง.
- วนิดา รัตนมงคล. (2544). *เอกสารประกอบการเรียนการเรียนร่วม*. ภูเก็ต : คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2541). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.
- วารี ถิระจิตร. (2535). *การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาโร เฟิงสวัสดิ์. (2544). *การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศักดิ์ บวร. (2539). *เสริมสร้างอุปนิสัยที่ดีงามให้ลูกรัก*. กรุงเทพฯ : เอ็ดมัน เพรส โปรดักส์.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำพัทลุง. (2548). *เด็กที่มีความต้องการพิเศษ*. พัทลุง : ม.ป.พ.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำภูเก็ต. (2544). *เด็กที่มีความต้องการพิเศษ*. ภูเก็ต : ม.ป.พ.
- ศรีเรื่อน แก้วกั้งवाल. (2545). *จิตวิทยาเด็กที่มีลักษณะพิเศษ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.
- ศรียา นิยมธรรม. (2541). *การเรียนรู้ร่วมสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.
- สารทิ ธนนิมิตร. (2544). *ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้การเรียนแบบร่วมมือกันเรียนและการเรียนตามกิจกรรมปกติ เรื่องอัตราส่วน ร้อยละ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (คณิตศาสตร์). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.

- สุพัชรา ชุ่มเจริญ. (2545). *การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง*.
กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.
- สุคนธ์ สิ้นพานนท์. (2545). *การจัดกระบวนการเรียนรู้ : ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์.
- สุชา จันท์เอม. (2541). *จิตวิทยาเด็ก*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภาวดี หาญเมธี. (2545). *ผมคือเด็กออกทิสติก*. กรุงเทพฯ : แปลนพับลิชชิ่ง.
- สุวิมล ติรกันนท์. (2548). *ระเบียบการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่
5 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). *การวัดและประเมินแนวใหม่ : เด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน สาขาศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ :
ชัยเจริญ.
- สถาบันสุขภาพสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี. (2546). *คู่มือครูสำหรับช่วยเด็กออกทิสติก*.
กรุงเทพฯ : โอเดียนสแควร์.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). *ปฐมวัยศึกษา : หลักสูตรและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อลิสรา วัชรสินธุ. (2546). *จิตเวชเด็ก*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารดา เตะทะโกศิยวณิช. (2544). *การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่พึงประสงค์ใน
ห้องเรียนรวมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. กรุงเทพฯ : โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุษณีย์ เทพรชย์. (2543). *การเรียนการสอนเชิงรุก*. กรุงเทพฯ : มายพับลิชชิ่ง.
- อุบลรัตน์ เฟื่องสถิตย์. (2529). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Austin , Patsy C. (1985). *Parent 's Attitudes toward Mainstreaming – their Handicapped
Children in Preschool Program*. Dissertation Abstracts International. 45 : 3110- A ;
April.
- Bee, H. (1985). *The Development Child*. 4th ed. New York : Harper and Row.
- Davidson, Neil. (1990). "Small – Group Cooperative Learning in Mathematics Teaching and
Mathematics in the 1990" edited by Thoms J. Cooney and Chirstian R. Hirsch. P. 52-
61. National Council of Teachers of Mathematics.

- Dinkmeyer, Don. C. and R Dreikurs.(1963). *Encouraging Children to learn*. Cliffs,N.T.
Prentice – Hall.
- Greene, L.J. (1997). *Learning disabilities and your child*. 2nd ed. New York : Fawcett
Columbia.
- Hurlok, E.B. (1978). *Child Development*. 6th ed. New York : Mcgraw – Hill.
- Orlando, Joseph Edward. (1992). “*Cooperative Learning Student Achievement and Attitude in
Communnity College Freshman English Classes*” Dissertation Abstracts International.
25(7) : 2383 - A ; January.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน

1.อาจารย์ ดร. จิตติพร พิษณุกุล	อาจารย์ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์
2.อาจารย์ พนวนิช สิริวงค์	อดีตหัวหน้าภาควิชากุมารเวช วิทยาลัยพยาบาล
บรมราชชนนี จังหวัดสงขลา
3. อาจารย์ นงลักษณ์ เอียดแก้ว	อาจารย์โรงเรียนวัดสมควร
4.อาจารย์ สิกวัฒน์ ขวัญแก้ว	รองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนสงขลาพัฒนา
ปัญญา

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

1. อาจารย์ พนวนิช สิริวงค์	อดีตหัวหน้าภาควิชากุมารเวช วิทยาลัยพยาบาล
บรมราชชนนี จังหวัดสงขลา
2. อาจารย์ นงลักษณ์ เอียดแก้ว	อาจารย์โรงเรียนวัดสมควร
3. อาจารย์ สุคนธ์ ชูน้อย	อาจารย์โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา

แบบบันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

1.อาจารย์ ดร. จิตติพร พิษณุกุล	อาจารย์ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์
2. อาจารย์ สิกวัฒน์ ขวัญแก้ว	รองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา
3. อาจารย์ พนวนิช สิริวงค์	อดีตหัวหน้าภาควิชากุมารเวช วิทยาลัยพยาบาล
บรมราชชนนี จังหวัดสงขลา

ภาคผนวก ข

คู่มือ การใช้แบบสังเกตพฤติกรรม

คู่มือการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับ ปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ

แบบสังเกตนี้ใช้สำหรับการพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านการปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับเพื่อน ด้านการทำกิจกรรมกลุ่ม ด้านการช่วยเหลือ และด้านการยอมรับผู้อื่น

1. ผู้วิจัยจะจัดเตรียมสถานที่ในการสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคม โดยแบ่งเป็น 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมการเล่นบล็อก กิจกรรมเล่นทราย และกิจกรรมเกมการศึกษา ตัวอย่างเช่น กิจกรรมการเล่นบล็อก โดยให้เด็กทำกิจกรรมเป็นกลุ่มโดยผู้วิจัยจะสร้างสถานการณ์ให้เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันสร้างบ้านขึ้นมา 1 หลัง ภายในกลุ่มจะต้องช่วยกันสร้างบ้านให้เสร็จภายใน 15 นาที กลุ่มไหนเสร็จก่อนเป็นผู้ชนะ

2. ขณะที่แต่ละกลุ่มช่วยกันสร้างบ้าน จะทำการสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ

3. การบันทึกพฤติกรรมให้ขีดรอยคะแนน (/) ลงในแบบสังเกต ตามพฤติกรรมของเด็กแต่ละด้านที่กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยขีด (/) 1 ครั้งต่อการแสดงพฤติกรรมให้เห็น 1 ครั้ง

4. เกณฑ์การให้คะแนนในการสังเกต ระดับของพฤติกรรมการเข้าสังคม มีดังต่อไปนี้

2 หมายถึง เด็กแสดงพฤติกรรมการเข้าสังคมให้เห็นขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง

1 หมายถึง เด็กแสดงพฤติกรรมการเข้าสังคมให้เห็นขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง

0 หมายถึง เด็กไม่แสดงพฤติกรรมการเข้าสังคมให้เห็นขณะทำกิจกรรม

5. การเตรียมการในการสังเกต

5.1 ผู้ที่จะสังเกตต้องศึกษาคู่มือในการสังเกตให้เข้าใจกระบวนการในการสังเกตทั้งหมด เพื่อให้เกิดความชำนาญในการใช้แบบสังเกต

5.2 เตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม เช่น บล็อก นาฬิกาจับเวลา แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ บันทึกภาพวิดีโอ

5.3 สร้างความคุ้นเคยกับเด็กและสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม ก่อนเริ่มสังเกตพฤติกรรมให้เด็กทำธุระส่วนตัวให้เรียบร้อยก่อน เช่น เข้าห้องน้ำ ดื่มน้ำ

**ตัวอย่างรายละเอียดของพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก
ระดับปฐมวัยที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ**

หัวข้อพฤติกรรมการเข้าสังคม	ระดับคะแนน	ตัวอย่างพฤติกรรม
การควบคุมอารมณ์		
1. ชนพิศปกติ	2	เด็กไม่ชนเมื่อทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนทุกครั้ง
	1	เด็กชนบ้างเมื่อทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนแต่ก็ยังไม่ฟังเหตุผลอยู่บ้าง
	0	เด็กชนพิศปกติเมื่อทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน
2. นิ่งพิศปกติ	2	เด็กนิ่งพิศปกติเมื่อทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนแต่ก็ยังไม่ฟังเหตุผลอยู่บ้าง
	1	ยังฟังเหตุผลอยู่บ้าง
	0	เด็กนิ่งพิศปกติเมื่อทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน
ด้านการทำการทำกิจกรรมกลุ่ม		
1. รู้จักการรอคอย	2	เด็กแสดงพฤติกรรมการรอคอย หรือการอดทนได้ขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
	1	เด็กแสดงพฤติกรรมการรอคอย หรือการอดทนได้ขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
	0	เด็กแสดงพฤติกรรมการรอคอย หรือการอดทนขณะทำกิจกรรมไม่ได้
2. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	2	เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกครั้ง
	1	เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
	0	เด็กไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เด็กทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนทุกครั้ง

เกณฑ์การให้คะแนน (scoring rubric) กำหนดระดับความผิดพลาด คือพิจารณาความบกพร่องจากพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ จากคำตอบว่ามีอย่างน้อยเพียงใด โดยจะให้คะแนนสูงสุดลงมาทีละระดับ ดังนี้

การควบคุมอารมณ์

1. ชนผิดปกติ

2	หมายถึง	เด็กไม่ชนเมื่อทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนทุกครั้ง
1	หมายถึง	เด็กชนบ้างเมื่อทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนแต่ก็ยังฟังเหตุผลอยู่บ้าง
0	หมายถึง	เด็กชนผิดปกติเมื่อทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน

2. นิ่งผิดปกติ

2	หมายถึง	เด็กร่วมทำกิจกรรมปกติเมื่อทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ทุกครั้ง
1	หมายถึง	เด็กนิ่งผิดปกติเมื่อกิจกรรมแต่ก็ยังฟังเหตุผลอยู่บ้าง
0	หมายถึง	เด็กนิ่งผิดปกติทุกครั้งเมื่อทำกิจกรรม

3. ชอบทำลายสิ่งของ

2	หมายถึง	เด็กไม่ทำลายสิ่งของขณะทำกิจกรรม ทุกครั้ง
1	หมายถึง	เด็กทำลายสิ่งของขณะทำกิจกรรมแต่ก็ยังฟังเหตุผลอยู่บ้าง
0	หมายถึง	เด็กทำลายสิ่งของขณะทำกิจกรรม

4. กรีดร้องเอาแต่ใจตนเอง

2	หมายถึง	เด็กไม่กรีดร้องเอาแต่ใจตนเองขณะทำกิจกรรม ทุกครั้ง
1	หมายถึง	เด็กกรีดร้องเอาแต่ใจตนเองขณะทำกิจกรรมแต่ยังฟังเหตุผลอยู่บ้าง
0	หมายถึง	เด็กกรีดร้องเอาแต่ใจตนเองขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง

5. หัวเราะหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล

2	หมายถึง	เด็กไม่หัวเราะหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผลขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
1	หมายถึง	เด็กหัวเราะหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผลขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
0	หมายถึง	เด็กหัวเราะหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผลตลอดเวลาขณะทำกิจกรรม

6. กลัวในสิ่งที่ไม่น่ากลัว เช่น ลูกบอล

- 2 หมายถึง เด็กไม่กลัวในสิ่งที่ไม่น่ากลัวขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กกลัวในสิ่งที่ไม่น่ากลัวขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กกลัวในสิ่งที่ไม่น่ากลัวตลอดเวลาขณะทำกิจกรรม

7. แสดงอาการต่อต้านด้วยคำพูดหรือท่าทาง

- 2 หมายถึง เด็กไม่แสดงอาการต่อต้านด้วยคำพูดหรือท่าทางขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กแสดงอาการต่อต้านด้วยคำพูดหรือท่าทางขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กแสดงอาการต่อต้านด้วยคำพูดหรือท่าทางขณะทำกิจกรรม

8. แสดงอารมณ์โกรธแค้น เช่น กัด ข่วน หยิก

- 2 หมายถึง เด็กไม่แสดงอารมณ์โกรธแค้น เช่น กัด ข่วน หยิกเพื่อนขณะทำกิจกรรม
- 1 หมายถึง เด็กแสดงอารมณ์โกรธแค้น เช่น กัด ข่วน หยิกขณะทำกิจกรรม แต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กแสดงอารมณ์โกรธแค้น เช่น กัด ข่วน หยิกเพื่อนตลอดเวลาขณะทำกิจกรรม

9. ไม่ยิ้ม หรือยิ้มช้ากว่าเด็กอื่น

- 2 หมายถึง เด็กยิ้มแย้มแจ่มใสขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กไม่ยิ้มแย้มแจ่มใสขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่ยิ้มแย้มแจ่มใสตลอดเวลาขณะทำกิจกรรม

10. ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวัน

- 2 หมายถึง เด็กยอมรับได้ในการเปลี่ยนแปลง เช่น การเปลี่ยนเก้าอี้ที่นั่ง
- 1 หมายถึง เด็กยอมรับได้ในการเปลี่ยนแปลง เช่น การเปลี่ยนเก้าอี้ที่นั่งแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่ยอมรับในการเปลี่ยนแปลง เช่น การเปลี่ยนเก้าอี้ที่นั่ง

การปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับผู้อื่น

11. พูดคุยตกลงกับเพื่อนได้

- 2 หมายถึง เด็กพูดคุยตกลงกับเพื่อนได้ขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กพูดคุยตกลงกับเพื่อนไม่ได้ขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กพูดคุยตกลงกับเพื่อนไม่ได้ตลอดเวลาขณะทำกิจกรรม

12. พูดชมเชยผู้อื่น

- 2 หมายถึง เด็กพูดชมเชยผู้อื่นได้ขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กพูดชมเชยผู้อื่นขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่พูดชมเชยผู้อื่นขณะทำกิจกรรม

13. สบตาผู้อื่นเวลาพูด

- 2 หมายถึง เด็กสบตาผู้อื่นเวลาพูดขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กไม่สบตาผู้อื่นเวลาพูดขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่สบตาผู้อื่นเวลาพูดขณะทำกิจกรรม

14. พูดเลียนแบบเหมือนนกแก้ว หรือพูดวนคำถาม

- 2 หมายถึง เด็กไม่พูดวนคำถามขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กพูดวนคำถามขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กพูดวนคำถามตลอดเวลาขณะทำกิจกรรม

15. การเปล่งเสียงพูดดังผิดปกติ

- 2 หมายถึง เด็กเปล่งเสียงพูดความดังปกติขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กเปล่งเสียงพูดความดังผิดปกติขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กเปล่งเสียงพูดความดังปกติตลอดเวลาขณะทำกิจกรรม

16. . เข้าใจสีหน้าท่าทางของเพื่อน

- 2 หมายถึง เด็กเข้าใจสีหน้าท่าทางของเพื่อน เช่น โกรธ ดีใจ เสียใจขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กไม่เข้าใจสีหน้าท่าทางของเพื่อน เช่น โกรธ ดีใจ เสียใจขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่เข้าใจสีหน้าท่าทางของเพื่อนเช่น โกรธ ดีใจ เสียใจ ขณะทำกิจกรรม

17. รอจังหวะในการสนทนาไม่เป็น เช่นพูดสวนขณะผู้อื่นพูด
- 2 หมายถึง เด็กไม่พูดสวนขณะผู้อื่นพูดขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
 - 1 หมายถึง เด็กพูดสวนขณะผู้อื่นพูดขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
 - 0 หมายถึง เด็กพูดสวนขณะผู้อื่นพูดตลอดเวลาขณะทำกิจกรรม
18. ใช้ภาษาและวิธีการสื่อสารที่คนอื่นเข้าใจ
- 2 หมายถึง เด็กใช้ภาษาและวิธีการสื่อสารที่คนอื่นเข้าใจขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
 - 1 หมายถึง เด็กใช้ภาษาและวิธีการสื่อสารที่คนอื่น ไม่เข้าใจขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
 - 0 หมายถึง เด็กใช้ภาษาและวิธีการสื่อสารที่คนอื่น ไม่เข้าใจตลอดเวลาขณะทำกิจกรรม
19. สามารถเริ่มต้นบทสนทนากับเพื่อนหรือผู้ใหญ่ได้
- 2 หมายถึง เด็กเริ่มต้นบทสนทนากับเพื่อนหรือผู้ใหญ่ได้ขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
 - 1 หมายถึง เด็กเริ่มต้นบทสนทนากับเพื่อนหรือผู้ใหญ่ขณะทำกิจกรรมได้แต่ไม่ทุกครั้ง
 - 0 หมายถึง เด็กเริ่มต้นบทสนทนากับเพื่อนหรือผู้ใหญ่ขณะทำกิจกรรมไม่ได้
20. ใช้กิริยาท่าทางในการสื่อสารความหมายกับผู้อื่นได้
- 2 หมายถึง เด็กใช้กิริยาท่าทางในการสื่อสารความหมายกับผู้อื่นได้ขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
 - 1 หมายถึง เด็กใช้กิริยาท่าทางในการสื่อสารความหมายกับผู้อื่นไม่ได้ขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
 - 0 หมายถึง เด็กใช้กิริยาท่าทางในการสื่อสารความหมายกับผู้อื่นไม่ได้

การทำกิจกรรมกลุ่ม

21. รู้จักการอดทน การรอคอย

- 2 หมายถึง เด็กแสดงพฤติกรรมการอดทน การรอคอยได้ขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กแสดงพฤติกรรมการอดทน การรอคอยได้ขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กแสดงพฤติกรรมการอดทน การรอคอยในการทำกิจกรรมไม่ได้

22. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

- 2 หมายถึง เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกครั้ง

23. การปฏิบัติตามกฎของกลุ่ม

- 2 หมายถึง เด็กปฏิบัติตามกฎของกลุ่มขณะทำกิจกรรมได้ทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กปฏิบัติตามกฎของกลุ่มขณะทำกิจกรรมได้แต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กปฏิบัติตามกฎของกลุ่มขณะทำกิจกรรมไม่ได้

24. มีความวิตกกังวลเมื่อเข้ากิจกรรมกลุ่ม

- 2 หมายถึง เด็กไม่มีความวิตกกังวลเมื่อเข้ากิจกรรมกลุ่มทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กมีความวิตกกังวลเมื่อเข้ากิจกรรมกลุ่มแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กมีความวิตกกังวลเมื่อเข้ากิจกรรมกลุ่ม

25. สนใจบุคคลรอบข้าง

- 2 หมายถึง เด็กมีความสนใจบุคคลรอบข้างขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กมีความสนใจบุคคลรอบข้างขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่มีความสนใจบุคคลรอบข้างขณะทำกิจกรรม

26. มีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนในการเข้าร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่น

- 2 หมายถึง เด็กไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนในการเข้าร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่นทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนในการเข้าร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่นแต่ไม่ทุกครั้ง

0 หมายถึง เด็กมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนในการเข้าร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่น

27. ต้องการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน

2 หมายถึง เด็กมีความต้องการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนทุกครั้ง

1 หมายถึง เด็กต้องการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนแต่ไม่ทุกครั้ง

0 หมายถึง เด็กไม่ต้องการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน

28. จับมือเพื่อนทำงานแทนสิ่งที่ต้องการ

2 หมายถึง เด็กไม่จับมือเพื่อนทำงานแทนสิ่งที่ตนต้องการทุกครั้ง

1 หมายถึง เด็กจับมือเพื่อนทำงานแทนสิ่งที่ตนต้องการแต่ไม่ทุกครั้ง

0 หมายถึง เด็กจับมือเพื่อนทำงานแทนสิ่งที่ตนต้องการ

29. มีความสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม

2 หมายถึง เด็กสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่มทุกครั้ง

1 หมายถึง เด็กสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่มแต่ไม่ทุกครั้ง

0 หมายถึง เด็กไม่สนใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม

30. มีความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมกลุ่ม

2 หมายถึง เด็กรับผิดชอบในการทำกิจกรรมกลุ่มทุกครั้ง

1 หมายถึง เด็กรับผิดชอบในการทำกิจกรรมกลุ่มแต่ไม่ทุกครั้ง

0 หมายถึง เด็กไม่รับผิดชอบในการทำกิจกรรมกลุ่ม

ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น

31. รักและมีเมตตาผู้อื่น

2 หมายถึง เด็กรักและมีเมตตาผู้อื่นขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง

1 หมายถึง เด็กรักและมีเมตตาผู้อื่นขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง

0 หมายถึง เด็กไม่มีความรักและมีเมตตาผู้อื่น

32. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2 หมายถึง เด็กมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง

1 หมายถึง เด็กมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง

0 หมายถึง เด็กไม่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

33. รู้จักการแบ่งปัน

- 2 หมายถึง เด็กรู้จักการแบ่งปันขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กรู้จักการแบ่งปันขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่รู้จักการแบ่งปันขณะทำกิจกรรม

34. หยิบของให้เพื่อนได้โดยที่เพื่อนไม่ได้ร้องขอให้ทำ

- 2 หมายถึง เด็กหยิบของให้เพื่อนได้โดยที่เพื่อนไม่ได้ร้องขอให้ทำขณะทำกิจกรรม ทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กหยิบของให้เพื่อนได้โดยที่เพื่อนไม่ได้ร้องขอให้ทำขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่หยิบของให้เพื่อนโดยที่เพื่อนไม่ได้ร้องขอให้ทำ

35. ช่วยเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกทำกิจกรรมหรือเลิกเล่น

- 2 หมายถึง เด็กช่วยเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกทำกิจกรรมหรือเลิกเล่นทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กช่วยเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกทำกิจกรรมหรือเลิกเล่นแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่ช่วยเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกทำกิจกรรมหรือเลิกเล่น

36. ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนหกล้ม หรือได้รับอันตรายจากการเล่น

- 2 หมายถึง เด็กช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนหกล้มหรือได้รับอันตรายจากการเล่นทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนหกล้มหรือได้รับอันตรายจากการเล่นแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนหกล้มหรือได้รับอันตรายจากการเล่น

37. รู้จักการปลอบเพื่อนเมื่อเพื่อนร้องไห้

- 2 หมายถึง เด็กปลอบเพื่อนเมื่อเพื่อนร้องไห้ทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กปลอบเพื่อนเมื่อเพื่อนร้องไห้ได้แต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่ปลอบเพื่อนเมื่อเพื่อนร้องไห้

38. ให้เพื่อนยืมของเมื่อเพื่อนไม่มี

- 2 หมายถึง เด็กให้เพื่อนยืมของเมื่อเพื่อนไม่มีในการทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กให้เพื่อนยืมของเมื่อเพื่อนไม่มีในการทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่ให้เพื่อนยืมของเมื่อเพื่อนไม่มี

39. เสนอความช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนตามความเหมาะสม

- 2 หมายถึง เด็กเสนอความช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนตามความเหมาะสมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กให้ความช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนตามความเหมาะสมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่ให้ความช่วยเหลือและแนะนำเพื่อนตามความเหมาะสม

การยอมรับผู้อื่น

40. แสดงห่วงใยและเอาใจใส่เพื่อน

- 2 หมายถึง เด็กห่วงใยและเอาใจใส่เพื่อนขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กห่วงใยและเอาใจใส่เพื่อนขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่ห่วงใยและเอาใจใส่เพื่อนขณะทำกิจกรรม

41. ยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อน

- 2 หมายถึง เด็กยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อนในการทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อนในการทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่ยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อนในการทำกิจกรรม

42. เป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในกลุ่ม

- 2 หมายถึง เด็กเป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในกลุ่มขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กเป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในกลุ่มขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในกลุ่มขณะทำกิจกรรม

43. ให้ความไว้วางใจเพื่อน

- 2 หมายถึง เด็กให้ความไว้วางใจเพื่อนขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กให้ความไว้วางใจเพื่อนขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่ให้ความไว้วางใจเพื่อนตลอดเวลาขณะทำกิจกรรม

44. ให้เพื่อนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

- 2 หมายถึง เด็กให้เพื่อนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กให้เพื่อนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่ให้เพื่อนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

45. อาสาเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม

- 2 หมายถึง เด็กอาสาเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กอาสาเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่อาสาเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม

46. ปรับทำที่ของตนเองให้สอดคล้องกับคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะของเพื่อน

- 2 หมายถึง เด็กปรับทำที่ของตนเองให้สอดคล้องกับคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะของเพื่อนทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กปรับทำที่ของตนเองให้สอดคล้องกับคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะของเพื่อนขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่ปรับทำที่ของตนเองให้สอดคล้องกับคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะของเพื่อน

47. เข้าใจความต้องการของผู้อื่น

- 2 หมายถึง เด็กเข้าใจความต้องการของผู้อื่นขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กเข้าใจความต้องการของผู้อื่นขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่เข้าใจความต้องการของผู้อื่นขณะทำกิจกรรม

48. ยอมรับความสำเร็จของเพื่อน

- 2 หมายถึง เด็กยอมรับความสำเร็จของเพื่อนได้ขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กยอมรับความสำเร็จของเพื่อนได้ขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่ยอมรับความสำเร็จของเพื่อนขณะทำกิจกรรม

49. การให้อภัยผู้อื่น

- 2 หมายถึง เด็กให้อภัยผู้อื่นขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กให้อภัยผู้อื่นขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่ให้อภัยผู้อื่นขณะทำกิจกรรม

50. แสดงความสนใจเพื่อนภายในกลุ่ม หรือ คนอื่นๆ

- 2 หมายถึง เด็กสนใจเพื่อนภายในกลุ่มหรือคนอื่นๆขณะทำกิจกรรมทุกครั้ง
- 1 หมายถึง เด็กสนใจเพื่อนภายในกลุ่ม หรือ คนอื่นๆขณะทำกิจกรรมแต่ไม่ทุกครั้ง
- 0 หมายถึง เด็กไม่สนใจเพื่อนภายในกลุ่ม หรือ คนอื่นขณะทำกิจกรรม

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติกที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ

ชื่อ นามสกุล ชื่อเล่น.....เพศ

อายุ ปี เดือน ที่อยู่.....

ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของเด็กมากที่สุด

พฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก	เด็กมีพฤติกรรมมาก น้อยเพียงใด		
	2	1	0
การควบคุมอารมณ์			
1. ชนผิปกติ			
2. นิ่งผิปกติ			
3. ชอบทำลายสิ่งของ			
4. กรีดร้องเอาแต่ใจตนเอง			
5. หัวเราะหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล			
6. กลัวในสิ่งที่ไม่น่ากลัว เช่น ลูกบอล			
7. แสดงอาการต่อต้านด้วยคำพูด และท่าทาง			
8. แสดงอารมณ์โกรธแค้น เช่น กัด ข่วน หยิก			
9. ไม่ยิ้ม หรือ ยิ้มช้ากว่าเด็กอื่นๆ			
10. ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงในชีวิต เช่น ถ้าเปลี่ยนเก้าอี้ที่นั่งประจำ เด็กจะไม่พอใจและส่งเสียงกรีดร้อง			
การปฏิสัมพันธ์พูดคุยกับเพื่อน			
11. พูดคุยตกลงกับเพื่อนได้			
12. พูดชมเชยผู้อื่น			
13. สบตาผู้อื่นเวลาพูด			
14. พูดเลียนแบบเหมือนนกแก้ว หรือพูดทวนคำถาม			
15. การเปล่งเสียงพูดดังผิปกติ			
16. เข้าใจสีหน้าท่าทางของเพื่อนสนทนา			
17. รอจังหวะในการสนทนาไม่เป็น เช่น พูดสวนขณะผู้อื่นพูด			

พฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติก	เด็กมีพฤติกรรมมาก น้อยเพียงใด		
	2	1	0
18. ใช้ภาษาและวิธีการสื่อสารที่คนอื่นเข้าใจ			
19. สามารถเริ่มต้นบทสนทนากับเพื่อนหรือผู้ใหญ่ได้			
20. ใช้กิริยาท่าทางในการสื่อความหมายกับคนอื่นได้			
การทำกิจกรรมกลุ่ม			
21. รู้จักการอดทน			
22. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม			
23. การปฏิบัติตามกฎของกลุ่ม			
24. แสดงอาการวิตกกังวลเมื่อเข้ากิจกรรมกลุ่ม			
25. แสดงความสนใจบุคคลรอบข้าง			
26. มีปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น			
27. ต้องการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนแต่ทำไม่เป็น			
28. จับมือเพื่อนแทนสิ่งที่ต้องการ			
29. มีความสนใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม			
30. มีความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมกลุ่ม			
การช่วยเหลือเพื่อน			
31. ให้ความและรักเมตตาผู้อื่น			
32. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน			
33. รู้จักการแบ่งปัน			
34. หยิบของให้เพื่อนได้โดยที่เพื่อนไม่ได้ร้องขอให้ทำ			
35. ช่วยเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกทำกิจกรรม หรือเลิกเล่น			
36. ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนหกล้ม หรือได้รับอันตรายจากการเล่น			
37. รู้จักปลอบเพื่อนเมื่อเพื่อนร้องไห้			
38. ให้เพื่อนข้มของเมื่อเพื่อนไม่มี			
39. เสนอความช่วยเหลือและแนะนำตามความเหมาะสม			
40. แสดงความห่วงใยและเอาใจใส่เพื่อน			

พฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติก	เด็กมีพฤติกรรมอย่างน้อย เพียงใด		
	2	1	0
การยอมรับผู้อื่น			
41. ยอมรับความช่วยเหลือจากเพื่อน			
42. เป็นที่ยอมรับของเพื่อนภายในกลุ่ม			
43. ให้ความไว้วางใจเพื่อน			
44. ให้เพื่อนเข้ามามีส่วนร่วมในการเล่น			
45. อาสาเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม			
46. ปรับทำทของตนเองให้สอดคล้องกับคำแนะนำหรือ ข้อเสนอแนะของเพื่อน			
47. เข้าใจความต้องการของผู้อื่น			
48. ยอมรับความสำเร็จของเพื่อน			
49. การให้อภัยผู้อื่น			
50. แสดงความสนใจเพื่อนภายในกลุ่ม หรือ คนอื่นๆ			

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตัวอย่างแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตารางการจัดกิจกรรมหน่วยน้ำ สัปดาห์ที่ 1
ระหว่างวันที่ 5 – 9 มิถุนายน พ.ศ. 2549

วัน	เวลา					
	09.10น.-9.30	09.30-10.30	10.30-11.00	11.00-11.30	14.00-14.30	14.30-15.00
จันทร์ 5 มิ. ย. 49			กิจกรรมเสริม ประสบการณ์		กิจกรรม กลางแจ้ง	
อังคาร 6 มิ. ย. 49	กิจกรรม เคลื่อนไหว และจังหวะ					กิจกรรมเกม การศึกษา
พุธ 7 มิ. ย. 49		กิจกรรม ศิลปะ สร้างสรรค์			กิจกรรม กลางแจ้ง	
พฤหัสบดี 8 มิ. ย. 49			กิจกรรมเสริม ประสบการณ์			กิจกรรมเกม การศึกษา
ศุกร์ 9 มิ. ย. 49		กิจกรรม ศิลปะ สร้างสรรค์		กิจกรรมเสรี		

หน่วยน้ำ

วันจันทร์ที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2549 เวลา 10.30 – 11.00 น.

กิจกรรมกิจกรรมเสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับน้ำ
2. เพื่อให้เด็กพัฒนาทักษะการสังเกตการณ์เปลี่ยนรูปร่างไปตามภาชนะที่บรรจุ
3. เพื่อให้เด็กได้สังเกตการณ์เปลี่ยนสถานะจากของแข็งเป็นของเหลว
4. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

เนื้อหา

น้ำมีลักษณะเป็นของเหลวใส ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ไม่มีรส น้ำเปลี่ยนรูปร่างไปตามภาชนะที่ใช้บรรจุ น้ำสามารถเปลี่ยนจากน้ำแข็งกลายเป็นน้ำธรรมดาได้เมื่ออยู่ที่อุณหภูมิสูงและอุณหภูมิต่ำ

กิจกรรม

ขั้นนำ

เด็กและครูร่วมกันท่องคำคล้องจอง “ธรรมชาติ”

ขั้นสอน

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงลักษณะของน้ำ
2. แบ่งเด็กเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยแต่ละเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกัน (แต่ละกลุ่มมีเด็กออทิสติกเพียง 1 คน
3. ครูให้เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันให้เด็กได้นำน้ำใส่ลงในภาชนะที่มีรูปร่างต่างๆ กัน
4. ภายในกลุ่มจะแบ่งหน้าที่กันดังนี้
 - คนที่1 ตักน้ำใส่พิมพ์เยลลี่
 - คนที่2 ตักน้ำใส่ลูกโป่ง
 - คนที่3 ตักน้ำใส่ขันน้ำ
 - คนที่4 ตักน้ำใส่ขวดน้ำ
5. ภายในกลุ่มนำเสนอหน้าที่ใส่ไว้ในภาชนะที่มีรูปร่างต่างกันๆ

6. ครูนำน้ําแข็งให้เด็กดู และร่วมกันสนทนาว่าเค็กรๆ เคยรับประทานน้ําแข็งหรือไม่ น้ําแข็งเกิดขึ้นได้อย่างไร และแต่ละกลุ่มทดลองน้ําน้ําสะอาดไปแช่ในตู้เย็น

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันสรุปลักษณะของน้ํา ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น และน้ําสามารถเปลี่ยนรูปร่างได้ตามที่ภาชนะบรรจุ น้ําสามารถเปลี่ยนจากของเหลวเป็นของแข็งได้

สื่อการเรียนรู้

1. น้ําแข็ง น้ํา
2. คำคล้องจอง “ธรรมชาติ”
2. ภาชนะรูปต่างๆ เช่น ขวดน้ํา ขันน้ํา แก้วน้ํา พิมพ์เหล็ก ฯลฯ

การประเมินผล

1. ตรวจสอบความถูกต้องของผลงาน
2. สังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออกทิสติก
3. บันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออกทิสติก

ภาคผนวก

คำคล้องจอง

“ธรรมชาติ”

ในห้องน้ําเราเห็นฝูงปลา	ในห้องนาเราเห็นรวงข้าว
ในห้องฟ้าเราเห็นดวงดาว	ในป่าเขาเห็นหมูไม้งาม

วันจันทร์ที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2549 เวลา 11.00- 11.30 น.

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายของคล่องแคล่ว
2. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติก
3. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
4. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

เนื้อหา

เกมส่งขวดน้ำ

กิจกรรม

ขั้นนำ

ครูอธิบายและสาธิตการเล่นเกมส่งขวดน้ำ

ขั้นสอน

1. แบ่งเด็กเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยแต่ละเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกัน (แต่ละกลุ่มมีเด็กออทิสติกเพียง 1 คน
2. แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนออกมาเป็นผู้ส่งขวดน้ำ และยืนเรียงเป็นหน้ากระดานเรียงหนึ่ง ครูเตรียม ขวดน้ำให้เด็กแต่ละกลุ่มๆ ละ 1 ขวด
3. เมื่อได้ยินสัญญาณให้เด็กส่งขวดน้ำให้เพื่อนคนที่1 และคนที่1 ส่งให้คนที่2 คนที่2 ส่งให้คนที่ 3 คนที่3 ส่งให้คนที่4 กลุ่มที่ทำเสร็จเรียบร้อยและเป็นกลุ่มแรกเป็นผู้ชนะ
4. ภายในกลุ่มจะแบ่งหน้าที่กันดังนี้
 - คนที่1 ส่งขวดน้ำให้คนที่ 2
 - คนที่2 ส่งขวดน้ำให้คนที่ 3
 - คนที่3 ส่งขวดน้ำให้คนที่ 4
 - คนที่4 นำขวดน้ำไปหาเส้นชัย
5. ครูประกาศกลุ่มที่เสร็จเป็นกลุ่มแรก และถือว่าเป็นกลุ่มที่ชนะ

ขั้นสรุป

เด็กและครูช่วยกันเก็บอุปกรณ์

สื่อการเรียนรู้

1. นกหวีด
2. ขวดน้ำ

การประเมินผล

1. สังเกตการการทำกิจกรรมของเด็ก
2. สังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก
3. บันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

วันอังคารที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2549 เวลา 0.930- 10.30 น.

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

จุดประสงค์

1. ฟังและปฏิบัติตามข้อตกลงได้
2. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติก
3. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายประกอบอุปกรณ์
4. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายได้

เนื้อหา

1. การฟังปฏิบัติตามสัญญาณ
2. การปฏิบัติตามข้อตกลง
3. การปฏิบัติตามคำสั่ง
4. เคลื่อนไหวร่างกายประกอบอุปกรณ์

กิจกรรม

ขั้นนำ

สร้างข้อตกลงภายในกลุ่ม และให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปทั่วบริเวณอย่างอิสระตามจังหวะ เมื่อได้ยินสัญญาณ “หยุด” ให้หยุดทำนั้นทันที

ขั้นสอน

1. แบ่งเด็กเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยแต่ละเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกัน (แต่ละกลุ่มมีเด็กออทิสติกเพียง 1 คน
2. ครูเคาะจังหวะและให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกาย โดยใช้ริบบิ้นประกอบการเคลื่อนไหว เมื่อสัญญาณหยุดให้เด็กนำริบบิ้นมารวมกลุ่มกันและสร้างผลงานตามจินตนาการของแต่ละกลุ่ม
3. ครูให้เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดทำทางการเคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้ริบบิ้นประกอบการเคลื่อนไหว
4. ภายในกลุ่มจะแบ่งหน้าที่กันดังนี้
 - คนที่1 คิดทำทางโดยใช้ริบบิ้นประกอบการเคลื่อนไหว
 - คนที่2 คิดทำทางโดยใช้ริบบิ้นประกอบการเคลื่อนไหว
 - คนที่3 คิดทำทางโดยใช้ริบบิ้นประกอบการเคลื่อนไหว
 - คนที่4 คิดทำทางโดยใช้หนังสือพิมพ์ประกอบการเคลื่อนไหว

5. ภายในกลุ่มช่วยกันนำกระดาษริบบิ้นมาสร้างเป็นผลงานของแต่ละกลุ่ม
6. แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานจากริบบิ้น

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “อาบน้ำ” และร่วมกันสนทนาถึงเนื้อหาของเพลง

สื่อการเรียนรู้

1. เครื่องเคาะจังหวะ
2. ริบบิ้น
3. เพลง “อาบน้ำ”

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงท่าทางประกอบอุปกรณ์
2. สังเกตการปฏิบัติตามข้อตกลง
3. สังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก
4. บันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

ภาคผนวก

เพลง

“อาบน้ำ”

อาบน้ำชุ่มซ่า	ล้างหน้าล้างตา
ฟอกสบู่ถั่วตัว	ชำระเหงื่อไคล
ราดน้ำให้ทั่ว	เสร็จแล้วเช็ดตัว
เราไม่ขุ่นมัว	สุขกายสบายใจ

วันอังคารที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2549 เวลา 14.30 – 15.00 น.

กิจกรรมเกมการศึกษา

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการสังเกตและการเปรียบเทียบ
2. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการสังเกตภาพที่เหมือนกัน
3. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

เนื้อหา

เกมเรียงลำดับเหตุการณ์การเกิดฝน

กิจกรรม

ขั้นนำ

ครูอธิบายและสาธิตการเล่นเกมเรียงลำดับเหตุการณ์การเกิดฝน

ขั้นสอน

1. แบ่งเด็กเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกัน (แต่ละกลุ่มมีเด็กออทิสติกเพียง 1 คน

2.. ครูให้เด็กแต่ละกลุ่มเล่นเกมเรียงลำดับเหตุการณ์การเกิดฝน

4. ภายในกลุ่มจะแบ่งหน้าที่กันดังนี้

คนที่1 ได้ภาพที่ 1

คนที่2 ได้ภาพที่ 2

คนที่3 ได้ภาพที่ 3

คนที่4 ได้ภาพที่ 4

5. ภายในกลุ่มช่วยกันนำภาพชิ้นส่วนที่เด็กได้นำมาเรียงลำดับเหตุการณ์การเกิดฝนที่สมบูรณ์ โดยครูจะให้เวลากลุ่มละ 1 นาที

6. แต่ละกลุ่มนำเสนอภาพเรียงลำดับเหตุการณ์การฝนที่ทำเสร็จ และสับเปลี่ยนรูปเรียงลำดับเหตุการณ์การเกิดฝนกับกลุ่มอื่นๆ

ขั้นสรุป

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงเหตุการณ์การเกิดฝน
2. ช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย

สื่อการเรียนรู้

เกมเรียงลำดับเหตุการณ์การเกิดฝน

การประเมินผล

1. ตรวจสอบความถูกต้องของผลงาน
2. สังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก
- 3 . บันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

วันพุธที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2549 เวลา 09.10 – 09.30 น.

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
2. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. ฝึกการมีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการสร้างผลงาน
4. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก
5. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

เนื้อหา

เป่าสีจากหลอดกาแฟ

กิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูบอกอุปกรณ์ในเป่าสีจากหลอดกาแฟ
2. ครูสาธิตการเป่าสีจากหลอดกาแฟ

ขั้นสอน

1. แบ่งเด็กเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยแต่ละเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกัน (แต่ละกลุ่มมีเด็กออทิสติกเพียง 1 คน

3. ครูให้เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันเป่าสีจากหลอดกาแฟ

4. ภายในกลุ่มจะแบ่งหน้าที่กันดังนี้

คนที่1 หยดสีจากหลอดกาแฟ

คนที่2 หยดสีจากหลอดกาแฟ

คนที่3 เป่าสีจากหลอดกาแฟ

คนที่4 เป่าสีจากหลอดกาแฟ

5. ภายในกลุ่มช่วยกันเก็บอุปกรณ์และนำเสนอผลงาน

6. ครูประกาศชมเชยกลุ่มที่ได้ดาวสูงสุด

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงประโยชน์ของน้ำ

สื่อการเรียนรู้

1. กระดาษA4
2. หลอดกาแฟ
3. สีน้ำ

การประเมินผล

1. การทำงานร่วมกับผู้อื่น
2. ความสนใจในการทำกิจกรรม
3. ตั้งเกตพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติก
4. บันทึกพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

วันพุธที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2549 เวลา 14.00 – 14.30 น.

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายของคล่องแคล่ว
2. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติก
3. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

เนื้อหา

เกมวิ่งตักน้ำใส่ขวด

กิจกรรม

ขั้นนำ

ครูอธิบายและสาธิตการเล่นเกมวิ่งตักน้ำใส่ขวด

ขั้นสอน

1. แบ่งเด็กเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยแต่ละเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกัน (แต่ละกลุ่มมีเด็กออทิสติกเพียง 1 คน
2. แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนออกมาเป็นผู้ตักน้ำใส่ขวดและยื่นเรียงเป็นหน้ากระดานเรียงหนึ่ง ครูเตรียม อุปกรณ์ให้เด็กแต่ละกลุ่ม
3. เมื่อได้ยินสัญญาณให้เด็กวิ่งตักน้ำใส่ขวดทีละ 1 คน กลุ่มไหนที่มีน้ำมากที่สุด และเสร็จเป็นกลุ่มแรกเป็นผู้ชนะ
4. ภายในกลุ่มจะแบ่งหน้าที่กันดังนี้
 - คนที่ 1 ตักน้ำใส่ขวดคนที่ 1
 - คนที่ 2 ตักน้ำใส่ขวดคนที่ 2
 - คนที่ 3 ตักน้ำใส่ขวดคนที่ 3
 - คนที่ 4 ตักน้ำใส่ขวดคนที่ 4
5. ครูประกาศกลุ่มที่เสร็จเป็นกลุ่มแรก และมีน้ำมากที่สุดถือว่าเป็นกลุ่มที่ชนะ

ขั้นสรุป

เด็กและครูช่วยกันเก็บอุปกรณ์

สื่อการเรียนรู้

1. นกหวีด
2. แก้วน้ำ
3. ขวดน้ำ

การประเมินผล

1. สังเกตการการทำกิจกรรมของเด็ก
2. สังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก
3. บันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

วันพฤหัสบดีที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2549 เวลา 0.910- 0.9.30 น.

กิจกรรมกิจกรรมเสริมประสบการณ์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะเรียนรู้กระบวนการทดลอง
2. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง
3. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

เนื้อหา

น้ำสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้หลากหลาย เช่น การเดินทางน้ำ เช่น ทางเรือ เรือจะลอยน้ำและสามารถไปถึงจุดหมายได้ และสิ่งของบางอย่างสามารถลอยน้ำได้ เราจะสามารถทดสอบได้ โดยการนำสิ่งของที่มาจากวัตถุต่างๆ มาหย่อนลงในน้ำและสังเกตการจม การลอยของสิ่งนั้น

กิจกรรม

ขั้นนำ

เด็กและครูร่วมกันท่องคำคล้องจอง “ธรรมชาติ”

ขั้นสอน

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กที่เด็กๆ คิดว่าลอยน้ำได้
2. แบ่งเด็กเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยแต่ละเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกัน (แต่ละกลุ่มมีเด็กออทิสติกเพียง 1 คน
3. ครูให้เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันนำแอปเปิ้ล ขวดน้ำ ดินสอ เชือก ตะปู ก้อนหิน กุญแจ ให้แต่ละกลุ่มทดลองนำสิ่งของต่างๆ หย่อนลงในกะละมังที่น้ำไว้เกือบเต็ม โดยหย่อนไปที่ละชิ้น และสังเกตการจม ลอยของสิ่งของลงในใบงาน
4. ภายในกลุ่มจะแบ่งหน้าที่กันดังนี้
 - คนที่1 นำแอปเปิ้ลกับ เชือกลง ในน้ำ
 - คนที่2 นำตะปูกับ ดินสอ ลงในน้ำ
 - คนที่3 นำขวดน้ำกับ กุญแจ ลงในน้ำ
 - คนที่4 น้ำก้อนหินกับ ฟองน้ำ
5. แต่ละกลุ่มนำเสนอว่าสิ่งไหนจม หรือ ลอย โดยระบายสีภาพที่จม

6. ประกาศชมเชยกลุ่มที่ได้ดาวมากที่สุด

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมสรุปผลการทดลองการจมการลอย

สื่อการเรียนรู้

1. สิ่งของต่างๆ เช่น แอปเปิ้ล ขวดน้ำ ดินสอ เชือก ตะปู ก้อนหิน กุญแจ
2. กะละมัง
3. น้ำ

การประเมินผล

1. ตรวจสอบความถูกต้องของผลงาน
2. สังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก
3. บันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

ภาคผนวก

คำคล้องจอง

“ธรรมชาติ”

ในห้องน้ำเราเห็นฝูงปลา	ในห้องนาเราเห็นรวงข้าว
ในห้องฟ้าเราเห็นดวงดาว	ในป่าเขาเห็นหมู่ไม้งาม

วันพฤหัสบดีที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2549 เวลา 14.00- 14.30 น.

กิจกรรมเกมการศึกษา

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการสังเกตและการเปรียบเทียบ
2. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการสังเกตภาพที่เหมือนกัน
3. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

เนื้อหา

เกมจับคู่แหล่งน้ำที่เหมือนกัน

กิจกรรม

ขั้นนำ

ครูอธิบายและสาธิตการเล่นเกมจับคู่แหล่งน้ำที่เหมือนกัน

ขั้นสอน

1. แบ่งเด็กเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยแต่ละเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกัน (แต่ละกลุ่มมีเด็กออทิสติกเพียง 1 คน

2.. ครูให้เด็กแต่ละกลุ่มเล่นเกมจับคู่แหล่งน้ำที่เหมือนกัน

4. ภายในกลุ่มจะแบ่งหน้าที่กันดังนี้

คนที่1 ได้ภาพที่ 1

คนที่2 ได้ภาพที่ 2

คนที่3 ได้ภาพที่ 3

คนที่4 ได้ภาพที่ 4

5. ภายในกลุ่มช่วยกันนำภาพชิ้นส่วนที่เด็กได้นำมาจับคู่แหล่งน้ำที่เหมือนกัน โดยครูจะให้เวลากลุ่มละ 1 นาที

6. แต่ละกลุ่มนำเสนอเกมจับคู่แหล่งน้ำที่เหมือนกันที่เสร็จแล้ว

ขั้นสรุป

ช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย

สื่อการเรียนรู้

เกมจับคู่แหล่งน้ำที่เหมือนกัน

ประเมินผล

1. สังเกตการทำงานร่วมกันของเด็ก
2. ตรวจสอบความถูกต้องของผลงาน
3. สังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก
4. บันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

วันศุกร์ที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2549 เวลา 0.930- 10.30 น.

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
2. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. ฝึกการมีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการสร้างผลงาน
4. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

เนื้อหา

วาดรูปด้วยพู่กัน

กิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูบอกอุปกรณ์ในการวาดรูปด้วยพู่กัน
2. ครูสาธิตการวาดรูปด้วยพู่กัน

ขั้นสอน

1. นำภาพทะเลให้เด็กดูและร่วมกันสนทนาถึงภาพ พร้อมกับร้องเพลง “ไอ้ทะเลแสนงาม”
2. แบ่งเด็กเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยแต่ละเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกัน (แต่ละกลุ่มมี

เด็กออทิสติกเพียง 1 คน

3. ครูให้เด็กแต่ละกลุ่มช่วยกันวาดรูปด้วยพู่กัน
4. ภายในกลุ่มจะแบ่งหน้าที่กันดังนี้

คนที่1 วาดรูปด้วยพู่กัน

คนที่2 วาดรูปด้วยพู่กัน

คนที่3 วาดรูปด้วยพู่กัน

คนที่4 วาดรูปด้วยพู่กัน

5. ภายในกลุ่มนำเสนอภาพวาดรูปด้วยพู่กันของแต่ละกลุ่ม และร่วมกันเล่าถึงภาพที่ได้วาด
6. ครูประกาศคะแนนกลุ่มที่ได้ดาวมากที่สุด

ขั้นสรุป

1. แต่ละกลุ่มช่วยกันเก็บอุปกรณ์ และทำความสะอาด
2. ร่วมกันร้องเพลง “ไอ้ทะเลแสนงาม”

สื่อการเรียนการสอน

1. กระดาษ A4
2. สีน้ำ
3. พู่กัน

การประเมินผล

1. ความสนใจในการทำกิจกรรม
2. สังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก
3. บันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

ภาคผนวก

เพลง

“ไอ้ทะเลแสนงาม”

ไอ้ทะเลแสนงาม	ฟ้าสีครามสดใส
แลเห็นเรือใบ	แล่นอยู่ในทะเล
หาดสายเห็นปู	คูชิคูหมูปลา
กุ้งหอยนานา	อยู่ในท้องทะเล

วันศุกร์ที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2549 เวลา 11.00- 11.30 น.

กิจกรรมเสรี

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้บทบาทของตนเองในการเข้าสังคม
2. เด็กได้เลือกเล่นตามความต้องการของตนเอง
3. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

เนื้อหา

การเล่นน้ำ

กิจกรรม

ขั้นนำ

เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “อาบน้ำ”

ขั้นสอน

1. ครูสร้างข้อตกลงในการเล่นน้ำ
2. แบ่งเด็กเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน โดยคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกัน (แต่ละกลุ่มมี

เด็กออทิสติกเพียง 1 คน

3. ครูให้เด็กเล่นน้ำด้วยอุปกรณ์ต่างๆ เช่น ขัน ขวดน้ำ

4. ภายในกลุ่มจะแบ่งหน้าที่กันดังนี้

คนที่1 ตักน้ำใส่ขวด

คนที่2 ตักน้ำใส่ขวด

คนที่3 รินน้ำจากแก้ว

คนที่4 รินน้ำจากแก้ว

5. แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานการเล่นน้ำ

6. ครูประกาศชมเชยกลุ่มที่ได้ดาวสูงสุด

ขั้นสรุป

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงประโยชน์ของน้ำ
2. ช่วยกันเก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย

สื่อการเรียนรู้

1. น้ำ
2. ขวดน้ำ ขัน
3. เพลง “อาบน้ำ”

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก
2. บันทึกพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กออทิสติก

ภาคผนวก

เพลง

“อาบน้ำ”

อาบน้ำชุ่มซ่า	ล้างหน้าล้างตา
ฟอกสบู่ถูตัว	ชำระเหงื่อไคล
ราดน้ำให้ทั่ว	เสร็จแล้วเช็ดตัว
เราไม่ขุ่นมัว	สุขกายสบายใจ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล

นางสาวอุไรรัตน์ ไหมอ่อน

วันเดือนปีเกิด

23 กรกฎาคม 2523

สถานที่เกิด

จังหวัดพัทลุง

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 42 หมู่ที่ 9 ตำบลควนขนุน

อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง 93130

โทร. 01 – 9636249

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2546

ค.บ. (การศึกษาปฐมวัย) สถาบันราชภัฏภูเก็ต จ. ภูเก็ต

พ.ศ. 2549

กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยทักษิณ จ. สงขลา